

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
(**"החברה"**)

2 בינואר, 2022

לכבוד
רשות ניירות ערך
הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ

א.ג.נ.,

דיווח מיידי – החלטה בשימוע קביעת תעריפים מרביים לשירותי הטלפוניה הקמעונאיים של החברה

בהמשך לדיווח המיידי של החברה מיום 15.12.2020 בדבר שימוע שפורסם על ידי משרד התקשורת בעניין קביעת תעריפים מרביים לשירותי הטלפוניה הקמעונאיים של החברה ("**השימוע**") ולתיאורים בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי של החברה לשנת 2020 ובעדכון לאותו פרק בדוח הרבעון השלישי של החברה לשנת 2021, ניתן בזאת דיווח מיידי, כי ביום 30.12.2021 התקבלה בחברה החלטת שר התקשורת בשימוע להפחית את תעריפי הטלפוניה של החברה כמפורט להלן ("**ההחלטה**").

1. להלן עיקרי החלטת שר התקשורת:

1.1. לתקן את התקנות הרלבנטיות כך שהתשלומים המירביים לקו מנוי¹ ולשיחות מקו מנוי יופחתו באופן מדורג בשני מועדים:

1.1.1. מועד א' – ביום 1 באפריל 2022 (יום כניסת התקנות לתוקף)

1.1.2. מועד ב' – ביום 1 ביולי 2023

1.2. להלן פירוט התעריפים בהתאם למועדים האמורים לעיל (בש"ח):

התעריף המירבי		שירות	שני שלבים
כולל מע"מ	ללא מע"מ		
35	29.91	דמי שימוש חודשיים לקו טלפון	מועד א' עד מועד ב'
בשפל 0.041	בשפל 0.035	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות נייחות ²	
בשיא 0.100	בשיא 0.0857	תעריף עבור דקת שיחה לרשתות ניידות ³	
0.128	0.1093		
24.36	20.82	דמי שימוש חודשיים לקו טלפון	החל ממועד ב'

1 "קו מנוי" - עד שלושה קווים המחוברים ציוד קצה לרשת החברה, ובלבד שציוד הקצה אינו מחובר לשלוחה במרכזת פרטית, למעט אם ציוד הקצה מחובר לשלוחה במרכזת פרטית שאינה מחוברת לרשת החברה באמצעות שירות חיי"פ.

2 כולל תעריף קישור גומלין ליעדים נייחים.

3 כולל תעריף קישור גומלין לרשתות ניידות.

0.017	0.0142	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות נייחות ⁴
0.086	0.074	תעריף עבור דקת שיחה לרשתות נייחות ⁵

1.3. עם המעבר למנגנון של תשלומים מרביים יתבטלו סלי התשלומים החלופיים הקיימים שהחברה משווקת בהתאם להוראת סעיף 15א לחוק התקשורת, התשמ"ב-1982 ("חוק התקשורת"). יחד עם זאת, החברה תוכל לשווק חבילות שירותי טלפוניה הכוללות קו טלפון ודקות שיחה, בתעריפים שיקבעו על ידי בהתאם לסעיף 17 לחוק התקשורת, ובלבד שהתשלומים בחבילות אלו יהיו נמוכים מהתשלומים הנגזרים מהתעריפים המרביים שייקבעו.

החל ממועד א' ועד למועד ב' התשלום המרבי של מנויים שערב כניסתו של התיקון לתוקף שילמו עבור מקבץ שירותים לפי סל תשלומים חלופי, יהיה לפי התנאים שנקבעו באותו סל תשלומים חלופי או לפי תקנות התשלומים כנוסחן לאחר התיקון, לפי הנמוך מביניהם. להערכת משרד התקשורת שינוי התעריפים כאמור צפוי להביא להקטנת הוצאות הטלפוניה של מנויי מגזר הקווים הבדידים בחברה ולהפחית את הוצאות צרכני הטלפוניה הנייחת בחברה בכ-370 מיליון ש"ח לשנה ממועד ב' ואילך (כולל מע"מ).

1.4. עוד מצויין בהחלטת שר התקשורת, כי נוכח השינויים הטכנולוגיים הצפויים, בפרט המעבר לרשתות מתקדמות, ירידת היקף המנויים לשירות הטלפוניה הנייחת ושינויים במצב התחרותי, ככל שיהיו, בכוונת שר התקשורת להמליץ כי בשנת 2025 ייבחנו גורמי המקצוע במשרד התקשורת את נחיצות המשך הפיקוח התעריפי על שירות הטלפוניה הנייחת של החברה.

2. להערכת החברה, הפחתת התעריפים בהתאם להחלטה צפויה להשפיע באופן מהותי לרעה על תוצאותיה הכספיות של החברה. יחד עם זאת, להערכת החברה הקיטון בהכנסותיה צפויה להיות בסכום נמוך מזה שצוין בהערכות משרד התקשורת.

3. בהתאם להערכות החברה, אילו מספר קווי הטלפוניה ודקות השיחה ברשת החברה היו נותרים ברמתם נכון למועד דיווח זה, הפחתת התעריפים הייתה צפויה להביא לקיטון בהכנסות החברה בשנת 2022 בסכום של כ-70 מיליון ש"ח; לקיטון בהכנסות החברה בשנת 2023 בסכום של כ-150 מיליון ש"ח; ומשנת 2024 ואילך לקיטון בהכנסות החברה בסכום של כ-200 מיליון ש"ח לשנה. אלא שלאור מגמת הירידה המתמשכת הן במספר קווי הטלפוניה של החברה והן במספר דקות השיחה, שהביאה לשחיקה בהכנסות החברה משירותי טלפוניה⁶, הרי שהשפעת ההחלטה לבדה על הכנסות החברה צפויה להיות מצומצמת יותר בהשוואה לאמור בסעיף זה לעיל.

⁴ כולל תעריף קישור גומלין ליעדים נייחים.

⁵ כולל תעריף קישור גומלין לרשתות נייחות.

⁶ למעט בשנת 2020 שהושפעה מהשלכות משבר הקורונה.

4. החברה ממשיכה לבחון את כלל השפעות ההחלטה ואת המשך צעדיה בעניין.

חלק מהמידע הכלול בדיווח מיידי זה הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 המבוסס על הערכות, הנחות וציפיות, ובכלל זה ביקושים לשירותי החברה והתנהגות מפעילי התקשורת השונים. בהתאם, המידע עשוי שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהאמור כתלות בהתקיימות ההערכות לעיל.

מצורפים מסמכי ההחלטה הפומביים כפי שנמסרו לחברה על ידי משרד התקשורת. מסמכים אלה צפויים להתפרסם במהלך היום גם באתר משרד התקשורת.

בכבוד רב,

"בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

כ"ו בטבת תשפ"ב
30 בדצמבר 2021

גרסה מושחרת, חלקים מושחרים מסומנים ב- [...]

לכבוד
רשימת תפוצה

הנדון: החלטה בדבר קביעת תשלומים מרביים לשירותי הטלפוניה הקמעונאיים של בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

הריני להודיעכם כדלקמן:

רקע

1. מרבית התשלומים עבור שירותי הטלפוניה ושירותים נלווים הניתנים בידי "בזק", החברה הישראלית לתקשורת ("חברת בזק") מפוקחים וקבועים כתשלומים קבועים (FIX) בתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד שירותי בזק), התשס"ז-2007 ("תקנות התשלומים"), זאת כיוון שחברת בזק היא בעלת מונופולין מוכרז בתחום הטלפוניה הנייחת (שירות הטלפון הבסיסי).
2. מאז נקבעו תקנות התשלומים חלו תמורות רבות בענף התקשורת ובחברת בזק ובכלל כך שינויים במבנה ההוצאות של חברת בזק והתפתחות ברמת התחרות. לאור חלוף הזמן והשינויים, נדרש לעדכן את מנגנון הפיקוח על התשלומים בעד השירותים הניתנים בידי חברת בזק ואת גובה התשלומים בעד השירותים.
3. בהמשך לאמור, פרסם משרד התקשורת ("המשרד") ביום 15 בדצמבר 2020 שימוע בנושא "קביעת תשלומים מרביים לשירותי הטלפוניה הקמעונאיים של בזק - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ" ("השימוע"). בשימוע, המבוסס על חוות דעתם הכלכלית של פרופ' ראובן גרונאו וד"ר עופר רז-דרור, סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה במשרד ("חוות הדעת הכלכלית"), הוצע לתקן את מנגנון הפיקוח על התשלומים בעד השירותים הניתנים בידי חברת בזק, כך שהתשלומים ייקבעו כתשלומים מרביים ולא קבועים, וכן הוצע לעדכן את גובה התשלומים הקבועים כיום בתקנות התשלומים.
4. כפי שפורט בשימוע, מאחר ומוצע לקבוע מנגנון של תעריפים מרביים במקום מנגנון של תעריפים קבועים, עם המעבר למנגנון של תשלומים מרביים יתבטלו סלי התשלומים החלופיים הקיימים שחברת בזק משווקת בהתאם להוראת סעיף 15א לחוק התקשורת, התשמ"ב-1982 ("חוק התקשורת"). יחד עם זאת, בזק תוכל לשווק חבילות שירותי טלפוניה הכוללות קו טלפון ודקות שיחה, בתעריפים שיקבעו על ידה בהתאם לסעיף 17 לחוק התקשורת, ובלבד שהתשלומים בחבילות אלו יהיו נמוכים מהתשלומים הנגזרים מהתעריפים המרביים שייקבעו.

עיקרי ההחלטה

5. לאחר בחינת התייחסויות והתגובות לשימוע, בכתב ובעל פה, בידי הדרג המקצועי במשרד, המלצתם היא כי יש לאמץ את המוצע בשימוע בכפוף למספר שינויים הנובעים מטענות שהועלו במסגרת ההליך. עיקרי ההמלצות והשינויים האמורים מפורטים במסמך ההמלצה המצורף כנספח א' ("ההמלצה")¹ לו מצורפים חוות דעתם הכלכלית של פרופ' ראובן גרונאו וד"ר עופר רז-דרור הכוללת התייחסות לעיקרי טענות חברת בזק בשימוע, ומסמך התייחסות לעיקרי טענות נוספות שהתקבלו בשימוע (נספחים א' ו-א'2 בהתאמה).
6. בהתאם לכך החלטתי לתקן את תקנות התשלומים בהתאם לנוסח התקנות המצ"ב (נספח ב'), וכן לתקן את תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור גומלין), התש"ס-2000 ("תקנות הקש"ג") ואת תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (חישוב תשלומים בעד שירותי בזק והצמדתם), התשס"ג-2003 ("תקנות החישוב"), בהתאם לנוסחים המצ"ב (נספחים ג' ו-ד').
7. בהתאם, התשלומים המרביים לקו ושיחות בבזק יהיו כדלהלן :

לוח 1: תעריפי דמי שימוש חודשיים ודקות שיחה ברשת בזק ב-נ

התעריף המרבי		שירות
כולל מע"מ	ללא מע"מ	
24.36	20.82	דמי שימוש חודשיים לקו טלפון
0.017	0.0142	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות נייחות ²
0.086	0.074	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות ניידות ³

8. בהמשך למפורט בהמלצה, ולאחר שהמשרד בחן את התייחסות חברת בזק לעניין ההשלכות הכלכליות של השינוי המוצע, וכן את בקשתה לבצע את המהלך באופן מדורג, החלטתי כי שינוי התשלומים כמפורט בלוח 1 יבוצע באופן מדורג בשני מועדים : מועד א', ביום כניסת התקנות לתוקף (1 באפריל 2022), ומועד ב' ביום 1 ביולי 2023. מוצע כי החל במועד א' ועד למועד ב', תעריף דמי השימוש ירד באופן חלקי, כפי שיפורט להלן בלוח 2, ולאחר שנה ושלושה חודשים, החל ממועד ב', תושלם הפחתת תעריף דמי השימוש לתעריף המפורט בלוח 1. כמו כן החלטתי כי תעריף דקות השיחה לרשתות נייחות וניידות בהתאם לתשלומים המפורטים בלוח 1 ייקבע רק החל ממועד ב', ועד מועד ב' התשלום עבור דקות שיחה יהיו בשיעורם כיום.

¹ עיקרי השינויים נוגעים להוספת רכיב המרווח הקמעונאי הנשקל גם לתעריף דקות השיחה (25%); ביטול קביעת חבילה בתעריף מפוקח הכוללת 500 דקות ליעדים נייחים וניידים; ותיקון הגדרת המגור העסקי הבינוני-גדול כך שתכלול לקוחות הרוכשים מבזק ארבעה קווים בדידים או יותר.

² כולל תעריף קישור גומלין ליעדים נייחים.

³ כולל תעריף קישור גומלין לרשתות ניידות.

לוח 2: הפחתה מדורגת בשני מועדים של תעריפי דמי השימוש החודשיים ברשת בזק ב-9

התעריף המרבי		שירות	שני שלבים
כולל מע"מ	ללא מע"מ		
35	29.91	דמי שימוש חודשיים לקו טלפון	מועד א' עד מועד ב'
בשפל 0.041 בשיא 0.100	בשפל 0.035 בשיא 0.0857	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות נייחות ⁴	
0.128	0.1093	תעריף עבור דקת שיחה לרשתות ניידות ⁵	
24.36	20.82	דמי שימוש חודשיים לקו טלפון	החל ממועד ב'
0.017	0.0142	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות נייחות ⁶	
0.086	0.074	תעריף עבור דקת שיחה לרשתות ניידות ⁷	

9. בהמשך להפחתה המדורגת של התעריפים כאמור לעיל, מאחר וסלי התשלומים החלופיים יתבטלו עם המעבר למתכונת של תשלומים מרביים ועל מנת שתשלומי מנויי סלי התשלומים החלופיים לא יתייקרו עקב השינוי המדורג; החלטתי לקבוע כי החל ממועד א' ועד למועד ב' התשלום המרבי של מנויים שערב כניסתו של התיקון המוצע לתוקף שילמו עבור מקבץ שירותים לפי סל תשלומים חלופי, יהיה לפי התנאים שנקבעו באותו סל תשלומים חלופי או לפי תקנות התשלומים כנוסחן לאחר התיקון, לפי הנמוך מביניהם.⁸

10. ביצוע הפחתה מדורגת של התשלומים כאמור יאפשר לחברת בזק להיערך לשינוי לאחר שבמשך למעלה מעשור לא עודכנו תעריפים אלה. הדבר עתיד למתן במידת מסוימת את עוצמת ההשלכות הכלכליות של השינוי בהתייחס לפגיעה הצפויה בהכנסות בזק.

11. להערכת מינהל כלכלה במשרד שינוי התעריפים כמוצע צפוי להביא להקטנת הוצאות הטלפוניה של מנויי מגזר הקווים הבדידים בחברת בזק בממוצע בכ-[...] למנוי ממועד ב' ואילך. חסכון זה צפוי להפחית את הוצאות צרכני הטלפוניה הנייחת בחברת בזק בכ-370 מיליון ₪ לשנה ממועד ב' ואילך (כולל מע"מ).

12. בהתייחס לתעריפי שירותים נוספים אשר התעריף עבורם קבוע כיום בתקנות התשלומים, החלטתי כי יאומצו השינויים שהוצעו בשימוע ובחוו"ד הכלכלית לגביהם. השינויים מפורטים במסמך ההמלצה.

13. כמו כן וכפי שפורט בשימוע ובחוות הדעת הכלכלית החלטתי כי בעת הנוכחית לא ייקבעו הוראות בדבר הצמדת התשלומים המוצעים בתקנות התשלומים או עדכונם, וזאת בשים לב כי מדובר בתשלומים

⁴ כולל תעריף קישור גומלין ליעדים נייחים.

⁵ כולל תעריף קישור גומלין לרשתות ניידות.

⁶ כולל תעריף קישור גומלין ליעדים נייחים.

⁷ כולל תעריף קישור גומלין לרשתות ניידות.

⁸ תנאי כל סלי התשלומים החלופיים לרבות תעריפיהם יפורסמו באתר החברה עד למועד ב'.

מרבית המאפשרים לחברת בזק גמישות בקביעת גובה התשלומים, ובשים לב לכך שבעוד כשנתיים צפויים להיקבע תשלומים מעודכנים בעד השירותים הסיטונאיים.⁹ בתום בחינה זו ובהתאם לנדרש ייבחן הצורך בקביעת מנגנון עדכון שוטף לתשלומים בתקנות אלה. נוכח האמור, יבוטלו תקנות החישוב. בנוסף, לאור התיקונים בתקנות התשלומים יתוקנו תקנות הקש"ג.

14. על פי הוראות סעיף 43 לרישיונה, על חברת בזק לפרסם את תעריפיה העדכניים, בין היתר, באתר האינטרנט שלה. בהמשך לכך תידרש בזק לפרסם את שינויי התעריפים הצפויים באתר האינטרנט שלה בכל אחד מהמועדים הנזכרים לעיל בסעיף 8. פרט לכך מוצע כי בזק תעדכן את מנוייה בדבר שינויי התעריפים בכל אחד מהמועדים באופן שבו תראה לנכון. בנוסף, עם ביטול סלי התשלומים החלופיים יהיה על בזק לפרסם הודעה בדבר ביטול הסלים בהתאם לשני המועדים כאמור לעיל, על פי הוראות סעיף 15א(ג) לחוק התקשורת. עליה להבהיר כי בתקופה החל במועד א' ועד למועד ב' מנויים שערב כניסתו של התיקון המוצע לתוקף שילמו עבור מקבץ שירותים לפי סל תשלומים חלופי, ישלמו לפי המחיר הנמוך מבין השניים – תעריף לפי תנאי הסל או תעריף התקנות.¹⁰

15. הסכמת שר האוצר לתיקון תקנות התשלומים, תקנות הקש"ג וביטול תקנות החישוב התקבלה ביום 29 בדצמבר 2021.

16. השינויים המפורטים לעיל דורשים בנוסף תיקונים ברישיון חברת בזק ובתיקי שירות. מצורפים בזאת התיקונים (נספחים ה', ו' ו-ז').

17. נוכח השינויים הטכנולוגיים הצפויים, בפרט המעבר לרשתות מתקדמות, ירידת היקף המנויים לשירות הטלפוניה הנייחת ושינויים במצב התחרותי, ככל שיהיו, בכוונתי להמליץ כי בשנת 2025 ייבחנו גורמי המקצוע במשרד את נחיצות המשך הפיקוח התעריפי על שירות הטלפוניה הנייחת של חברת בזק.

בברכה,

ד"ר יועז הנדל

שר התקשורת

⁹ תשלומים אשר עמדו בבסיס חישוב עדכון התעריפים שבנדון.

¹⁰ כאמור, על בזק לפרסם באתר את תנאי כל סלי התשלומים החלופיים לרבות תעריפיהם עד למועד ב'.

העתקים:

מר אביגדור ליברמן, שר האוצר
גב' לירן אבישר-בן חורין, המנהלת הכללית, משרד התקשורת
מר רמי בלינקוב, המנהל הכללי, משרד האוצר
מר שמילה מימון, משנה למנכ"לית ומנהל מינהל הנדסה
ד"ר עופר רז-דרור, סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה, משרד התקשורת
גב' ברוריה מנדלסון, היועצת המשפטית (בפועל), משרד התקשורת
מר עמי גילה, סגן סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה, משרד התקשורת
מר אסי מסינג, היועץ המשפטי, משרד האוצר
מר אסף וסרצוג, סגן הממונה על התקציבים, משרד האוצר
עו"ד בת שבע נחמיה-מיכאלי, ממונה (ייעוץ משפטי), משרד התקשורת

גרסה מושחרת, חלקים מושחרים מסומנים ב- [...]

י"ח בטבת תשפ"ב
22 בדצמבר 2021
5000-3001-2021-011454

לכבוד
ד"ר יועז הנדל
שר התקשורת

שלום רב,

**הנדון: המלצה בדבר קביעת תשלומים מרביים לשירותי הטלפוניה הקמעונאיים של בזק
החברה הישראלית לתקשורת בע"מ**

1. ביום 15 בדצמבר 2020 פרסם משרד התקשורת ("המשרד") שימוע בנושא קביעת תשלומים מרביים לשירותי הטלפוניה הקמעונאיים של בזק - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("השימוע" ו-"בזק" בהתאמה). בשימוע הוצע לעדכן את תשלומי הטלפוניה הקמעונאיים של בזק הקבועים בתקנות התקשורת (בזק ושירותים) (תשלומים בעד שירותי בזק), התשס"ג-2003 ("תקנות התשלומים"), וזאת בהתאם לחוות דעתם הכלכלית של פרופ' ראובן גרונאו וד"ר עופר רז-דרור, סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה במשרד ("חוות הדעת"). בהתאם למפורט בחוות הדעת הוצע בשימוע כי תשלומים אלה יקבעו כתשלומים מרביים המבוססים על העלויות במודל הכלכלי שגובש בסיוע חברת הייעוץ Frontier Economics בשנת 2014 ובעדכונים הנדרשים. בנוסף, הוצע בשימוע כי רכיב המרווח הקמעונאי יחושב כתוספת של 25% מסך העלויות הסיטונאיות המהוות בסיס לקביעת התעריפים שהוצעו, ורכיב זה יתווסף לתעריף דמי השימוש החודשיים לקו טלפון.
2. כפי שפורט בשימוע, מאחר ומוצע לקבוע מנגנון של תעריפים מרביים במקום מנגנון של תעריפים קבועים, עם המעבר למנגנון של תשלומים מרביים יתבטלו סלי התשלומים החלופיים הקיימים שחברת בזק משווקת בהתאם להוראת סעיף 15א לחוק התקשורת התשמ"ב-1982 ("חוק התקשורת"). יחד עם זאת, בזק תוכל לשווק חבילות שירותי טלפוניה הכוללות קו טלפון ודקות שיחה, בתעריפים שיקבעו על ידה בהתאם לסעיף 17 לחוק התקשורת, ובלבד שהתשלומים בחבילות אלו יהיו נמוכים מהתשלומים הנגזרים מהתעריפים המרביים שייקבעו. כמו כן, הוצע בשימוע לקבוע בתקנות התשלומים תעריף מרבי עבור חבילת שירותים של קו ומכסת דקות שיחה (500 דקות ליעדים נייחים וניידים) שחברת בזק תחויב לשווק למנוייה.
3. במשרד התקבלו התייחסויות לשימוע בכתב מחברות הפועלות בשוק התקשורת ומגורמים נוספים. בנוסף נערך שימוע בעל פה. חברת בזק נשמעה לבקשתה בעל פה בשני מועדים – 11 ביולי 2021, וב-5 באוגוסט 2021.

4. כלל ההתייחסויות והתגובות לשימוע, בכתב ובעל פה, נבחנו. ההתייחסות לעיקרי הטענות שהעלתה חברת בזק הנוגעות למבנה התחרותי של שוק הטלפוניה הנייחת ולאופן החישוב העומד בבסיס התשלומים שהוצעו בשימוע, מפורטות בחוות דעתם הכלכלית של פרופ' ראובן גרונאו וסמנכ"ל כלכלה ד"ר עופר רז-דרור, הכלולה בנספח א'1 המצורף למסמך זה ("מסמך ההתייחסות הכלכלית"). ההתייחסות לעיקרי טענות נוספות שהועלו בשימוע מופיעה בנספח א'2 המצורף למסמך זה ("מסמך הטענה מענה").

5. בעקבות הטענות שהועלו בהליך השימוע, מוצע לעדכן את תעריף דקות השיחה ליעדים נייחים וניידים שהוצע בשימוע ולהוסיף לו את רכיב המרווח הקמעונאי שהוצג בשימוע (25%).¹ שינוי נוסף נוגע לחבילת ה-500 דקות ליעדים נייחים וניידים, אותה מוצע שלא לקבוע בתקנות בשונה מהמוצע בשימוע.² בנוסף, מוצע לתקן את הגדרת המגזר העסקי הבינוני-גדול, כך שהיא תחול גם על לקוחות הרוכשים מבזק ארבעה קווים בידיים ומעלה.³

בהתאם לכך, להלן התשלומים המרביים המומלצים לקו ושיחות לאחר השינוי המוצע:

לוח 1: תעריפי דמי שימוש חודשיים ודקות שיחה ברשת בזק ב-ש

שירות	התעריף המרבי	
	ללא מע"מ	כולל מע"מ
דמי שימוש חודשיים לקו טלפון	20.82	24.36
תעריף עבור דקות שיחה לרשתות נייחות ⁴	0.0142	0.017
תעריף עבור דקות שיחה לרשתות ניידות ⁵	0.074	0.086

6. לאחר שבחנתי את התייחסות חברת בזק לעניין ההשלכות הכלכליות של השינוי המוצע, וכן את בקשתה לבצע את המהלך באופן מדורג, מוצע כי שינוי התשלומים כמפורט בלוח 1 יבוצע באופן מדורג בשני מועדים: מועד א', ביום כניסת התקנות לתוקף (1 באפריל 2022), ומועד ב' ביום 1 ביולי 2023. מוצע כי החל במועד א' ועד למועד ב', תעריף דמי השימוש ירד באופן חלקי, כפי שיפורט להלן בלוח 2, ולאחר שנה ושלושה חודשים, החל ממועד ב', תושלם הפחתת תעריף דמי השימוש לתעריף המפורט בלוח 1. כמו כן מוצע כי תעריף דקות השיחה לרשתות נייחות וניידות בהתאם לתעריפים המפורטים בלוח 1 ייקבע רק החל ממועד ב', ועד מועד ב' תעריפי דקות השיחה יהיו בשיעורם כיום.

7. בהמשך להפחתה המדורגת של התעריפים כאמור לעיל ומאחר וסלי התשלומים החלופיים יתבטלו עם המעבר למתכונת של תשלומים מרביים, ועל מנת שתשלומי מנויי סלי התשלומים

¹ מסמך ההתייחסות הכלכלית, עמוד 16.

² מסמך הטענה מענה, עמוד 7.

³ מסמך הטענה מענה, עמוד 9. שינוי זה צפוי להקטין את תחום פיקוח המחירים ולהשפיע על ההכנסות העתידיות של בזק לאחר יישום מהלך הפחתת התעריפים. השינוי מוביל לכך שאובדן ההכנסה של בזק צפוי להיות נמוך יותר בכ-10 מיליון ₪ (ללא מע"מ) לעומת הצפי המופיע במסמך ההתייחסות הכלכלית.

⁴ כולל תעריף קישור גומלין ליעדים נייחים.

⁵ כולל תעריף קישור גומלין לרשתות ניידות.

החלופיים לא יתייקרו עקב השינוי המדורג, מוצע לקבוע כי החל ממועד א' ועד למועד ב' התשלום המרבי של מנויים שעבר כניסתו של התיקון המוצע לתוקף שילמו עבור מקבץ שירותים לפי סל תשלומים חלופי, יהיה לפי התנאים שנקבעו באותו סל תשלומים חלופי או לפי התקנות העיקריות כנוסחן לאחר התיקון המוצע, לפי הנמוך מביניהם.⁶

לוח 2: הפחתה מדורגת בשני מועדים של תעריפי דמי השימוש החודשיים ברשת בזק ב-ש

התעריף המרבי		שירות	שני שלבים
כולל מע"מ	ללא מע"מ		
35	29.91	דמי שימוש חודשיים לקו טלפון	מועד א' עד מועד ב'
בשפל 0.041 בשיא 0.100	בשפל 0.035 בשיא 0.0857	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות נייחות ⁷	
0.128	0.1093	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות ניידות ⁸	
24.36	20.82	דמי שימוש חודשיים לקו טלפון	החל ממועד ב'
0.017	0.0142	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות נייחות ⁹	
0.086	0.074	תעריף עבור דקות שיחה לרשתות ניידות ¹⁰	

8. ביצוע הפחתה מדורגת של התשלומים כאמור יאפשר לחברת בזק להיערך לשינוי לאחר שבמשך למעלה מעשור לא עודכנו תעריפים אלה. הדבר עתיד למתן במידת מסוימת את עוצמת ההשלכות הכלכליות של השינוי בהתייחס לפגיעה הצפויה בהכנסות בזק.

9. להערכת מינהל כלכלה שינוי התעריפים כמוצע צפוי להביא להקטנת הוצאות הטלפוניה של מנויי מגזר הקווים הבדידים בבזק בממוצע בכ- [...] למנוי ממועד ב' ואילך. חסכון זה צפוי להפחית את הוצאות צרכני הטלפוניה הנייחת בבזק בכ- 370 מיליון ₪ לשנה ממועד ב' ואילך (כולל מע"מ).

10. בהתייחס לתעריפי שירותים נוספים אשר התעריף עבורם קבוע כיום בתקנות התשלומים, מוצע כי יאומצו השינויים שהוצעו בשימוע ובחוו"ד הכלכלית, שעיקרם:

א. התעריף הקבוע כיום בתקנות התשלומים עבור שירותים שעדיין בשימוש לא ישתנה אך יהפוך לתעריף מרבי וחברת בזק תהיה רשאית לקבוע עבורם תעריף נמוך יותר.

⁶ תנאי כל סלי התשלומים החלופיים לרבות תעריפיהם יפורסמו באתר החברה עד מועד ב'.

⁷ כולל תעריף קישור גומלין ליעדים נייחים.

⁸ כולל תעריף קישור גומלין לרשתות ניידות.

⁹ כולל תעריף קישור גומלין ליעדים נייחים.

¹⁰ כולל תעריף קישור גומלין לרשתות ניידות.

ב. יבוטל הפיקוח התעריפי ביחס לשירותים ספציפיים שבהם עקב התיישנות טכנולוגית ו/או מסיבות של העדר ביקוש לשירות התקנה הקיימת הפכה ללא רלוונטית. במקרים אלו השירותים יבוטלו גם ב"נספח א': רשימת שירותי החברה" ברישיון החברה.

11. בנוסף, וכפי שהוצע בשימוע ובחוות הדעת מוצע לקבוע ביחס לתשלומים בעד השירותים הבאים כלהלן:

- א. מנויים מקבלי הבטחת הכנסה מהביטוח הלאומי יוסיפו לשלם כמחצית מהתשלום החודשי הקבוע בתקנות הרלוונטי בכל אחד מהמועדים. כלומר, 14.96 ₪ במועד א' (ללא מע"מ), ו-10.41 ₪ במועד ב' (ללא מע"מ).
- ב. שיחות למוקדי חירום 100, 101, 102, 104 ו-118 יוסיפו להיות ללא תשלום וכך גם שיחות חנם או שירותים אחרים הקבועים כיום בתקנות התשלומים ללא תשלום.
- ג. בכל אותם שירותים שבהם התעריף כיום בתקנות התשלומים זהה או מבוסס על תעריפי השיחות הרגילים ליעדים נייחים, יעודכן התעריף בהתאם לתעריף המרבי העדכני המוצע לדקת שיחה ליעדים נייחים, הרלוונטי בכל אחד מהמועדים.
- ד. תעריפי שיחות 1-700 (שיחות בחיוב מפוצל) ותעריפי שיחות חנם 1-800 יעודכנו בהתאם לתעריפי השיחות העדכניים המוצעים הרלוונטיים בכל אחד מהמועדים. התעריפים בשני שירותים אלה שאינם עבור שיחות יישארו ללא שינוי, אך יהפכו לתעריפים מרביים ובזק תוכל לקבוע עבורם תעריפים נמוכים יותר.
12. כמו כן וכפי שפורט בשימוע ובחוות הדעת מוצע כי בעת הנוכחית לא ייקבעו הוראות בדבר הצמדת התשלומים המוצעים בתקנות אלה או עדכונם, וזאת בשים לב כי מדובר בתשלומים מרביים המאפשרים לחברה גמישות בקביעת גובה התשלומים, ובשים לב לכך שבועד כשנתיים צפויים להיקבע תשלומים מעודכנים בעד השירותים הסיטונאיים. בתום בחינה זו ובהתאם לנדרש יבחן הצורך בקביעת מנגנון עדכון שוטף לתשלומים בתקנות אלה.
13. על פי הוראות סעיף 43 לרישיונה, על חברת בזק לפרסם את תעריפיה העדכניים, בין היתר, באתר האינטרנט שלה. בהמשך לכך תידרש בזק לפרסם את שינויי התעריפים הצפויים באתר האינטרנט שלה בכל אחד מהמועדים. פרט לכך מוצע כי בזק תעדכן את מנוייה בדבר שינויי התעריפים בכל אחד מהמועדים באופן שבו תראה לנכון. בנוסף, עם ביטול סלי התשלומים החלופיים יהיה על בזק לפרסם הודעה בדבר ביטול הסלים בהתאם לשני המועדים כאמור לעיל, על פי הוראות סעיף 15א(ג) לחוק התקשורת. ולהבהיר כי בתקופה החל במועד א' ועד למועד ב' מנויים שעבר כניסתו של התיקון המוצע לתוקף שילמו עבור מקבץ שירותים לפי סל תשלומים חלופי, ישלמו לפי המחיר הנמוך מבין השניים – תעריף לפי תנאי הסל או תעריף התקנות.
14. השינויים המפורטים לעיל דורשים תיקוני תקנות ותיקונים ברישיון חברת בזק. מצורפים בזאת הנספחים הבאים:

א. נספחים א' ו-א'2 – מסמך ההתייחסות הכלכלית ומסמך הטענה מענה;

ב. נספח ב' – תקנות התקשורת (בזק ושידורים) תשלומים בעד שירותי בזק (תיקון),
התשפ"ב-2021 ;

ג. נספח ג' – תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (חישוב תשלומים בעד שירותי בזק
והצמדתם) (ביטול), התשפ"ב-2021 ;

ד. נספח ד' – תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור-גומלין) (תיקון),
התשפ"ב-2021 ;

ה. נספחים ה' ו-ה'2 – תיקי שירות 1-700 ו-1-800 ;

ו. נספח ו' ו-ו'2 – תיקון לרישיון חברת בזק ונוסח משולב של תיקון זה.

15. נוכח שינויים טכנולוגיים (בפרט המעבר לרשתות מתקדמות), ירידת היקף המנויים על שירות
הטלפוניה הנייחת ושינויים במצב התחרותי, ככל שיהיו, המלצתי כי בשנת 2025, יבחנו גורמי
המקצוע במשרד את נחיצות הפיקוח התעריפי.

בברכה,
לירן אבישר בן חורין
המנהלת הכללית

העתקים:

מר מימון (מוני) שמילה, משנה למנכ"לית ומנהל מינהל הנדסה, משרד התקשורת
ד"ר עופר רז-דרור, סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה, משרד התקשורת
גב' ברוריה מנדלסון, היועצת המשפטית (בפועל), משרד התקשורת
מר עמי גילה, סגן מנהל מינהל כלכלה, משרד התקשורת
גב' בת שבע נחמיה-מיכאלי, ממונה (ייעוץ משפטי), משרד התקשורת
גב' מור כהן, מרכזת בכירה רגולציה, מינהל כלכלה משרד התקשורת
גב' דריה קרבצוב, מרכזת בכירה רגולציה, מינהל כלכלה משרד התקשורת
מר עמית פרסיקו, ראש מטה ויועץ בכיר לשר התקשורת
גב' ענבל אבנון, יועצת מקצועית לשר התקשורת

משרד התקשורת אגף כלכלה

פרופ' ראובן גרונאו
המחלקה לכלכלה
האוניברסיטה העברית

גירסה מושחרת, חלקים מושחרים מסומנים ב- [...]

14 דצמבר, 2021
י' טבת תשפ"ב

לכבוד
ד"ר יועז הנדל
שר התקשורת

גבי לירן אבישר
מנכ"לית משרד התקשורת

אסדרת תעריפי הטלפוניה הקמעונאיים של חברת בזק – התייחסות לטענותיה העיקריות של חברת

בזק לשימוע משרד התקשורת – חוות דעת כלכלית

סימוכין: (1) שימוע משרד התקשורת מיום 15.12.2020

(2) התייחסות חברת בזק לשימוע מיום 28.2.2021

(3) חוות דעת EY מפברואר 2021 הכלולה בהתייחסות חברת בזק

ביום 15.12.2020 פרסם משרד התקשורת ("המשרד") שימוע בנושא קביעת תשלומים מרבים לשירותי הטלפוניה הקמעונאיים של חברת בזק ("השימוע"). לשימוע צורפה חוות דעת כלכלית מטעם הח"מ ("חוות הדעת") במסגרתה הוצגו, בין היתר, מנגנון קביעת תעריפי חברת בזק עד כה, המגמות הרב שנתיות בשוק הטלפוניה הנייחת, רווחיות החברה בשנים 2003 עד 2019, אומדן עלויות שירותי הטלפוניה הקמעונאיים של חברת בזק והתעריפים החדשים הנשקלים על בסיס מודל עלויות זה, ולבסוף מובא בחוות הדעת ניתוח של השפעת המהלך על יציבות החברה. בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("בזק", "החברה") הגישה למשרד ביום 28 בפברואר את התייחסותה לשימוע ובכלל כך חוות דעת כלכלית שנערכה על ידי חברת היועצים ארנסט-יאנג ("EY") ("חוות דעת EY"). בנוסף בימים 11.7.2021 ו-5.8.2021 התקיימו פגישות בין מנכ"לית משרד התקשורת ונציגי המשרד לבין נציגי חברת בזק ויועצי EY במסגרתה הועלו טיעונים בעל פה.

הטענות שהועלו על ידי חברת בזק ויועציה בכתב ובעל פה נבחנו על ידינו. מסמך זה יתייחס לטענות בזק, כפי שהוצגו בחוות דעת EY ובשימוע בעל פה המתייחסות למבנה התחרותי של שוק הטלפוניה הנייחת ולטענות בנוגע לצורת החישוב של התעריף המוצע. התייחסות לעיקרי הטענות הנוספות שנטענו בשימוע תוצג במסמך נפרד.

• המבנה התחרותי של שוק הטלפוניה הנייחת

חלק משמעותי מהטענות בחוות דעת EY בנושא זה הינן טענות שהחברה העלתה בעבר, ולפיהן אין מקום לפיקוח על תעריפי הטלפוניה של החברה, שכן קיימת כיום תחרות אפקטיבית בענף הנמצא מזה שנים בתחרות, הן בשל התחליפיות שבין הטלפוניה הנייחת והטלפוניה הניידת, והן בשל התחליפיות בין הטכנולוגיה המשמשת את בזק (PSTN) וטכנולוגיות הטלפוניה על גבי אינטרנט (VOIP, VOB) המשמשות את המתחרות בתחום הנייח. טענות אלה נבחנו ונדחו על ידי המשרד בעבר.¹ מעבר לכך,

¹ טענות דומות הועלו על ידי בזק כבר בפני הוועדה לגיבוש כללים ומדיניות לפתיחת התחרות בתחום התקשורת הנייחת ("וועדת קרול") בשנת 2002, ובוועדות השונות שעסקו במבנה שוק התקשורת ומבנה תעריפי בזק בשנים מאוחרות יותר. טענה דומה הועלתה על ידי החברה בעתירתה בפני בית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק בשנת 2014 (בג"צ 8976/14, סעיף 281 בכתב התביעה). כל הטענות האלה נדחו על ידי הרגולטור ועל ידי בית המשפט.

חברת בזק נמנעה לאורך השנים מלהעלות טענות אלה בפני הפורום האחראי להגדרת דפוסי התחרות – רשות התחרות, ולבקש בהמשך לכך את הסרת ההכרזה של החברה כבעלת מונופולין בתחום.

בזק טוענת כי השוק הרלבנטי לעניין הנדון הוא "שוק השיחות" שכן כיום הטלפון הנייד מהווה תחליף קרוב לטלפון נייד, ולפיכך יש לבחון את דומיננטיות החברה בענף בהתייחס להיקף דקות השיחה, לרבות דקות שיחה בסלולר, ואין מקום לבחינת הדומיננטיות ביחס לשוק הטלפוניה הקווית בלבד, ולהסתמכות על הגדרתה של הרשות לתחרות את בזק כמונופול בתחום. אולם טענות בזק מסתמכות על נתונים המצביעים על ירידת השימוש בטכנולוגיה המופעלת על ידה, ובירידת הפדיון למנוי בשירותי השיחות בקווים הניידים והן אינן מבוססות על המבחנים המקובלים בספרות המקצועית העוסקת באפיון התחרות.

בעגה הכלכלית מוגדרים מוצרים (ושירותים) כתחליפיים כאשר הם משמשים לאותה מטרה. אך "תחליפיות" אינה תכונה אבסולוטית, ומידת התחליפיות תלויה במידת הדמיון של הצורה שבה המוצרים משמשים את המטרה. כך, כל סוגי הרכב משמשים למטרות תנועה, אך אין צורך להסביר שמידת התחליפיות בין סוגי הרכב השונים היא נמוכה. כדי למדוד את מידת התחלופה משתמשים כלכלנים במדד של גמישות הביקוש - "אחוז השינוי בכמות המבוקשת כתוצאה משינוי באחוז במחיר המוצר". מדד חלופי הוא גמישות הביקוש הצולבת - "אחוז השינוי בכמות המבוקשת של המוצר כתוצאה משינוי באחוז במחיר המוצר החליפי".² לפי שני המדדים גדל מדד הגמישות ככול שהתחליפיות בין שני המוצרים גדולה יותר. עם זאת יש לזכור שמידת התחליפיות אינה בהכרח פרמטר קבוע והיא משתנה עם השתנות מערכת העדיפויות של הצרכנים והתכונות של המוצרים השונים.

ככול שמידת התחליפיות גדולה יותר (ככול שגמישות התחלופה גדולה יותר) חופש המשחק של היצרן בקביעת מחיר המוצר נמוכה יותר. כאשר גמישות המחירים גדולה (בערכה המוחלט) מ-1, תביא העלאת מחיר המוצר באחוז להקטנת הכמות המבוקשת ביותר מאחוז, וכתוצאה יקטן הפדיון. במקרה קיצוני כאשר שני מוצרים הם תחליפים "קרובים מאד" (גמישות המחיר גדולה "מאד") מאבד היצרן את חופש הפעולה שלו בתחום המחירים, כי כל ניסיון להעלות מחירים ייתקל באובדן מרבית לקוחותיו. במצב זה מביאה תחרות המחירים למצב בו כל המתחרים נהנים מרווחיות "נורמלית", אלא אם כן מספר המתחרים קטן וב"הסכמה שבשתיקה" הם נמנעים מהפחתת מחירים כדי לשמר רמת רווחיות גדולה מהנורמלית. "הסכמה" מעין זו קל יותר להשיג כאשר קיים בשוק יצרן "דומיננטי" שהמתחרים בו חוששים שכל ניסיון להפחתת תעריפים יביא לתגובה אגרסיבית שתביא ל"מחיקתם".

מושג מרכזי באסדרה הכלכלית הוא מושג "השוק". מוצרים שמידת התחליפיות ביניהם גדולה "שייכים" לאותו שוק, בעוד שמוצרים שמידת התחליפיות ביניהם נמוכה שייכים לשווקים נפרדים. המבחן המקובל להבחנה בין שווקים, בחו"ל ובישראל, הוא מבחן Small but Significant – SSNIP – Non-transitory Increase in Price. בלשון בית המשפט העליון – "השוק הרלבנטי הינו אותו השוק,

² ליתר דיוק המדד הוא גמישות התחלופה, המוגדרת כגמישות הביקוש בנטרול השפעת "השינוי בהכנסה הריאלית" שמקורו בשינוי המחיר.

בו שליטתה של פירמה יכולה לאפשר לה להקטין תפוקה ולהעלות מחיר מעבר לעלות השולית, תוך גריפת רווח".³ קביעה דומה ניתנה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים בשנת 2004 בדחותו את טענת בזק שהיא חדלה להוות מונופול בתחום התשתיות: "מוקד הבדיקה הוא בזיהוי המוצרים המהווים תחליפים קרובים של המוצר הנבחן והמרסנים במידה משמעותית את כוחו. קרבה זו היא נגזרת של מציאות כלכלית: האם בהנחה והספק הנבחן יעלה את מחיריו בשיעור קטן אך משמעותי וקבוע – יעברו כמות ניכרת של לקוחות לצורך מוצרי חברות מתחרות בשיעור כזה אשר יהפוך את ההעלאה כולה לבלתי רווחית. כך קבע בית הדין להגבלים עסקיים בפרשת תבל כי לא כל רמת תחליפיות בין שני מוצרים תביא להכללתם בשוק אחד ולהרחבת הגדרת השוק הרלבנטי, אלא אך תחליפיות ברמה גבוהה".⁴

המבחן לבחינת הגדרת השוק מתבסס על מבנה ביקושים סטטי, והוא בודק באיזו מידה יכול היצרן להעלות את המחיר, ולו במידה זעומה, מבלי שתפוקתו תיפגע בצורה משמעותית. ככול שתנאי זה מתקיים – פועל היצרן בשוק נפרד מהשווקים בהם נמכרים מוצרים שהם אמנם "דומים", אך רחוקים מלהוות תחליפים מושלמים. מהו שיעור עליית מחיר קטן, אך משמעותי? מנחם פרלמן, בפרק העוסק בהגדרת שווקים טוען שהמספר "הפופולרי" ביותר המשמש בקשר לכך הוא 5%, "אך לעתים קרובות משתמשים בתחום של 5%-10%".⁵

בעניין הנדון, אין עוררין שהטלפוניה הסלולרית, הטלפוניה האינטרנטית והטלפוניה הממוגנת (שמציעה בזק) ממלאים אותה פונקציה של העברת שיחות, כשם שאופניים, קורקינטים, כלי רכב פרטיים, מוניות ואוטובוסים ממלאים אותה פונקציה של העברת נוסעים. לחלק ממוצרים אלו (למשל, לכלי רכב פרטיים ומוניות) יש אותם מאפיינים טכנולוגיים, אך בתפיסה המקובלת נחשבים כלי הרכב השונים לשייכים לשווקים שונים, דבר המתבטא בפער מחירים ניכר בין סוגי הרכב, ובמחיר הנסיעה בהם. באופן דומה, קשה לראות איך בהתאם להגדרה המקובלת כאמור, שירותי הטלפוניה המסופקים באמצעים טכנולוגיים שונים, שפער המחירים ביניהם מתבטא לאורך זמן בעשרות אחוזים, יוגדרו כשייכים לאותו שוק. **בנסיבות אלה נראה ששוק הטלפוניה הממוגנת, שבו פועלת חברת בזק הוא שוק נפרד שבו שליטתה של בזק בשוק מאפשרת לה לגבות מחיר שהוא הרבה מעבר לעלויותיה השוליות, תוך גריפת רווח משמעותי לאורך עשור ויותר.**

מעבר לכך, מידת התחלופה בין שני מוצרים אינה פרמטר קבוע והיא משתנה על פני זמן בעקבות שינויים טכנולוגיים במוצר ושינויים ב"תפיסת המוצר" של הצרכן. כך, אם בתחילת שנות ה-2000 נתפסו הטלפון הנייד והטלפון הנייד כמוצרים תחליפיים, כאשר הטלפון הנייד משמש בעיקר להעברת שיחות, הביאו השינויים הטכנולוגיים לשינוי קיצוני ב"תפיסת המוצר" של הטלפון נייד. המכשיר הנייד הפך לתחליף

³ ע"א 2247/95 הממונה על ההגבלים העסקיים נ' תנובה.

⁴ הממונה על ההגבלים העסקיים, *תיקון הכרזה בדבר קיום מונופולין: בזק – החברה הישראלית לתקשורת בע"מ*, נובמבר 2004. החלטת הממונה התקבלה בעקבות דחיית ערר 1/01 שהגישה בזק לבית הדין להגבלים עסקיים בשנת 2001 על קביעת הממונה על ההגבלים שהיא מונופול בתחום התשתיות. מאז החלטת הממונה לדחות את הערר נמנעה בזק מלפנות אל הממונה ולבית הדין שישנו את החלטתם ביחס למעמדה המונופוליסטי בתחום התשתיות והטלפוניה הקווית.

⁵ מ. פרלמן, "הגדרת שווקים", *ניתוח משפטי וכלכלי של דיני ההגבלים העסקיים*, מיכל (שיצר) גל ומנחם פרלמן (עורכים), נבו הוצאה לאור, 2008, עמ' 174.

למצלמה, קונסולת משחקים, מכשיר להעברת וקבלת נתונים ברשת האינטרנט, לביצוע תשלומים, למשלוח הודעות וכדומה. כפי שצינו בחוות הדעת, חלו במהלך השנים שינויים לא פחות מהפכניים בטכנולוגיית ההעברה של שיחות הטלפוניה הממותגת אך הם לא שינו את "אופי" המוצר. המעבר לסיבים אופטיים ומחשוב המרכזיות תרמו, אמנם, להוזלה חדה בעלויות התנועה, אך הם לא שינו את "חוויית המשתמש". כתוצאה קטנה מידת התחליפיות בין שני המוצרים, ובזק ידעה למנף שינוי זה ואת הפחתת העלויות שלה להגדלה משמעותית ברווחיותה.

כתוצאה מהתפתחויות אלה מגדיר דו"ח ה-OECD משנת 2014 את שוק הטלפוניה הניידת ושוק הטלפוניה הנייחת כשווקים נפרדים.⁶

"In Europe, the majority of national RAs have examined the extent to which fixed and mobile services can substitute each other and found that such services belong to separate retail markets. As BEREC Reports explains most NRAs reached such conclusions given: (i) "the existence of different characteristics between fixed and mobile offers (e.g. differences in price, bandwidth, mobility and usage limitations); and (ii) the existence of different preferences and different usage patterns between fixed and mobile services users."

כאמור, חווי"ד EY מפנה בנושא זה לאסדרה במדינות האיחוד האירופאי, אך כפי שמדגיש הדו"ח הני"ל של מזכירות ארגון ה-OECD, מרבית מדינות אירופה קבעו ששוק הטלפוניה הנייחת ושוק הטלפוניה הניידת הם שווקים נפרדים, בשל תהליכים דומים לאלו שהתרחשו בארץ בהקשר הזה.⁷

במסגרת התייחסותה לשימוע מצטטת בזק את דו"ח הוועדה לאסדרת התעריפים משנת 2003.⁸ בהתאם לציטטה דחתה הוועדה את הטענה שהטלפוניה הנייחת והניידת הם מוצרים תחליפיים עקב הבדלים באיכות השמע ועקב פער המחירים שנטה באותה עת בצורה ברורה לטובת הטלפוניה הניידת. על סמך ניתוח השינויים שחלו בשוק מאז שנת 2003 מגיעים יועצי בזק למסקנה ש"לו נערכה בדיקה מעודכנת למציאות של 2020 כמתחייב, הרי שלאור התהפכות הנסיבות מאז 2003, המסקנה הייתה ודאי כי שירות הטלפון הסלולרי הינו תחליפי לקו הנייח". לא ברור על מה מסקנה זו נסמכת.

אמנם חל שיפור באיכות השמע של הטלפוניה הסלולרית, אך במקביל גדלה בעיני רבים מהצרכנים חשיבות אמינות השירות של הטלפוניה הממותגת. לעניין הגדרת השוק, משתנה המפתח הוא, כאמור,

⁶ OECD, *Defining the Relevant Markets in Communication*, p. 24. חווי"ד EY מפנה לדו"ח זה בתמיכה לטענה שיש להגדיר את שוק הטלפוניה בצורה מפורטת (עמ' 7 לדו"ח), אך מתעלמת מהמסקנה המופיעה בעמ' 24 לדו"ח.

⁷ בחווי"ד EY נטען גם (בסעיף 167) שתעריפי הטלפוניה של בזק נמוכים במונחים אירופיים, אך באותה נשימה (בסעיף 169) נטען שהשוואה דומה נחתה על ידי ועדות התעריפים לדורותיהם שקבעו שהשוואה הרלבנטית היא לא עם התעריפים באירופה אלא עם עלויות הספק בישראל. עמדה זו יפה גם היום.

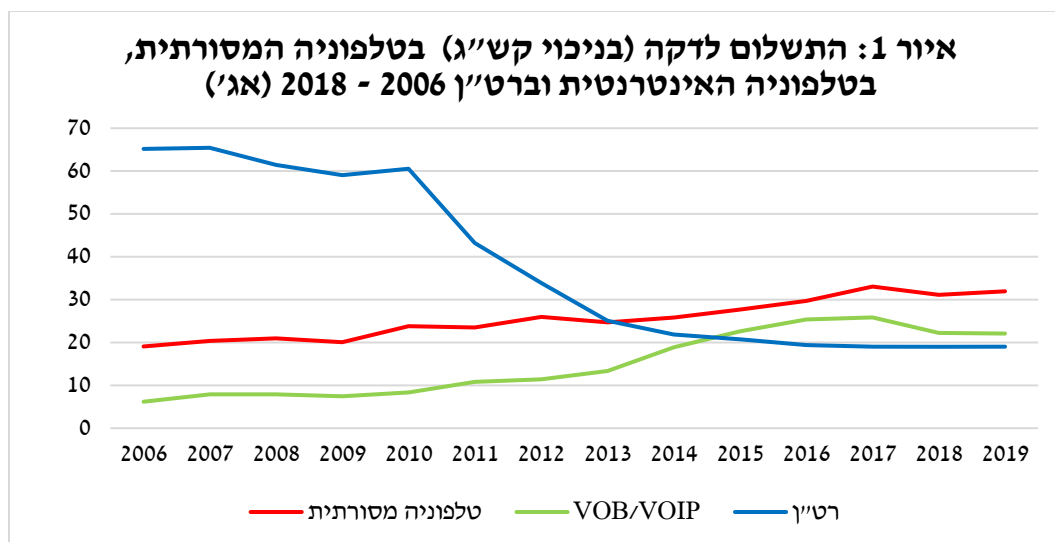
⁸ שקף 10 במצגת בזק וכן בחווי"ד EY סעיף 127.

מידת התחליפיות. מידת התחליפיות נגזרת מפער המחירים, ופער המחירים לא נעלם - הוא רק התהפך. אם בתחילת שנות ה-2000 הייתה קיימת פרמיית מחיר גבוהה עבור שירות הטלפון הנייד, כיום הפרמיה היא לטובת הטלפון הנייד. לא פלא, אפוא, שרבים ממנויי בזק נטשו את שירותי הטלפוניה שלה, והטלפוניה הניידת עולה על הטלפוניה הממותגת הן במונחי מנויים והן במונחי דקות שיחה. אך עצם הנטישה אינו מהווה אינדיקציה שספקי הטלפוניה הניידת וספקי הטלפוניה הניידת פועלים באותו שוק כשם שנטישת התחבורה הציבורית לטובת הרכב הפרטי אינה מהווה הוכחה שהאוטובוס והרכב הפרטי הם תחליפים מושלמים (או אפילו קרובים). בדומה לדוגמת הרכב הפרטי, הנטישה מוסברת על ידי הגדלת הפער האיכותי בין הטלפון הנייד והנייד (לאור ריבוי השימושים בטלפוניה הניידת וצמצום הפער באיכות השמע), אך לא פחות חשוב היה פער המחירים ההולך וגדל בין שתי צורות הטלפוניה.

במסגרת התייחסותה לשימוע נמנעה חברת בזק מלהציג נתונים המתייחסים לתעריף האפקטיבי לדקת שיחה ברשת בזק, ובמקום זה היא הציגה נתונים על ההוצאה החודשית ARPL של המנוי על "שירותי שיחות". אך כשם שבדיון על תחבורה ציבורית המשתנה הרלבנטי לתמחור השירות הוא מחיר הנסיעה, המשתנה הרלבנטי לדיון על שוק הטלפוניה הוא מחיר דקת השיחה. בעבר היה תמחור השיחות "תמחור דו-שלבי" שלפיו שילם המנוי דמי מנוי חודשיים קבועים ותשלום נפרד עבור כל שיחה ושיחה. שיטת תמחור זו שונתה בעקבות הרפורמה בשוק הטלפוניה הניידת. חברות הרט"ן החדשות אימצו את שיטת התמחור "הכול כלול" שלפיה משלם המנוי מחיר קבוע שאינו תלוי במספר דקות השיחה שהוא מבצע. בעקבותיהן אומצה השיטה גם על ידי חברות הרט"ן הוותיקות, ואחריהן חברות הטלפוניה האחרות. בזק גילמה עקרון תמחור זה במחירי סלי התשלומים החלופיים – סלים שמחירם נתון כל עוד דקות השיחה שמבצע המנוי אינן חורגות ממכסת הסל. כתוצאה, מחיר דקת שיחה נקבע על ידי דמי המנוי (המשתקפים ב-ARPL) ומספר דקות השיחה החודשי.

איור 1 מתאר את "מחיר דקת השיחה" הממוצע בשלושת הערוצים מאז אמצע העשור הראשון.⁹ הירידה בהכנסה למנוי הייתה מאפיין משותף לכל שלושת הערוצים, אך בעוד שבטלפוניה הניידת שילם המנוי "פחות עבור יותר" (הירידה בהוצאותיו החודשיות לוותה על ידי גידול בהיקף שיחותיו) שילם הצרכן בטלפוניה הניידת "פחות עבור פחות" – הוצאותיו החודשיות לקו אמנם פחתו, אך מספר השיחות (במונחי דקות) שביצע פחתו בקצב מהיר יותר, וכתוצאה עלה "המחיר" ששילם עבור כל דקת שיחה יוצאת.

⁹ מחיר דקת שיחה חושב כמנה של ההכנסה החודשית הממוצעת של החברות מחולק במספר הדקות היוצאות הממוצעות בחודש.

מקור: נתוני חברות התקשורת ועיבודי המחברים.

הכנסת חברות הרט"ן משירותים כוללות הכנסות מקישורי גומלין בגין שיחות נכנסות, הכנסות נדידה בחו"ל של מנוייהן, משיתוף רשתות ומאירוח מפעילים וירטואליים (MVNO) והכנסות נוספות מצידוד קצה. בניכוי הכנסות אלה, הייתה ההכנסה לדקת שיחה ברט"ן בשנת 2020 - 8 אג'.¹⁰ ההכנסה לדקת שיחה ברשת בזק באותה שנה הייתה גדולה פי 3 ויותר – כ-28 אג'. כך מנוי טלפוניה ניידת שעיקר שימושיו בטלפון הם גלישה באינטרנט ותקשורת נתונים, משלם בממוצע כ-28 ₪ כדמי מנוי חודשיים ממוצעים, ואילו לקוח בזק, שהטלפון משמש אותו באופן בלעדי לשיחות, משלם כדמי מנוי בממוצע כ-49 ₪.

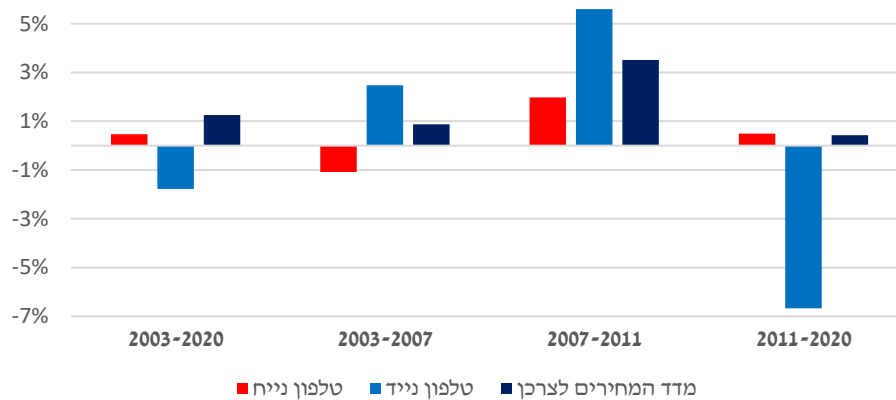
ספק אם ימצא כלכלן שיראה בהפרש שבין תעריפי הטלפוניה הנייחת והטלפוניה הניידת פער מחירים סביר בין שני מוצרים (שירותים) תחליפיים הנסחרים באותו שוק; לשון אחרת: פער מחירי השיחות בין הטלפוניה הנייחת והטלפוניה הניידת דיו לדחות את הטענה ששני השירותים נסחרים באותו שוק.

תמונה דומה (אם כי לא זהה) עולה מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס). הלמ"ס אוספת מידי חודש בחודשו נתונים על תעריפי הטלפוניה לצרכי מדד המחירים לצרכן. איור 2 מתאר את שיעור השינוי השנתי הממוצע בתעריפי הטלפון הנייח והנייד בשנים 2003-2020. בהתאם לאיור, התייקרו תעריפי הטלפוניה הנייחת מאז שנת 2003 בקצב של כמעט חצי אחוז לשנה.¹¹ אך לא פחות מעניינות מעצם ההתייקרות הן התנודות במגמה זו. בעוד שבתקופה 2003-2007 (התקופה בה השתנו התעריפים בהתאם להמלצות ועדת תעריפי בזק משנת 2003) חלה הפחתה בתעריפי הטלפוניה הנייחת של 1.1% לשנה (והפחתה ריאלית של 2%), התהפכה המגמה עם תום תקופת ההסדר. בשנים 2007-2011 התייקרו

¹⁰ דיווחים אלו קיימים רק עבור השנים האחרונות ועל כן לא נכללו באיור 1 המתבסס על הנתונים הרשמיים של החברות.
¹¹ תעריפי הטלפוניה הנייחת מתייחסים הן לבזק והן למפעילות הטלפוניה על גבי האינטרנט, אך מאחר והטלפוניה בשיטת ה-PSTN היוותה מרכיב מרכזי (למעלה ממחצית השיחות) לכל אורך התקופה, האיור משקף את התפתחות תעריפי בזק.

תעריפי הטלפוניה הנייחת בקצב של כמעט 2% לשנה, והתייקרות זו לא נבלמה עד שנת 2011 כאשר היא הואטה לקצב של חצי אחוז לשנה, קצב דומה לקצב עליית מדד המחירים לצרכן. כפי שניתן לראות באיור תפקיד מרכזי בהסבר השינוי המגמה בשנת 2011 היה הרפורמה בשוק הרט"ן, שהביאה להפחתת מחירים משמעותית בשוק זה (בקצב שנתי ממוצע של 6.66%), לצד מחאת ההמונים שייתכן שמנעה מבעלי בזק להתמיד בהעלאת התעריפים בקצב הקודם.

איור 2: שיעור השינוי השנתי הממוצע בתעריפי הטלפון הנייח והנייד, 2003-2020

מקור: נתוני למ"ס.

על פני השנים היו חברות הטלפוניה הנייחת וחברות הטלפוניה הניידת שותפות למאמץ להקטין את התחליפיות בין שירותיהן. צמצום התחליפיות אפשר לחברות הרט"ן לפרוח בשנים 2011-2003 על אף שתעריפיהן גדלו בקצב שנתי של 4%, בעוד שקצב הגידול השנתי של תעריפי הטלפון הנייח היה רק 0.44%. ההפרדה בין השווקים אפשרה לחברות הטלפוניה הנייחת לשרוד ולשמר את רווחיותן הגבוהה בשנים 2020-2011 כאשר תעריפי הרט"ן צנחו בקצב של 6.66% לשנה, בעוד תעריפי הטלפוניה הנייחת עולים בקצב שנתי של 0.5%.

בשנת 1998 המליצה הוועדה להסדרת תעריפי בזק, נוכח התחרות הצפויה, לאפשר לחברת בזק גמישות מסוימת בתעריפיה ("סלי תשלומים חלופיים"), ובלבד שהסלים יהיו למטרות הגנתיות. כל צרכן יהיה רשאי לבחור את התעריף המתאים לו, התעריף יכסה את עלות השירות בטווח הארוך, ולא תהיה בסל התנייה של שירות בשירות. בעשור הראשון לקיום ההסדר (2010-2000) אושרה סדרה של סלים ("סל קו לצעירים", "סלי רצועות", "סל יעדים נבחרים", "סל רצועת זמן ערב", "סלי בנק דקות" וכדומה) אך השפעתם על מנויי החברה הייתה מוגבלת.¹² בשנת 2010 השיקה החברה את תכניות "סלי מדברים", ובהמשך הושקו תכניות דומות ("הכול כלול", "הכול כלול קלאסי" וכדומה). תכניות אלו שהיו מבוססות על תשלום קבוע שכלל מכסה של דקות (כאשר דקות "חריגות" מתומחרות במחיר הגבוה

¹² בשנת 2008 היוו מנויי הסלים כ-40% ממנויי בזק.

מזה שבתקנות), זכו להיענות רבה בין מנויי החברה, וכיום מרבית המנויים שותפים לתכניות אלו, כאשר כמחציתם מנויים ל"קו-קל" - תכנית שנועדה לאפשר למנוי קבלת שיחות (אך לא ביצוע שיחות) בתעריף שהוא כמחצית תעריף "דמי השימוש" שבהסדר. תעריפי תכנית "סלי מדברים" היה מבוסס על הנוסחה של תשלום קבוע של כ-55 ₪ ותעריף לדקת שיחה של 5 אג' לכל אחת מדקות "המכסה".

בסלי התשלומים שאושרו בשנים מאוחרות יותר הוזל במידת מה התשלום הקבוע והתייקר תעריף השיחות החריגות. בשבע השנים האחרונות, מיעטה בזק מאד בפניות למשרד התקשורת בבקשה לאשר לה סלי תשלומים חדשים בנוגע לקווי טלפון רגילים וכל פניותיה בשנים אלו נענו בחיוב.¹³ על פניו נראה שמדובר בהוזלה, גם אם הוזלה צנועה, בתעריפי השירות. אך נתוני ההכנסה החודשית לקו (ARPU) מראים שכ-15% מכ-600 אלף מנויי סלי התשלומים החלופיים, המנויים על מסלולי M דקות, לא נהנו מהוזלה "אמתית" של השירות. מנויים אלו חרגו מ"מכסת" הדקות שלהם וכתוצאה נאלצו לשלם על כל דקת שיחה "חורגת" תעריף של 15-18 אג' – תעריף כפול מתעריף התקנות. כתוצאה שילמו מנויים חורגים אלה תוספת של כ-40 ₪ לחודש, והחשבון החודשי שלהם תפח ליותר מ-100 ₪.

בכל מקרה, כפי שהראינו, הוזלת התעריפים מזערית יחסית לירידת העלויות. מאז נקבעו תעריפי הטלפוניה בשנת 2003 ירדו עלויות אלה ביותר מ-2/3 (בקצב של כ-6.5% לשנה). לירידת עלויות זו תרמו בראש וראשונה השינויים הטכנולוגיים בענף. השינויים הטכנולוגיים התבטאו בהוזלת הציוד, ובמקביל אפשרו צמצום משמעותי בכוח האדם, כאשר צמצום זה ממומן, בחלקו הגדול, ממכירת מבנים שהתייתרו כתוצאה מהשינוי הטכנולוגי. העלויות לא היו, אפוא, מגבלה בהורדת התעריפים, ובוודאי שהתעריפים החדשים לא עוררו חשש מ"מחירים טורפניים".

מאז שנת 2006, עת הפכה בזק לחברה פרטית הסתכם הרווח התפעולי של החברה ב-28 מיליארד ₪ (במחירי שנת 2019), והרווחיות התפעולית לפני פחת (EBITDA) הסתכמה ב-40 מיליארד ₪.¹⁴ שיעור הרווחיות התפעולית בשנים אלו היה בממוצע מעל 40%, ושיעור הרווחיות התפעולית לפני פחת (EBITDA) היה כ-60%. יועצי בזק מציגים שיעורים אלו כשיעורי רווח "ממוצעים" במציאות הישראלית. אך לעניין זה חזקה עלינו עדותו של הממונה הקודם על התחרות. בגילוי דעת 14/1 של רשות התחרות משנת 2014 הביע הממונה על התחרות דאז את דעתו שמחיר מונופוליסטי המתבטא ברווח שמעל 20% (בהגדרתו, "נמל המבטחים") ייחשב ל"מחיר לא הוגן". אם להשתמש בקנה מידה אלטרנטיבי, קנה המידה המשמש בקביעת המחירים על ידי ועדת המחירים הבין משרדית הממשלתית, "רווח ריאלי סביר" על מוצרים ושירותים מפוקחים הוא 6%-12%. שיעור רווח זה נקבע בדו"ח סוארי משנת 1996 בעידן שבו הייתה הריבית הריאלית של בנק ישראל מעל 4%, כיום ריבית זו היא שלילית. אם להשתמש בקנה מידה בשיעורי הרווחיות התפעולית של חברות הפועלות בענף התקשורת הרי

¹³ משנת 2014 עד שנת 2018 בזק כלל לא פנתה בבקשות מסוג זה, בשנים 2019 ו-2020 בזק פנתה מספר מועט של פעמים בבקשה לאישור סלים וכולם אושרו (לא כולל פניות בבקשה לאישור סלים מרובי דקות שגם הן אושרו, הכוללים עד 12 אלף דקות בחודש; בקשות שנבעו מהגברת הצריכה בתקופת משבר הקורונה והצורך למתן מענה צרכני בנסיבות מיוחדות אלו).
¹⁴ לאורך כל חוות הדעת הכלכלית השתמשנו כמדד לרווחיות ברווח התפעולי. הרווח הנקי של החברה מושפע משינויים במיסוי החברות (שאינו תלוי בהחלטות החברה) ובהוצאות ההון. בעוד שהוצאות המימון של החברה בשנים 2006-2009 היו שליליות (ההכנסות מריבית עלו על התשלומים), הביאו צרכי המימון של הבעלים שרכשו את החברה בשנת 2010 להיפוך המגמה, ועלויות הריבית בהן נשאה החברה עיכלו כחמישית מרווחיה.

ששיעורי הרווחיות התפעולית של חברות הרט"ן הוותיקות מפעילותן בתחום הסלולאר (סלקום, פרטנר ופלאפון) גם בשיא רווחיותן בשנת 2010 לא עלה שיעור של 27% בממוצע, שיעור נמוך באופן משמעותי משיעור הרווח התפעולי של בזק לאחר השינוי הנשקל כעת (37%).

במשטר תחרותי הייתה ההתייעלות משתקפת בתעריפי השירות. כפי שהודגש בחוו"ד הכלכלית, הייתה זו מדיניות המוצהרת של ועדות התעריפים לאזן בין רווחת הצרכן ואיתנותו הכלכלית של הספק. התרגום הרגולטורי למדיניות זו הייתה הקביעה שהספק רשאי ליהנות מפירות התייעלותו במהלך תקופת ההסדר (עד 5 שנים), אך עם תום תקופת ההסדר יעברו פירות התייעלות לצרכן בצורת הפחתת תעריפים.

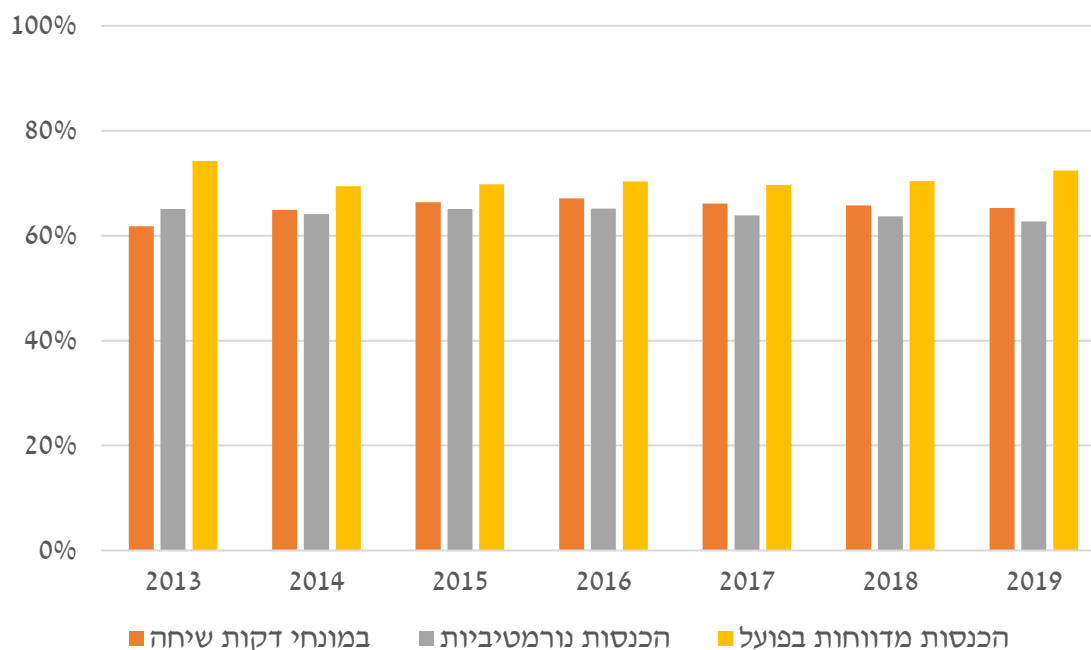
התאמת התעריפים פסקה בשנת 2003 מאחר ומאז שנת 2008, עם תום תקופת ההסדר הקודם, לא מונתה ועדת תעריפים שתתייחס לרווחיה העודפים של החברה. רווחיות עודפת זו נותרה בידי הבעלים שהעדיפו לתרגם אותה למונחי דיווידנד. היקף הדיבידנדים שנמשכו על ידי הבעלים הסתכם ב-30 מיליארד ₪, והיה גבוה אף מסך הרווחים התפעוליים.¹⁵ ניתן להעריך שהוזלת תעריפי הטלפוניה הייתה מצמצמת את השחיקה במספר המנויים לשירות זה. הנתונים מצביעים שהנהלת בזק העדיפה לשמר את רווחיות החברה על ידי שימור התעריפים, גם אם התוצאה תהיה צמצום במספר המשתמשים.

בזק לא הייתה מצליחה לשמר את התעריפים הגבוהים בטלפוניה הנייחת אלמלא מעמדה המונופוליסטי בענף. בחינת נתחי השוק במגזר הנייח מעלה כי מאז תחילת העשור התייצב חלקה של החברה במגזר הטלפוניה הנייחת על מעל 60%, כפי שמראה איור 3. למרות הפערים בין תעריפי בזק ותעריפי הטלפוניה של החברות המספקות שירות טלפוניה על גבי אינטרנט (VOIP ו-VOB), הצליחה בזק לשמר כ-60% מציבור המנויים ושיעור השחיקה של פלח השוק שלה במונחי הכנסות על פני השנים 2013 ל-2019 היה מזערי (כשליש האחוז לשנה בממוצע).¹⁶ על פניו נראה, אפוא, שלא זו בלבד שתעריפי הטלפוניה הניידת הנמוכים לא השפיעו על תעריפי בזק, אלא שגם העדר תחרות אפקטיבית בתחום הטלפוניה הנייחת תרם לשימורם.

¹⁵ לשם השוואה, לפי הערכות משרד התקשורת העלות לפרישה כלל-ארצית של רשת סיבים חדשה מסתכמת בכ-3 מיליארד ₪.

¹⁶ נתח השוק של בזק במגזר הקווים הבדידים במונחי הכנסות מדווחות והכנסות נורמטיביות נשחק משנת 2013 עד שנת 2019 מכ-74% לכ-72% ומכ-65% לכ-63% בהתאמה.

איור 3 : פלח השוק של בזק בטלפוניה הנייחת (הכנסות ודקות שיחה) 2013-2019

מקור : נתוני החברות ועיבודי המחברים.

בהינתן השליטה של בזק בטלפוניה הממוגנת והדומיננטיות שלה בטלפוניה הנייחת נשאלת השאלה מי אמור להגן על ציבור הצרכנים בהתמודדותו עם מערך התעריפים של החברה. הנושא של "מחיר לא הוגן" היה נושא לוויכוח ער בישראל בעשור האחרון. בעוד אחד הממונים על רשות התחרות ראה זאת מתפקידה של הרשות לתבוע מונופולים הגובים מחיר גבוה מדי, ראתה ממונה אחרת על התחרות את תפקידה בחיזוק התחרות, ולאפשר לתחרות לשחוק את הרווחיות העודפת של המונופול. כך הטילה הרשות בשנת 2019 על בזק קנס של 30 מיליון ₪ על מניעת גישה לתשתית למתחרותיה כמתחייב מתקנות השוק הסיטונאי, אך לא התערבה במדיניות התעריפים של בזק.¹⁷ אדרבא, בתזכיר 17/1 שבו פרטה הרשות את שיקוליה באכיפת האיסור על גביית מחיר בלתי הוגן גבוה היא מציינת במפורש שלא תתערב במקום שבו קיים רגולטור ענפי האמור לפקח על מחירי הענף. למרבית האירוניה השתמשה בזק בטיעון דומה שאין מקום להתערבות כאשר התעריף מאושר על ידי הרגולטור כאשר נתבעה על גביית מחירים לא הוגנים על שירותי שיחות בינ"ל.¹⁸ בהינתן הסכמה גורפת זו לא נותרה למשרד התקשורת ברירה אלא לחזור לפתרון שלגישת בזק "עבר עליו הכלח", פתרון של פיקוח תעריפים.

לסיכום, תוספת מתחרים והפחתת הכנסות למנוי אינם מעידים על תחרות מחירים. בזק מעולם לא איבדה את מעמדה המונופוליסטי בשוק הטלפוניה הנייחת. כוחות השוק נכשלו בחלוקת העודף שנוצר

¹⁷ כדאי לציין שבהזדמנות זו הטילה הרשות על בזק קנס נוסף של 8 מיליון ₪ על העברת "מידע מוטעה" לרשות.
¹⁸ ראה פס"ד בהליך רע"א 729/04 בפני בית המשפט העליון (ע"א 1043/04 רע"א 2368/04) מאפריל 2010 בתביעה ייצוגית של "קו מחשבה" נגד חברת "בזק בינלאומי בע"מ" ומדינת ישראל.

בעקבות השינויים הטכנולוגיים בענף התקשורת הנייחת, ומשכך, הרי שזה תפקידו של הרגולטור לדאוג שפירות ההתייעלות יתחלקו בצורה "הוגנת" בין הספק ולקוחותיו. לצד זאת חשוב לציין שחברת בזק, על אף טענותיה רבות השנים, מעולם לא ערערה על הגדרתה כמונופול בפני הגוף המוסמך – הרשות לתחרות.

אין מדובר במקרה הנדון בקביעת אסדרה חדשה שקובעת פיקוח על תעריפי החברה, אלא במהלך שעניינו עדכון תעריפי החברה לאחר שרמת התעריפים לא עודכנה מאז שנת 2003. עדכון רמת התעריפים לאור חלוף הזמן הינו צעד הכרחי לאור היעדר תחרות מספקת בשוק הרלוונטי והוא נדרש על מנת שמערך התעריפים יהיה בזיקה לעלויות אספקת השירות וציבור הצרכנים יחויב בתשלומים מעודכנים בהתאמה.

• החישוב של התעריף המוצע בשימוע

בזק מעלה בחו"ד EY מספר טענות ביחס לצורת החישוב של התעריף המוצע:

1. אין מקום לשימוש בחישוב התעריף המוצע במודל "מפעיל יעיל היפותטי" ובמקום זאת היה צריך להתבסס על עלויותיה של בזק בפועל;
2. המעבר מהתעריף הסיטונאי לתעריף הקמעונאי במסגרת התעריף המוצע מבוסס על הנחות שגויות;
3. לא נבחנה הסבירות של התעריף המוצע והשפעתו על התחרות בשוק ככלל ועל לקוחותיה של בזק בפרט.

לסיכום חו"ד EY מתייחסת בזק לגובה התעריפים, לאחר תיקון הליקויים, הנדרש לשיטתה (סעיף 28):

"תיקון הליקויים לעיל, מעלה כי קביעת תעריף דמי השימוש החודשיים של בזק למנוי טלפוניה בסכום של 20.82 ₪ כפי שהוצע במסגרת השימוע חורג מגבולות הסבירות, שכן מחישוב פשוט של התעריף, תוך התחשבות בתיקונים, עולה כי העלות של בזק באספקת השירות עומדת על כ-43 ₪ (לא כולל מע"מ). כמו כן, תיקון הליקויים לעיל מעלה כי גם התעריף שהוצע עבור דקת שיחה (ללא קש"ג) אינו סביר, שכן עלותו נאמדת בכ-4 אג' (לא כולל מע"מ). דהיינו, התעריפים המומלצים במסגרת השימוע נמוכים בעשרות אחוזים ביחס לאלו הנדרשים על מנת לכסות את עלויותיה של בזק ומכאן שאינם סבירים."

נתייחס לטענות אחת לאחת:

חברת בזק היא חברה "רבת-מוצרים". סל השירותים שהיא מציעה כולל תשתיות אינטרנט ברוחבי פס שונים, שירותי טלפוניה נייחת, שירותי תמסורת ותקשורת נתונים, שירותי ענן ודיגיטל ושירותים נוספים. בשנת 2019 היוו ההכנסות משירותי האינטרנט קרוב ל-40% מכלל הכנסות החברה, הטלפוניה

ושירותי התמסורת והתקשורת כ-25% כל אחד, ושירותי הענן, הדיגיטל ושאר השירותים כ-10%. לאספקת השירותים משמשת רשת מסועפת של קווים שמגיעה כמעט לכל בית בישראל. כפי שהודגש בחוו"ד הכלכלית, **כדי לקבוע את תעריפי השירותים השונים על בסיס עלויות נדרש היה תמחיר מפורט שיקצה את עלויות הרשת המשותפות בין השירותים השונים. אם בגלל מורכבות המשימה או מהשיקול שעדיף שנתון זה לא יהיה נחלת הכלל, נמנעה בזק כל השנים מהפעלת מכשיר ניהולי בסיסי זה. חברת EY הנמנית על צמרת ענף החשבונאות העולמי לא טרחה להשלים את החסר, ובקשת המשרד לחברה לקבלת נתונים בנוגע להקצאת עלויותיה בין תחומי הפעילות השונים לא נענתה.**¹⁹ בהעדר תמחיר עדכני התבסס ניתוח העלויות על חישובי "פרונטיר" משנת 2014, אשר עודכנו לעת הנוכחית והותאמו לקביעת תעריפים קמעונאיים. השימוש במערכת נתונים זו זכה לביקורת ממומחי EY.

הביקורת התמקדה בשתי הנחות יסוד של התחשיב: (1) ההנחה שהמפעיל הוא מפעיל יעיל ו-(2) חישוב העלויות כעלויות תוספתיות. הביקורת הראשונה נראית, על פניו, תמוהה. מאז ומתמיד היה חישוב התעריפים מבוסס על עלויות יצרן יעיל. זו הדרך היחידה שבה הרגולטור יכול להביא לכך שמונופול יפעל בצורה יעילה. יתרה מזו, לכל אורך חוות הדעת הכלכלית הודגשה התייעלותה של בזק. ב-17 השנים שעברו מאז חושבו תעריפי חברת בזק בפעם האחרונה, קטנו עלויותיה ב-2/3. גם אם ההתייעלות זכתה לרוח גבית בצורת השיפורים הטכנולוגיים, נדרש מאמץ ניהולי משמעותי להתאים את מצבת כוח האדם וההוצאות האחרות לטכנולוגיה החדשה ולירידה בהיקף המנויים. דחיית הנחת היעילות על ידי חברת בזק נראית, על כן, יותר ממוזרה.

כפי שפרטה חוות הדעת לבזק שני סוג מנויי טלפוניה: מנויים הצורכים שילוב של שירותי טלפוניה ואינטרנט (מנויי "דאבל") ומנויים הצורכים רק שירותי טלפוניה (מנויי "סינגל"). לשיטת "פרונטיר" היו שני סוגי המנויים אמורים לשלם דמי שימוש חודשיים המשקפים את עלות הנגישות (דהיינו, את עלות ההתחברות של המנוי לרשת). בנוסף, אמור היה כל מנוי טלפוניה לשלם באופן חודשי סכום קבוע המשקף את עלות כרטיס הטלפוניה בארון הסעף. אך מאחר ותעריף דמי השימוש החודשי של מנוי אינטרנט כבר "מכסה" את עלות הנגישות, תוספת דמי השימוש הנדרשת ממנוי דאבל כדי להתחבר לשירותי הטלפוניה היא דמי הכרטיס, בעוד מנוי סינגל נדרש לשלם את מלוא התשלום. לשון אחרת, בעוד תעריף מנוי ה"סינגל" אמור לכסות את עלות הטלפוניה הממוצעת, אמור תעריף מנוי ה"דאבל" לכסות רק את העלות התוספתית, שכן עלות ההתחברות לרשת מכוסה על ידי תעריפי שירות האינטרנט שהוא משלם. טענת מומחי בזק שהתעריפים המוצעים לא יכסו את מלוא העלויות משום שחושבו בשיטת העלות התוספתית אינה, אפוא, במקומה.²⁰

¹⁹ בעניין הפרדת העלויות נטען על ידי בזק עצמה במסגרת עתירתה בפני בית המשפט העליון בשנת 2014 (בג"צ 8976/14) שההנחה שלא ניתן להפריד תמחירית בין שירותי הטלפוניה והפס הרחב היא "הנחה שגויה ובלתי מבוססת" (סעיף 263 לכתב התביעה). בקשת המשרד לקבלת נתונים עדכניים נשלחה ב-18.4.2018.

²⁰ טעות דומה דבקה גם בתזכירה של יועצת נוספת של בזק, חברת Cullen, שגם היא כנראה לא הייתה מודעת לפרטי חישוב העלויות על ידי "פרונטיר".

מומחי EY גורסים שבמקום לחשב את עלויות הטלפוניה של יצרן יעיל במחירים עדכניים היה צריך לחשב את העלות הממוצעת בשיטת ה-Top-Down, שיטה ששימשה את ועדות התעריפים עד לשנת 2003 המבוססת על מחירים היסטוריים (סעיף 73 בחוות הדעת). כדי לבסס את טענתם מצטטים מומחי EY את דו"ח הוועדה משנת 2003 שמעלה חשש שחישוב התעריפים בשיטה האלטרנטיבית, שיטת ה-Bottom-Up, עשוי לפגוע ב"איתנותה הפיננסית של החברה". אלא שכפי שמדגיש דו"ח הוועדה מ-2003, שיטת ה-Top-Down נכפתה על הוועדה משום שלא עמדו לרשותה נתונים שיאפשרו אמידה בשיטת ה-Bottom-Up - נתוני תמחיר מהימנים ונתוני השוואה לפונקציית הייצור של יצרן יעיל.²¹ נתונים אלה עמדו לרשות חברת "פרונטיר" שהתבססה בחישוביה על הניסיון הבינלאומי שהצטבר בנושא בשני העשורים האחרונים. אשר לחשש ליציבות הפיננסית של חברת בזק, נעלם כנראה ממומחי EY שמאז שנכתב דו"ח הוועדה למעלה מהכפל שיעור הרווחיות של החברה. אם בשנת 2002 היווה הרווח התפעולי 18% מהכנסות החברה (נטו), הרי שבשנת 2020 הוא הגיע ל-40%. שיעור רווחיות זה בוודאי מהווה ערובה לאיתנותה הפיננסית של החברה. אם נתמקד בניסיון חמש השנים האחרונות, שנים בהן נקבעו תעריפי האינטרנט של בזק בשוק הסיטונאי בשיטת "פרונטיר", לא היה בתעריפים אלה כדי לכרסם ברווחיות העודפת של בזק.

לבסוף, נשכח כנראה ממומחי EY שבחישוב עלות התשתיות של בזק התבססה "פרונטיר" על מחירי חידוש, מחירים הגבוהים באופן משמעותי מהערכים ההיסטוריים המפוחתים המופיעים במאזן המשמשים בשיטת ה-Top-Down. כפי שמוסבר בנייר העמדה, העלייה במחירי התשתיות התת-קרקעיות מאפילה על ירידת המחירים של הציוד האלקטרוני. כתוצאה, בעוד שמאזן בזק לשנת 2019 מדווח על רכוש קבוע לאחר פחת בערך של כ-5 מיליארד ₪, העריכה חברת "פרונטיר" את ערכו בשנת 2014 ב-7.7 מיליארד ₪. בעוד שערך הכבלים ותשתית התקשורת ברשת הנייחת והבינלאומית הוערך במאזן המאוחד בכ-2.8 מיליארד ₪, העריכה חברת "פרונטיר", תוך שהיא מתעלמת מהפחת רב השנים של תשתית זו, שערך התשתית המקומית הוא 6.4 מיליארד ₪. לפער מחירים זה יש להוסיף את הפער במחיר ההון.²² קריסת מחיר ההון והפער במחירי התשתיות בין שתי שיטות התמחור מביאות לכך שאומדן עלויות הטלפוניה בשיטת Bottom-Up כמעט זהה לזה בשיטת ה-Top-Down.²³

• אומדן התעריף לפי חישובי חברת בזק

כחלק מהערוותיהם לחו"ד הכלכלית, הציגו מומחי EY בחו"ד את אומדנם לעלויות הטלפוניה של בזק בשנת 2021. לפי אומדן זה דמי השימוש אמורים להיות 43 ₪ לחודש, והתעריף לדקת שיחה 3.4 אג.

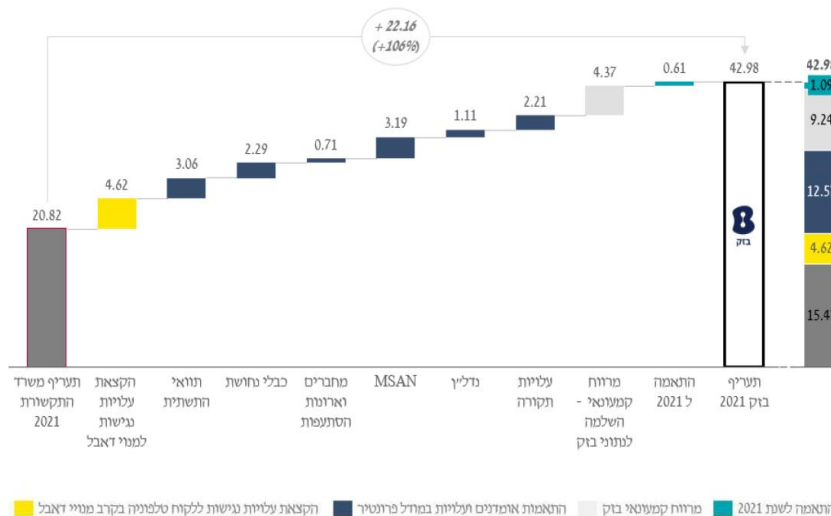
²¹ כפי שמציין הדו"ח: "ועדות תעריפים קודמות דחו את שיטת ה-Bottom-Up (בדומה למרבית המפקחים בחו"ל) בגלל העדר בסיס ידע הולם והעדר מתחרים היכולים לשמש כאמת מידה. תרם לכך גם לוח זמנים צפוף שמנע מהוועדות ל"פשפש בקרביו" של המפוקח, ולהבחין בין מרכיבי עלויות חיוניים ומיותרים" ("דו"ח הוועדה להסדרת תעריפי חברת בזק" מרץ 2003, עמ' 30).

²² פרונטיר הניחה בחישוביה שמחיר ההון הזר של בזק (במונחים ריאליים) הוא 2.7%. האג"ח לטווח ארוך של בזק נסחרות כיום בתשואה של כ-0.5%.

²³ לתוצאה זו אחראית במידה רבה הירידה בהוצאות ההון וההפעלה החשבונאיות. מאז שנת 2002 קטנו הוצאות אלה ב-70%, ואילו מספר מנויי האינטרנט והטלפוניה קטן רק בכ-15%.

חברת בזק מסבירה את הפער בין אומדנה של החברה לדמי השימוש לבין התעריף המוצע בסעיף 202 לחו"ד EY:

202. להלן גרף המסכם את השפעת כל הפערים שפורטו לעיל על התעריף המומלץ לשנת 2021 ביחס לדמי השימוש:

מקור: סעיף 202 לחו"ד EY.

הפער של 22.16 ₪ (לא כולל מע"מ) בין התעריף המוצע על ידי חברת בזק והתעריף המוצע בחו"ד הכלכלית מורכב משלושה מרכיבים עיקריים: 4.62 ₪ - "הקצאת עלויות נגישות למנוי דאבל", 4.37 ₪ - "מרווח קמעונאי - השלמה לנתוני בזק", ו-12.57 ₪ - אי התאמות בין אומדן חברת "פרונטיר" ואומדן חברת בזק ביחס לעלויות התשתית והרשת.²⁴

עיון מדוקדק בדרך חישוב הפער מצביע על פירוש מוטעה של יועצי EY של שיטת החישוב המוצעת בחו"ד הכלכלית, אימוץ אומדן שאינו מתיישב עם עלויות בזק עצמה, ו"רענון" טענות המתייחסות לאומדן חברת "פרונטיר", טענות שנדחו על-ידי הרשויות המוסמכות זה מכבר.

עלויות הנגישות – לטענת בזק יש מקום לזקיפת 4.62 ₪ נוספים ל"דמי הנגישות" בתעריף המוצע. טענה זו מתעלמת מהחישוב המוצג בחו"ד הכלכלית. כפי שהוסבר בחוות הדעת, החישוב המוצג בלוח 1 לא כולל את עלות הנגישות למנוי ה"דאבל" כי עלות זו כבר מכוסה על ידי תעריפי האינטרנט. היא מכוסה על ידי תעריפי השוק הסיטונאי כאשר הצרכן מקבל את שירותי ה-BSA מספק אחר, והיא מכוסה על ידי דמי המנוי לבזק כאשר הצרכן הוא צרכן אינטרנט קמעונאי של בזק. בהתאם להסדר המוצע יבוטל כפל התשלום. בחו"ד EY מסכימים יועצי בזק שדמי השימוש של מנוי ה"דאבל" היו צריכים להתחלק באופן שווה בין הטלפוניה ובין האינטרנט, אך הם מתעלמים מכך שמנוי האינטרנט משלמים את **מלוא**

²⁴ לאלה נוספו 0.61 ₪ - "התאמה ל-2021".

העלות והם ממליצים לחייב מנויים כ"תוספת" במחצית עלות הנגישות.²⁵ **מרווח קמעונאי** - בחישובינו בחוו"ד הכלכלית הנחנו שהעלות הקמעונאית החודשית הממוצעת למנוי טלפון היא 4.87 ₪. אומדן זה מבוסס על שתי הנחות:

א. שהעלות הקמעונאית החודשית למנוי "סינגל" מהווה רבע מהעלויות הישירות (עלות הנגישות ועלות כרטיס הטלפוניה – בסך 6.48 ₪;²⁶

ב. שהעלות הקמעונאית החודשית למנוי "דאבל" זהה לזו של מנוי ה"סינגל" ומתחלקת באופן שווה בין שירותי הטלפוניה ושירותי האינטרנט – בסך 3.24 ₪.

מאחר ומספר מנויי ה"דאבל" וה"סינגל" כמעט זהה מהווה האומדן הכולל כ-3/4 מהעלות הקמעונאית של מנוי הסינגל, וכ-30% מהעלות הישירה של לקוח טלפוניה ממוצע. יועצי EY חולקים על אומדן זה, ולפי חישוביהם העלות הקמעונאית היא כמעט כפולה – 9.24 ₪ למנוי, בין אם הוא מנוי "סינגל" ובין אם הוא מנוי "דאבל".²⁷ למותר לציין שמומחי EY אינם מגבים נתון זה בנתונים החשבונאיים של בזק.

בשנת 2019 דיווחה חברת בזק על הוצאות שיווק וכלליות של 146 מיליון ₪.²⁸ בהתאם לאומדננו העלות הקמעונאית השנתית הממוצעת של מנוי טלפוניה היא 58.4 ₪ ($=12 \times 4.87$), ועלות השיווק והמכירה ל- [...] מיליון מנויי הטלפוניה היא כ- [...] מיליון ₪. כך שמרכיב סעיף זה בתעריף הטלפוניה המוצע מכסה כ- [...] מהוצאות השיווק של החברה, וזאת כאשר ההכנסות מטלפוניה מהוות רק כרבע מהכנסותיה.

לחילופין, לפי אומדננו העלות הקמעונאית השנתית הממוצעת של מנויי טלפוניה והאינטרנט היא 77.8 ₪ ($=12 \times 6.48$), והעלות של 1.8 מיליון מנויי הטלפוניה והאינטרנט (המחזיקים קו טלפון בלבד, קו אינטרנט בלבד וקו אינטרנט יחד עם קו טלפון) היא 140 מיליון ₪, שהם 96% מהוצאות השיווק וההנהלה המדווחות, וזאת כאשר ההכנסות מהטלפוניה והאינטרנט הן רק כ-2/3 מהכנסות החברה. על פניו עולה, אפוא, שהאומדן בחוו"ד הכלכלית של העלויות הקמעונאיות עקבי עם עלויות השיווק והמכירה של החברה.

צודקים יועצי EY בטענתם שכתוצאה מטעות הושמט המרכיב הקמעונאי מתעריף השיחות. כתוצאה מהתיקון תעריף דקת שיחה יעודכן מ-1.2 אג' ל-1.4 אג' בשיחות ליעדים נייחים, ומ-7.2 אג' ל-7.4 אג' (ללא מע"מ) ליעדים נייחים. מכאן כי גם תעריף חבילת הטלפוניה הכוללת קו טלפון ו-500 דקות שיחה שהוצעה בשימוע יתעדכן מ-28 ₪ ל-28.5 ₪ (ללא מע"מ).

²⁵ חוות הדעת EY סעיפים 16, 81 ו-197.1. בסעיף 197.1 מועלית הטענה ש"משרד התקשורת (בשעתו) הנחה לבטל את מרכיב הנגישות שבזק גבתה מלקוחות אינטרנט בלבד (שלא רכשו שירותי טלפוניה). כתוצאה מהחלטת משרד זו, לקוחות הרוכשים שירותי אינטרנט קמעונאי אינם משלמים כיום על מרכיב הנגישות." התעריף שצרכן אינטרנט (ללא טלפוניה) משלם עבור השירות מגלם את התשלום עבור נגישות ועבור גלישה. התעריף אינו מופקח והוא נקבע על ידי הספק בהתאם למהירות הגלישה. הטענה שהתעריף אינו מכסה את עלויות הנגישות היא, אפוא, טענה מוטעית.

²⁶ 25% הוא שיעור מקובל כמרווח קמעונאי. שיעור דומה אומץ באירופה בחישובי צמצום מרווחים.

²⁷ לפי אומדן זה העלויות הקמעונאיות מהוות כמעט 40% מעלויות הנגישות של הטלפוניה.

²⁸ באור 7 למידע כספי נפרד ליום 31 לדצמבר 2019.

עלויות רשת ותשתית - המרכיב הגדול ביותר בפער שבין אומדן בחו"ד EY ואומדנו מקורו בסדרה של טענות המוכוונות נגד אומדן העלות של חברת "פרונטיר". טענות אלה מתייחסות לדרך החישוב של תוואי התשתית, אורך כבלי הנחושת ומחיריהם, מספר ומחיר ארונות הספק והמחברים הנדרשים למפעיל יעיל, מספר אתרי ה-MSAN, אחוז הניצולת של כרטיסי ה-POTS והפחת של ציוד זה, וערך הנדל"ן. הטענות לגבי אומדן חסר בסעיפים אלו הועלו כבר על ידי בזק בעבר, במסגרת שימוע הסדר השוק הסיטונאי, ונענו בפירוט על ידי חברת "פרונטיר".²⁹ הטענות חזרו ונבדקו על ידי המשרד³⁰ ועמדו אומצה על-ידי בג"ץ.

• השפעות הרוחב של ההמלצות

לפי טענות בזק במהלך השימוע "הפחתת המחיר תפגע קשה ביכולתה של בזק להמשיך ולהבטיח שירות אוניברסלי". מומחי בזק לא ממציאים ביסוס כמותי לטענה זו מעבר לציון העובדה שהחברה משקיעה מדי שנה [...] מיליון ₪ בפרישת תשתית נחושת לאספקת שירותי טלפוניה ואינטרנט באזורי בניה חדשה.

השפעות הרוחב נבדקו בחוות הדעת הכלכלית ונמצא שהן שוליות. צודקת אמנם הנהלת בזק שבשנת 2019, ששימשה כבסיס החישוב, נהנתה החברה מהכנסות חד-פעמיות גבוהות של 0.5 מיליארד ₪ ממכירת נדל"ן, אך המסקנות אינן משתנות מהותית כאשר אובדן ההכנסות כתוצאה משינוי התעריף מיוחס לביצועי החברה בשנת 2020. בשנה זו נהנתה החברה מהכנסות של 4.2 מיליארד ₪, רווח תפעולי של 1.7 מיליארד ₪, ורווח לאחר הוצאות מימון של 1.3 מיליארד ₪ (ללא מע"מ).³¹ בהתאם לדיווח בזק ולנתוני המשרד כ- [...] מיליוני ₪ מקורם בקווים הבדידים.³² ביטול כפל התשלום של מנויי הדאבל ועדכון התעריפים יביאו לפי הערכתנו להקטנת הוצאות הטלפוניה של [...] מיליון מנויי הטלפוניה הנייחת ב- [...]%. אם היה התעריף החדש מופעל בתחילת שנת 2020 היו הכנסות בזק ממגזר הקווים הבדידים (לפני מע"מ) קטנות, להערכתנו, בכ-327 מיליוני ₪ שהם כ-8% מכלל הכנסותיה.³³ הרווח התפעולי של בזק היווה בשנת 2020 כ-40% מההכנסות, ועדכון התעריפים היה מצמצם שיעור זה ל-37%, שינוי שבוודאי אינו מעורר חשש ליציבות החברה.³⁴

בשנת 2020 השקיעה חברת בזק מפ"א ברכוש קבוע כ-800 מיליון ₪, כאשר אומדן הפחת של החברה הוא כמיליארד ₪. אומדן מומחי בזק שהשקעות החברה בתשתית הנחושת מסתכמות ב- [...] מיליון ₪ רק מאששות את טענתנו שההשקעות בטלפוניה מהוות סעיף שולי בהשקעות החברה. צמצום הרווחיות בודאי לא יפגע בהשקעות אלו, מה גם שהן "מכוסות" מעל ומעבר על ידי הפרשות הפחת של החברה.

²⁹ תזכיר חברת פרונטיר "Estimating the cost of a Wholesale Access Service on Bezeq's network" נובמבר 2014.
³⁰ מסמך מפ"י "הערכת אורך תשתית יעילה המבוססת על תשתית בזק מענה לשימוע" נובמבר 2014; נספח כלכלי להחלטת בג"ץ 8976/14.

³¹ ההכנסות המדווחות הן הכנסות ברוטו במחירי 2020 הכוללות את התשלום עבור קש"ג למפעילים אחרים.
³² אומדן ההכנסה מקווים בדידים כולל את ההכנסות מדמי שימוש ומשיחות רגילות ליעדים נייחים וניידים ומבוסס על נתוני בזק לשנת 2019 כפי שנמסרו למשרד.

³³ תחשיב קיטון ההכנסות מבוסס על נתוני שנת 2019.

³⁴ מדד לא פחות חשוב ליציבות החברה הוא הרווח התפעולי לפני תשלומי ריבית, מסים ופחת (EBITDA). מדד זה יקטן בעקבות הרפורמה המוצעת מ-62% ל-54%.

מומחי EY מעלים את החשש שהפחתת התעריפים "עלולה להוביל לתוצאה אבסורדית של פגיעה בתחרות מחד, ולהרעת מצבם ופגיעה באינטרס הצרכני של לקוחותיה של בזק מאידך".³⁵ טענתה של בזק שהיא חוששת שהתעריפים עשויים לפגוע בתחרות ובטובת הצרכן נראית, על רקע ההתפתחויות בתעריפים וברווחיות החברה ב-18 השנים האחרונות, כטענה "מוזרה". התעריף, כפי שהוסבר, מבוסס על העלויות הממוצעות, כולל רווח סביר, ועל כן לא יקשה על מתחרים יעילים מלהיכנס לענף, והדברים נכונים במיוחד למתחרים המציעים את מלוא סל השירותים - אינטרנט וטלפוניה. חזקים עלינו בנושא זה דברי אחד ממתחרי בזק שכותב בהתייחסות לשימוע שהוא מברך על ההסדר המוצע. מתחרה אחר העלה בהתייחסות חשש מהסרת הפיקוח על תעריפי בזק במגזר צירי הקווים עקב עוצמתה המונופוליסטית, ואילו אחרים לא הביעו התנגדות או חשש לפגיעה בתחרות.

אשר לרווחת הצרכנים – אלה ייהנו מצמצום חשבונות הטלפון שלהם ב-0.5% [...]. לא ברור על מה מבססת בזק את החשש שרווחת הצרכנים תיפגע. בסוגיה זו אנו מעדיפים את הערכתו של מנהל הגיוינט בישראל שכותב: **"יוזמה זו היא בשורה חשובה למשקי בית רבים, ובפרט לאוכלוסיית הזקנים בישראל אשר מרביתם מחזיקים קו טלפון נייח. הפחתת תעריפי הטלפוניה הקווית תוביל לחיסכון אדיר בהוצאות התקשורת הקבועות של אוכלוסייה זו ואף תסייע להם בהפגת תחושת הבדידות שהם חווים אשר ניכרת ביתר שאת בתקופה זו בעקבות התפרצות נגיף הקורונה."** (ההדגשה במקור)

ד"ר עופר רז-דרור
סמנכ"ל כלכלה

בכבוד רב,

פרופ' ראובן גרונאו

³⁵ סעיף 19 בחו"ד EY.

משרד התקשורת

אגף כלכלה

גרסה מושחרת, חלקים מושחרים מסומנים ב- [...]

22 דצמבר 2021
י"ח בטבת תשפ"ב

אסדרת תעריפי הטלפוניה הקמעונאיים של חברת בזק – התייחסות לטענות לשימוע משרד התקשורת – שלא ניתן להן מענה בחוות הדעת הכלכלית – מסמך טענה-מענה

סימוכין: (1) שימוע משרד התקשורת מיום 15.12.2020
(2) התגובות לשימוע שנמסרו למשרד התקשורת עד יום 28.2.2021

להלן מפורטת התייחסות המשרד לטענות העיקריות שעלו בשימוע ולא הייתה להן התייחסות בחוות הדעת הכלכלית של פרופ' ראובן גרונאו וד"ר עופר רז-דרור מיום 14 בדצמבר 2021 ("מסמך ההתייחסות הכלכלית").¹ לשם הנוחות הטענות יובאו בתמצית.

1. טענות ביחס להליך השימוע

1.1. טענה: חוות הדעת הכלכלית אינה מספקת את הביסוס הנדרש להצדקת אסדרה בדרך של פיקוח תעריפי על בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("בזק", "החברה") ובפרט בנסיבות בהן מדובר במהלך המבטא התערבות קיצונית שהשלכותיו ופגיעתו בחברה ובזכויות הקניין שלה דרמטיות.

מענה: הטענה אינה מתקבלת. בחוות הדעת הכלכלית שצורפה לשימוע ("חו"ד הכלכלית") הובהר כי על אף השינויים שחלו במהלך השנים במפת התחרות ובמבנה התעריפים בשוק התקשורת, יש מקום להמשך הפיקוח על תעריפי הטלפוניה של החברה. בהמשך לטענות בזק בנושא זה בהתייחסותה לשימוע, מובאת במסמך ההתייחסות הכלכלית התייחסות מפורטת להצדקת המשך הפיקוח התעריפי ומענה לטענות בזק בעניין. חוות הדעת הכלכלית ומסמך ההתייחסות הכלכלית ("המסמכים הכלכליים") מראים כי כיום אין תחרות אפקטיבית בשוק הטלפוניה הנייחת, ולכן יש צורך מהותי בעת הנוכחית בהמשך הפיקוח על תעריפי החברה. כך, המסמכים הכלכליים מציגים את התפתחות תעריפי הטלפוניה של בזק במרוצת השנים 2002 עד 2019 בהשוואה להתפתחות התעריפים בשוק הנייד וכן מציגים את התפתחות רווחיה (העודפים) של בזק במהלך אותן השנים. כמו כן מובאת במסמך ההתייחסות הכלכלית התייחסות לשירות הטלפון הנייד ושירות הטלפון הנייח ממנה עולה כי אין מדובר בשני שירותים תחליפיים הנסחרים באותו שוק, בניגוד לטענת בזק בעניין, ומכאן שהשיחות הניידות אינן חלק משוק הטלפוניה הנייחת שבו פועלת חברת בזק. כן מוצג חלקה המונופוליסטי של בזק בשוק הטלפוניה הנייחת בעבר ובהווה ושעל אף מאמצי משרד התקשורת להאצת התחרות בתחום זה נתח השוק של בזק כיום נאמד ביותר מ-60%. בנסיבות אלה, תעריפי הטלפוניה של החברה אינם מאזנים נכונה, כבר מזה שנים, בין טובת הצרכן לבין רווחים סבירים של החברה, איתנותה הפיננסית ויכולתה להשקיע ברשת התקשורת שלה ועל כן נדרשת המשך התערבותו של הגורם המסדיר. כמו כן הובאה התייחסות מפורטת לנושא היעדר פגיעה באיתנות הפיננסית של החברה כתוצאה מהמהלך הנשקל.

¹ מסמך ההתייחסות הכלכלית מתייחס לטענות העיקריות של חברת בזק. במסמך זה ישנה התייחסות לטענות נוספות שהועברו מכלל הגורמים שהגיבו לשימוע, הן בזק והן גורמים נוספים.

משרד התקשורת

אגף כלכלה

לסיכום, עולה מהמסמכים הכלכליים כי שוק הטלפוניה בו פועלת "בזק" הוא שוק נפרד שבו שליטתה של החברה מאפשרת לה להעלות מחיר מעבר לעלויותיה השוליות, תוך גריפת רווח משמעותי.

1.2. **טענה:** לא בוצע ניתוח כלכלי תחרותי סדור שמראה כי לא מתקיימת תחרות אפקטיבית בשוק הטלפוניה הנייחת.

מענה: הטענה אינה מתקבלת. מהתייחסותנו לטענה הקודמת ומהניתוח במסמכים הכלכליים מתקבלת תמונה ברורה כי בשוק הטלפוניה הנייחת אין כיום תחרות אפקטיבית כאשר בודקים פרמטרים שונים לעניין זה דוגמת רמת המחירים, נתחי השוק והרווחיות הנובעת מתחום זה לחברת בזק. יתרה מזאת, כאמור, על אף השינויים שחלו במהלך השנים, בזק עדיין מוגדרת כמונופול על ידי רשות התחרות בתחום הטלפוניה הנייחת, והחברה לא ערערה על קביעה זו ולא ביקשה לבטלה.

1.3. **טענה:** לא נערך תהליך סדור מול חברת בזק טרם היציאה לשימוע. החברה לא הייתה מעורבת בתהליך שקדם לפרסום השימוע ולא ניתנה לה הזדמנות להביע את עמדתה בנוגע לבסיסי הנתונים, הנחות המודל, המתודולוגיה וסבירות ההמלצה.

מענה: הטענה אינה מתקבלת. המשרד מקיים הליך סדור בנושא. לחברה ניתנה אפשרות לטעון את טענותיה בהמשך לשימוע ולחוות הדעת הכלכלית אשר פירטו את הרקע והנימוקים להחלטה הנשקלת. בין היתר פורטו תעריפי הטלפוניה המוצעים ואופן קביעתם, לרבות נתונים, מתודולוגיה ושיטת החישוב וכן נבחנה השפעת המהלך על יציבותה הפיננסית של החברה. החברה העבירה התייחסות מפורטת בכתב בצירוף חוות דעת כלכלית של חברת הייעוץ ארנסט יאנג ("EY"), וכן סקירת מדיניות באיחוד האירופאי של חברת Cullen International. יצוין כי המשרד נעתר לבקשת החברה והאריך את המועד להגשת התייחסויות בתחילה עד ליום 15.2.2021 ואח"כ עד ליום 28.2.2021. כמו כן הציגו נציגי החברה ונציגי EY את טענותיהם בעל פה בשני מועדים (11.7.2021 ו-5.8.2021).

המשרד בחן את כלל הטענות שהובאו בפניו בהתייחסות בזק ובמסמכים שצורפו לה ובשימוע בעל פה בלב פתוח ובנפש חפצה, ובמקום שנדרש אף שינה את התעריף המוצע בהמשך לבחינת טענות החברה. התייחסות מפורטת לדברים מובאת **במסמך ההתייחסות הכלכלית ובמסמך זה**.

למען שלמות התמונה נציין כי טרם קביעת תעריפי השוק הסיטונאי בהמשך לעבודת חברת פרונטיר בשנת 2014, עליהם המשרד מבסס את עיקרי התעריפים המוצעים, התקיים הליך סדור מול החברה במסגרתו ניתנו לה מספר הזדמנויות להביא את טענותיה.

עוד נציין בהקשר זה כי המשרד פנה לבזק מספר פעמים² בבקשה לקבלת נתונים בנוגע להקצאת עלויותיה בשנים 2014 עד 2017 לתחומי הפעילות הבאים: טלפוניה קווית, תשתית אינטרנט, שירותי תמסורת ותקשורת נתונים ושירותים אחרים אולם החברה נמנעה מלהעביר את הנתונים שהתבקשו, ובנסיבות אלה, כמפורט במסמך ההתייחסות הכלכלית, המשרד המשיך בתהליך בהתבסס על המידע הקיים ובהתאמות הנדרשות. יוער כי גם במסגרת התייחסותה לשימוע לא העבירה החברה את הנתונים שנתבקשו כאמור.

²המשרד פנה ביום 18.4.2018 בדרישת הנתונים ולאחר מכן קיים שיחות עם נציגי החברה בתאריכים 2.5.2018 ו-5.8.2018 במטרה לקדם את העברת הנתונים.

משרד התקשורת אגף כלכלה

1.4 **טענה:** המשרד שוקל לבצע מהלך ללא בחינה והתייחסות לפרקטיקות מקובלות בתחום האסדרה של שווקי תקשורת במדינות האיחוד האירופאי וב-OECD אשר סוטה מהמקובל וללא התייחסות להסרת הפיקוח באירופה על שירותי הטלפוניה הנייחת.

מענה: ראשית נציין כי להשוואה בינלאומית בהקשר של אסדרת פיקוח תעריפים מגבלות רבות, שכן לכל שוק תקשורת מאפיינים משלו המייחדים אותו משווקים במדינות אחרות, ועל כן אין מקום לגזור, בהכרח, מהאסדרה בנושא במדינות האיחוד האירופאי לאסדרה הראויה בישראל. מעבר לכך, וכפי שהובהר במסמכים הכלכליים, ההצדקה להמשך הפיקוח נובעת מהיעדר תחרות מספקת, הנלמדת בין היתר מנתח השוק המונופוליסטי של בזק ומהרווחיות העודפת של החברה. מבדיקת גורמי המקצוע במשרד לא נמצאו השוואות בינלאומיות לגבי הרווחיות והרווחיות העודפת באירופה משירותי טלפוניה נייחת וגם בזק לא הציגה נתונים בנושא זה, אלא הציגה נתוני רווחיות במדינות אחרות הכוללים את כל סוגי הפעילויות של קבוצת בזק (כולל סלולר, שידורים, אינטרנט, טלפוניה וכו'). ברי כי בזק לא יכולה להתבסס על נתוני השוואה בינלאומית חלקיים לצורך תמיכה בטענותיה.

2. **טענות כנגד האסדרה הנשקלת**

2.1 **טענה:** מחירי הטלפוניה הקווית של בזק נמוכים ביחס למדינות ה-OECD, כאשר המחירים באירופה יכולים להוות נקודת ייחוס למחירים בסביבה של תחרות אפקטיבית, עקב הסרת הפיקוח והרגולציה בשווקים אלו.

מענה: מדינת ישראל היא מדינה בעלת מאפיינים גאוגרפיים ייחודיים עקב גודלה וריכוז אוכלוסייה באזורים מצומצמים. מאפיין זה מביא לעלויות הקמה נמוכות ובהתאם לכך, עלויות התשתית הינן נמוכות ביחס לעולם. מאחר ומחיר מוצר נגזר באופן ישיר מעלות הייצור ובטכנולוגיית רשת עיקר העלות היא עלות הקמת הרשת, מחירי הטלפוניה הנייחת נגזרים באופן ישיר מעלויות הקמת התשתית. על כן סביר שמחירי הטלפוניה הקמעונאית בארץ יהיו נמוכים יחסית בהשוואה בינלאומית ולא ניתן, בהכרח, להסיק מההשוואה הבינלאומית לאסדרה הראויה בארץ או לגבי היקף התחרות והיקף התשלומים העודפים שמשלמים הצרכנים. יתרה מזאת, חברת בזק מפנה בחוות דעת EY להשוואה לשנת 2017 שערכה חברת Strategy Analytics אשר משתמשת בסל טלפוניה שפרסם ארגון ה-OECD לצורך ביצוע השוואות מסוג זה. אולם בזק מתעלמת מכך שהארגון עצמו הפסיק לפרסם השוואות מסוג זה לפני מספר שנים לאחר שהגיע למסקנה שהתוצאות המתקבלות ממתודולוגיה זו לא משקפות נכונה את רמת התעריפים בכל מדינה.³ נכון לציין שתוצאות ניתוח תחרותי של שוק הטלפוניה הנייחת בישראל ומאפייניו הם התוצאות החשובות לעניין סוגיית הפיקוח ורמת התעריפים הראויה לבזק ולצרכניו ולא השוואה בינלאומית של תעריפים, גם אם התעריפים בישראל נמוכים יחסית בהשוואה מסוג זה. משרד התקשורת אחראי על טובת הצרכן ואיתנות הספק בישראל ולא על זה האירופאי. הטענות שתעריפי

³ בחודש אפריל 2021 פנה המשרד ל-OECD בבקשה לקבל השוואה עדכנית בנושא, מכיוון שהפרסום האחרון באתר ה-OECD היה מ-2012. נציגי ה-OECD השיבו כי הארגון לא מפרסם עוד השוואות של מחירי טלפוניה נייחת וניידת מכיוון שהמתודולוגיה לפיה פעלו זכתה לביקורת מצד מספר מדינות וכעת נעשית עבודה על מתודולוגיה חדשה.

משרד התקשורת אגף כלכלה

הטלפוניה הנייחת נמוכים בהשוואה בינ"ל הושמעו על ידי נציגי בזק ויועציה מאז שנת 1998 ונדחו על ידי המשרד כטיעון שנכון שישפיע על מהותן של החלטות המשרד.⁴

2.2 טענה: הקביעה בחוות הדעת כי רמת התעריפים של בזק מבוססת על תעריפים שנקבעו בשנת 2003 בשינויים קלים, וכי ההנחות שניתנו בסלים החלופיים היו מינוריות והתבטאו בהוזלה של 10-15% בתעריף החודשי בתמורה להעלאת מחירי הדקות שמעבר למכסה, אינן מבוססות על ניתוח אמפירי. בנוסף, הן עומדות בסתירה לדו"ח ענפי שפרסם משרד התקשורת עצמו בחודש ספטמבר 2020 המצביע על שחיקה משמעותית בתשלום החודשי הממוצע של מנויי בזק בין השנים 2010 ל-2014. על פי הדו"ח, בשנים אלה החלה בזק להגן על נתח השוק שלה באמצעות מדיניות יזומה של הפחתת תעריפים.

מענה: הטענה אינה מתקבלת. חוות הדעת הכלכלית מתייחסת למס' עובדות: בעמ' 5 נכתב בהתייחס לתקופה שראשיתה אמצע שנות ה-2000 וסיומה בתחילת העשור השני כי בזק העדיפה לאבד מנויים ובלבד שלא תקצץ בתעריפה. בהמשך בעמ' 6 נכתב ביחס לתקופה שמשנת 2011 שבזק הפחיתה תעריפים ב-10 עד 15% לחודש באמצעות סלי תשלומים חלופיים. מגמות זהות מתוארות בדוח משרד התקשורת משנת 2020 אותו מצטטת בזק: בשנים 2006 עד 2010 נטען בדוח כי ההכנסות החודשיות למנוי נשארו יחסית קבועות והחל משנת 2010 בזק החלה בהגנה על נתח השוק שלה באמצעות הוזלה שיטתית של המחיר. על פי אותו דוח, משנת 2014 עד שנת 2019 ההכנסה למנוי ונתח השוק של בזק נשארו ברמה יחסית קבועה. הפער בין חוות הדעת ובין דו"ח המשרד משנת 2020 נוגע אפוא רק לעוצמת הפחתת התעריפים בין השנים 2010 ל-2014, כאשר המגמות המתוארות בשני המקורות זהים. פער זה מקורו בכך שבעוד שדוח 2020 מתייחס להכנסה הממוצעת למנוי, חוות הדעת מתייחסת לתעריפים הפרטניים עצמם כפי שנקבעו בסלי התשלומים החלופיים המוגדרים לפי מספר הדקות. חשוב לציין כי בשני המקורות מסקנה זהה ביחס לשנים 2014 עד 2019 שהן השנים הרלוונטיות ביותר לניתוח תחרותי עדכני – שינויי התעריפים של בזק באותן שנים מינוריים ולא משמעותיים.

2.3 טענה: חוות הדעת קובעת, ללא כל ביסוס, כי ממוצע שיעור הרווח התפעולי לפני פחת (EBITDA), אשר עומד על 60% במגזר הקווי, מבטא רווחיות עודפת. אופן החישוב הנ"ל אינו לוקח בחשבון שתחום התקשורת הנייחת הינו תחום עתיר הון ורווי השקעות, ולכן יש לבחון את הרווחיות ביחס להון המושקע בתשתיות החברה וביחס לעלות אספקת השירותים בהן החברה נושאת.

מענה: ראשית בהעדר תמחיר מתייחסים כל ממצאי הרווחיות של בזק לרווחיות בזק מפעילותה הקווית, כפי שהיא מופיעה בדו"חות הכספיים התקופתיים ולא למגזר הטלפוניה הנייחת. לפיכך אין ממש בטענה שהאומדנים נקבעו "ללא ביסוס", שכן הם מסתמכים על נתוני הנהלת החשבונות של החברה ועל רואי החשבון שלה. תמונת הרווחיות זהה כאשר מתייחסים לרווח התפעולי ולא ל-EBITDA, מדד המנטרל את הפחת.

במסמך ההתייחסות הכלכלית הוצגו שיעורי הרווחיות התפעולית ביחס להכנסות. לטענת יועצי בזק נדרש היה לבחון את הרווחיות ביחס להון המושקע בתשתיות החברה וביחס לעלות אספקת השירותים בהן החברה נושאת. בעשור האחרון היה ערך הרכוש הקבוע לאחר פחת בממוצע שווה להכנסה

⁴ כך לדוגמה הוועדה להסדרת תעריפי בזק משנת 2003 המליצה להפחית את התעריפים בשיעור נומינלי של 5.55% למרות שמצאה שתעריפי בזק הינם מהנמוכים בהשוואה בינלאומית (המפורטת בדו"ח הוועדה באיור 1.5 בעמ' 15 ובלוח 1.4 בעמ' 17).

מ ש ר ד ה ת ק ש ו ר ת אגף כלכלה

הממוצעת (נטו), כך ששיעור הרווחיות ביחס להון הקבוע זהה לזה שמצוין בחוות הדעת – מעל 40%. אשר לשיעור הרווח ביחס לעלות אספקת השירותים, מאחר והרווח התפעולי הוא ההפרש שבין ההכנסות (נטו) ועלות אספקת השירותים (נטו) - רווח תפעולי ביחס להכנסה של 40% פרושו רווח ביחס לעלות אספקת השירותים של 66% (= 40/60).

האם שיעורים אלה "מופריזים" בקנה מידה ישראלי? לעניין זה כדאי להביא את עדותו של הממונה הקודם על התחרות. בגילוי דעת 14/1 של רשות התחרות משנת 2014 הביע הממונה על הרשות דאז את דעתו שמחיר מונופוליסטי המתבטא ברווח שמעל 20% (בהגדרתו, "נמל המבטחים") ייחשב ל"מחיר לא הוגן". אם להשתמש בקנה מידה אלטרנטיבי, קנה המידה המשמש בקביעת המחירים על ידי ועדת המחירים הבין משרדית הממשלתית, "רווח ריאלי סביר" על מוצרים ושירותים מפוקחים הוא 6%-12%. שיעור רווח זה נקבע בדו"ח סוארי משנת 1996 בעידן שבו הייתה הריבית הריאלית של בנק ישראל מעל 4%, כיום ריבית זו היא שלילית.

אם להשתמש כקנה מידה בשיעורי הרווחיות התפעולית של חברות הפועלות בתחום התקשורת ובפרט חברות הסלולר הרי שבעקבות מהלכים רגולטוריים שנעשו והגברת התחרות, נפלה רווחיותן בחדות כתוצאה, בין היתר, מירידה של התשלום הממוצע לחברות הסלולר בכ-70% למנוי. בעוד שלפני הרפורמה בשיא הרווחיות של חברות הסלולר עמד שיעור הרווחיות התפעולית הממוצע בשלוש חברות הסלולר הגדולות בשנת 2010 על 27%, בשנת 2020 שיעור הרווח התפעולי בשלוש חברות הסלולר הגדולות, הוא פחות מ-10% משיעור הרווחיות התפעולית של בזק שעומדת על סך של כ-40% באותה שנה. נציין כי התעריפים המוצעים בבזק כעת נקבעו באופן שמרני במובן זה שגם לאחר השינוי המוצע בתעריפי הטלפוניה של חברת בזק, יעמוד שיעור הרווח התפעולי שלה על שיעור גבוה הרבה יותר מ-27% (37%), המבטא את רמת הרווחיות של שוק הסלולר בשיא רווחיותו.

יתרה מכך, שימוש בשיעור הרווחיות בחברת בזק כאומדן לשיעור הרווחיות בתחום הטלפוניה הינו שמרני במובן זה שהוא מבטא שיעור רווחיות ממוצע של מספר תחומי פעילות בנוסף לטלפון הנייד (בעיקר, שירות אינטרנט, תקשורת נתונים ותמסורת למגזר עסקי). להערכתנו שוק הטלפוניה הוא בעל הרווחיות הגדולה ביותר ממגזרי פעילות אלו בהינתן ההשקעות הנמוכות בתחום והתאמת תעריפים חלקית במשך השנים כמסבר לעיל, ועל כן שימוש במדד הממצע את כלל מגזרי הפעילות מביא להטיה משמעותית כלפי מטה של שיעור הרווחיות בתחום הטלפוניה הנייחת של בזק.

2.4 **טענה:** חו"ד EY משיבה בהתייחסותה לטענה בחו"ד הכלכלית בדבר רווחיות עודפת באמצעות השוואת שיעורי הרווחיות של כלל קבוצת בזק עם שיעורים מקבילים בקבוצות תקשורת הפועלות בשווקים האירופאיים. לטענתה בהשוואה זו, ניכר שבשווקים האירופאים בהם לטענתה יש תחרות אפקטיבית, רווחיות בזק נמצאת בטווח המקובל. ההשוואה בוצעה בעבור שיעורי ה-EBITDA של קבוצת בזק כולה (מגזר קווי, סלולר וטלוויזיה), מאחר ולא מפורסמים שיעורי EBITDA של המגזר הקווי בתחום התקשורת בעבור חברות תקשורת זרות.

מענה: השוואת הרווחיות ביחס לקבוצות תקשורת אחרות אומנם מקובלת בעולם ויכולה לסייע בבחינת מיקומה של קבוצת בזק בהשוואה בינלאומית, אך השוואה זו אינה יכולה לשמש בבחינת רווחיות שירות הטלפוניה הנייחת. ראשית, בחישוב כלל רווחיות קבוצת בזק, עלות ההון מחושבת ברמת הקבוצה ואינה מתייחסת למוצר הבודד (ואף לא לחברה הבודדת) ולכן נתון זה אינו יכול ללמד

משרד התקשורת אגף כלכלה

על התמחור או הרווחיות בהקשר לשירות הטלפוניה הספציפי הנדון בשימוע נשוא מסמך זה, בפרט כאשר ההכנסות בו מהוות כ-12% מסך ההכנסות של הקבוצה.⁵ דוגמא לכך היא חברת YES אשר הינה חלק מהקבוצה ושנים הציגה הפסדים, מה שגורם למדד כלל רווחיות הקבוצה לרדת, אך אינו מהווה שום אינדיקציה למה שקורה בפועל בתחום הטלפוניה. שנית, בהשוואות בינלאומיות מסוג זה קיימים מספר סייגים ומגבלות, וכן קיימים הבדלים משמעותיים בין שווקים שונים, אשר עלולים להשפיע באופן ישיר על התוצאות וכן לפגום באיכות ההשוואה. פערי שכר לדוגמה, יכולים להביא להבדלים ברווחיות של חברות שונות, כאשר לעלויות השכר ישנו מרכיב מרכזי בעלויות הענף. בהינתן הקשיים הללו, השוואה בינלאומית מהווה מתודולוגיה שנויה במחלוקת לצורך הסקת מסקנות באשר לבחינת רווחיות יתר, או סבירות מחירים בשוק ספציפי ויש להתייחס אליה במשנה זהירות.⁶ ומכל מקום היא אינה יכולה לבסס את טענת בזק להיעדר רווחיות עודפת בתחום הטלפוניה הנייחת.

2.5 **טענה:** רווחיות עודפת של חברה עסקית אינה יכולה ואסור שתהווה שיקול בהתערבות רגולטורית בכלל והכתבת תעריפים בפרט, שכן היא כשלעצמה אינה בעיה שהרגולציה צריכה לפתור.

מענה: ניתוח הרווחיות בחוות הדעת הכלכלית, בוצע לצורך בחינת רמת התחרות בענף. בחינת קיומו של רווח עודף לאורך זמן יכולה לאותת על כשל שוק אפשרי אשר דורש התייחסות מצד הרגולטור ועל כך שהצרכנים אינם משלמים מחיר סביר.⁷ בנוסף וכפי שנכתב במסמך ההתייחסות הכלכלית, הייתה זו מדיניות המוצהרת של ועדות התעריפים משך כ-15 שנה לאזן בין רווחת הצרכן ואיתנותו הכלכלית של הספק. התרגום הרגולטורי למדיניות זו הייתה הקביעה שהספק רשאי ליהנות מפירות התייעלותו במהלך תקופת ההסדר (עד 5 שנים), אך עם תום תקופת ההסדר יעברו פירות התייעלות לצרכן בצורת הפחתת תעריפים. לענייננו מדיניות זו תקפה גם כיום כפי שבא הדבר לידי ביטוי במסמך התייחסות הכלכלית שבו נקבע כי כוחות השוק נכשלו בחלוקת העודף שנוצר בעקבות השינויים הטכנולוגיים בענף התקשורת הנייחת, ומשכך, הרי שזה תפקידו של הרגולטור לדאוג שפירות התייעלות יתחלקו בצורה "הוגנת" בין הספק לצרכנים.

2.6 **טענה:** בקשות בזק מהמשרד למתן הנחות באופן מתמשך מלמדות על כך שבשוק מתקיימת דינמיקה תחרותית. חלק מהבקשות לא אושרו על ידי המשרד ובכך המשרד מנע אפשרות להוזלה נוספת.

מענה: הטענה אינה מתקבלת. ראשית נבהיר כי אין ממש בטענה כי בקשות בזק מלמדות על דינמיקה תחרותית, כך, במסמך ההתייחסות הכלכלית מפורטים נתוני הבקשות המראים כי בשבע השנים האחרונות בזק מיעטה מאד לפנות למשרד בבקשות לאישור סלי תשלומים חלופיים והבקשות המועטות שהגישה אושרו. שנית גם אילו לא היו מאושרות בקשות כאמור, מה שלא קרה בשנים אלו, לא מדובר בטענה מרכזית לעניין השימוע, שיכולה ללמד לבדה על דינמיקה תחרותית, על המשרד לנתח את מצב התחרות ואם היה מוצא כי בשוק שורר כשל היה עליו להתערב ללא קשר לבקשות כאמור.

⁵ לפי הכנסות מדווחות לשנת 2020.

⁶ Williams, M. (2007), "Excessive Pricing", in: Swedish Competition Authority

⁷ גילוי דעת 1/17 של רשות התחרות מיום 28.2.2017 קובע באילו מקרים גביית מחיר בלתי הוגן גבוה יכול להוות עילה לאכיפת דיני הגבלים ומגדיר מספר מתודולוגיות לזיהוי מקרים אלו. מבחן הרווחיות מהווה כאחת מבין החלופות המקובלות לזיהוי תמחור בלתי הוגן ויכול לשמש אינדיקציה לניצול מעמד לרעה על ידי בעלי מונופולין.

משרד התקשורת אגף כלכלה

2.7 **טענה:** העלות הקמעונאית שזקף המשרד בשימוע בסך של 4.87 ₪ בממוצע (6.48 ₪ לקו סינגל וחצי מזה לקו דאבל) איננה סבירה שכן בשימוע 2017 זקף המשרד עלות של 13 ₪. כאמור, העלות הנכונה היא כ-9 ₪ למנוי טלפוניה דאבל או סינגל (כל הנתונים ללא מע"מ).

מענה: הטענה אינה מתקבלת מהסיבות הבאות:

- א. שימוע 2017 תמחר קווי **סינגל בלבד** בעוד השימוע הנוכחי מתמחר גם קווים הנרכשים יחד עם שירות האינטרנט (דאבל). הקצאת מחצית העלות ב-2017 לקווי הדאבל המהווים כמחצית מהקווים הייתה מורידה את העלות ל-9.75 ₪ כבר אז.
- ב. בנוסף, שימוע 2017 התבסס על העלויות הקמעונאיות שפרסם המשרד בשימוע "צמצום מרווחים" שפורסם בשנת 2014. עלויות אלה פורסמו לשימוע לאחר ביצוע סקר בקרב המפעילים בתקופה שקדמה לפרסום השימוע דאז. בשל שונות גבוהה בתוצאות שהתקבלו ממפעילים שונים באותו סקר התבססה העלות הקמעונאית בשימוע 2014 על נתוני ה-ARPU של ספקיות ה-ISP בהתאמות מתבקשות.
- ג. בדצמבר 2019 בחן המשרד שוב את סוגיית המרווח הקמעונאי בעת תמחור השירותים הסיטונאיים של הוט על בסיס נקודת ייחוס.
- ד. באותה בדיקה בחן המשרד כיצד מתייחסות לסוגיה זו מדינות נוספות. נמצא כי באיטליה, לוקסמבורג וגרמניה משמשים שיעורי העמסה שונים על העלויות הסיטונאיות על מנת להגיע לסך העלות של המתחרים לצורך בחינת צמצום מרווחים. שיעורים אלו היו 25%, 20%-ו 32% בהתאמה. הוט עצמה באותו שימוע טענה שכדי להגיע לעלות הסיטונאית יש להפחית 20%-30% מהעלות הקמעונאית שלה.
- ה. יחד עם זאת המשרד קבע בשנת 2017 את תעריפי הסיטונאיים של הוט בפער של 20%-40% אל מול תעריפה הקמעונאיים. גם בעת שניסה המשרד לקבוע תעריף טלפוניה של בזק במתכונת של ריסייל נשמר מרווח קמעונאי של 30%.
- ו. בתום הבחינה בשנת 2019 המליץ המשרד להפחית 20% מהתעריפים הקמעונאיים של הוט על מנת להגיע לתעריפים הסיטונאיים שלה, כלומר ששיעור ההעמסה הנגזר מכך על העלויות הסיטונאיות הינו 25%. $(1.25 = 1/0.8)$. **אותו שיעור שימש את המשרד בשימוע הטלפוניה של בזק הנדון במסמך זה.**
- ז. **כלומר עם חלוף הזמן עדכן המשרד את שיעורי המרווח הקמעונאי תוך שימת לב למקובל בעולם בעניין זה, בנסיבות כאמור, בוודאי שאין מקום לדבוק בנתונים ששימשו 6 שנים קודם לכן (2014). הבדיקה המוצגת במסמך ההתייחסות בעניין זה אל מול הדוחות הכספיים מחזקת קביעה זו.**⁸

2.8 **טענה:** תעריף החבילה בעלת ה-500 דקות ליעדים נייחים וניידים אותה שוקל המשרד לקבוע בתקנות אינו מוצדק, והוא מהווה הוזלה של 35% לעומת סל ה-300 דקות שהוצע לקבוע בשימוע בשנת 2017. השינוי בתמחור נעשה ללא הסבר והצדקה.

מענה: פערי המחירים בין החבילות בשני השימועים קשורים לאופן קביעת גובה התעריפים ולהפחתת התעריפים הנגזרת בשימוע הנוכחי לעומת השימוע הקודם ולכן אין לתמוה שיש פער משמעותי בין

⁸ ראה עמוד 15 למסמך ההתייחסות הכלכלית.

משרד התקשורת אגף כלכלה

תעריפי שתי החבילות. למרות האמור בבחינה נוספת של הנושא אנו מציעים שלא לקבוע את החבילה בתקנות. מכיוון שהמעבר למנגנון של תעריף מרבי מאפשר לבזק גמישות בקביעת סוגי החבילות ותעריפיהן בכפוף למחיר המרבי שנקבע, ונכון לשמר גמישות זו, ולא לקבוע הוראות שיצמצמו אותה. ככל שקיים ערך צרכני ביצירת חבילות עם מספר דקות קבוע וידוע מראש, חברת בזק, תוכל לקבוע בעצמה חבילות תשלומים.

3. טענות ביחס להשלכות השימוע

3.1 טענה: חוות הדעת הכלכלית מבססת את תחשיב תעריף דקת שיחה על ההנחה שהתעריף הקמעונאי לשיחה תוך רשתית ברשת בזק נמוך מהתעריף הסיטונאי של השלמת שיחה, בניגוד לפרקטיקה המקובלת בעולם ובניגוד לניתוח שביצע המשרד ב-2017. במודלים הנהוגים בעולם לקביעת תעריפים, תעריף השלמת שיחה משקף את המחיר הנמוך ביותר במודל, מאחר ובשיחה תוך רשתית המפעיל נושא בעלות גבוהה משיחה בין רשתית.

מענה: במסגרת חוות הדעת, תחשיב תעריף דקת שיחה נעשה על פי מודל פרונטיר ונמצא כי העלות של החלק של הוצאת שיחה מחוץ לרשת (על פי המודל זהו החלק העובר דרך המתג הנוסף) בעלת נתח משמעותי משאר העלויות ועומדת על כ-0.3 אגורות. כלומר בחישוב התעריפים המוצע תעריף השלמת השיחה כולל הן את עלות המתג, הן את עלות הוצאת השיחה והן עלות מעבר – מה שמסתכם לעלות כוללת של כ-0.99 אגורות. לעומת זאת, העלות התוך-רשתית, אשר עומדת על סך של 0.75 אגורות, כוללת את עלות המתג בסך של [...] אגורות ואת העלות (הכפולה) של [...] אגורות במעבר בין ה-MSAG לבין המתג. תחשיב מודל פרונטיר שתוצריו מפורטים בשימוע מחשב באופן מדויק יותר את תעריף דקת השיחה ועל כן נעשה בו שימוש כעת. על כל פנים, הפער המסתמך בתעריפי השיחות בשתי השיטות אינו מהותי ומסתכם בפחות מחמישית האגורה (0.18 אג' לדקה, ללא מע"מ).

3.2 טענה: אין בחוות הדעת ניתוח מקיף של השלכות ההמלצות והתעריפים המוצעים על התחרות, על הלקוחות ועל בזק וכן לא נשקלו חלופות אחרות.

מענה: במסגרת המסמכים הכלכליים ניתנה התייחסות נרחבת לסוגיית השלכות ההמלצות על יציבותה הפיננסית של החברה, על התחרות ועל הצרכנים.⁹ בניגוד לטענת החברה הרי שבמסמך השימוע הייתה התייחסות לחלופות אחרות; כך, הייתה התייחסות לחלופת הסרת הפיקוח התעריפי כלהלן "מאחר והתחרות המבוססת על רפורמת השוק הסיטונאי בתחום הטלפוניה הנייחת לא התפתחה כמצופה, ולא הביאה להפחתת תעריפים ושיפור ברווחת הצרכן, ולאור רווחיותה העודפת של חברת בזק, ובפרט בתחום הטלפוניה הנייחת, סבור המשרד כי בעת הנוכחית החלופה של הסרת פיקוח התעריפים אינה רלוונטית ולא תביא בהכרח להפחתת התעריפים".¹⁰ הניתוח התחרותי המקיף במסמכים הכלכליים אשר מסקנותיו מובאות בתמצית גם בסעיף 1.1 למסמך זה תומך אף הוא בעמדה זו.

⁹ עמודים 16-17 למסמך ההתייחסות הכלכלית.

¹⁰ התייחסות זו מופיעה בנקודות 4 ו-5 במסמך השימוע.

משרד התקשורת אגף כלכלה

3.3 טענה: מאחר והתעריף המוצע אינו מגלם בתוכו את העלויות הגבוהות בהם החברה נושאת, לטענתה, הוא צפוי להגביל את יכולת החברה לספק שירות איכותי וכן מקטין את התמריץ להשקעה בתשתיות נוספות. על כן, התעריפים המוצעים צפויים להביא לפגיעה בהיתכנות הכלכלית של החברה לפרישת תשתיות בשכונות חדשות ומכאן לפגיעה באינטרס הציבורי.

מענה: ראשית התעריף המוצע מבוסס על תחשיבי פרונטיר אשר לקחה בחשבון את עלויות ההון (עלות ההשקעה הממוצעת של החברה בתשתית הטלפון (והאינטרנט). שנית בהינתן שהחברה החזירה את עלויותיה בתשתיות הנחושת וכן אינה מבצעת השקעות רבות בתשתיות הקיימות, החשש מפגיעה בהשקעות בתשתית הנחושת אינו קיים.

נכון להבהיר שכיום חלה על חברת בזק חובת פרישה אוניברסלית לפרישת רשת נחושת לכל משק בית במדינה. התעריף המוצע לוקח בחשבון פרישה מלאה של מדינת ישראל ועל כן כולל גם עלויות הקמת רשת באזורים שבפני עצמם אינם כדאיים כלכלית. כלומר, אופן קביעת התעריף לוקח בחשבון את הסבסוד הצולב הנדרש על מנת להקים רשת באזורים בעלי כדאיות כלכלית נמוכה. עם זאת, לאחרונה נקבעו ברישיון החברה חובת פרישה של רשת סיבים מתקדמת לכ-80% ממשקי הבית במדינת ישראל. המשרד אינו פוסל על הסף בחינה של מהלך הדרגתי לצמצום חובות הפרישה הכפולות של בזק.

4. טענות בנוגע למגזר העסקי

4.1 טענה: בעת הנוכחית בהינתן כוח השוק של בזק במגזר העסקי, והעובדה כי התחרות במגזר העסקי הכולל שירותי טלפוניה, תמסורת ותקשורת נתונים אינה משוכללת וכי קיימים עבור מתחרים חדשים חסמי כניסה משמעותיים לתחרות, המשך הפיקוח על תעריפי הדקות בצירי PRI, נדרש לצורך ריסון כוחה של בזק, אשר הינו גדול ממילא במגזר העסקי.

מענה: הטענה אינה מתקבלת. סביר כי שיעור חדירת המתחרים למגזר העסקי, יחסית לחדירתם למגזר משקי הבית, מושפעים לחיוב מכוח המיקוח והבדיקות היסודיות שמבצעים הלקוחות העסקיים הבינוניים והגדולים לפני בחירת ספק תקשורת, קרי פחות חסמים בתחום זה. הכנסות בזק מטלפוניה הצירים היא כ- [...] בחודש כאשר הטווח הגבוה הינו בתקופת משבר הקורונה והטווח הנמוך בתקופה שקדמה למשבר הקורונה. כלומר, לא מדובר בתחום דועך. נכון לציין כי מרכיב הטלפוניה הינו הנמוך ביותר במגזר העסקי הבינוני גדול וכי זהו התחום התחרותי ביותר במגזר זה – כ- [...] הכנסות בשנה בהשוואה לכמיליארד ₪ מתחומי התמסורת ותקשורת הנתונים. כמו כן, הפיקוח החלקי שיש כיום על צירי ה-PRI אינו אפקטיבי להערכתנו (הפיקוח חל רק על תעריפי השיחות ולא על התשלומים הקבועים) ואין פיקוח תעריפי כלל על שאר השירותים המסופקים למגזר העסקי הבינוני-גדול. מכל האמור לעיל אנו סבורים שאין הצדקה להמשך קיום פיקוח התעריפים הקיים בתחום זה.

4.2 טענה: היות ועסקים גדולים ובינוניים בבזק עושים שימוש בין היתר גם בקווים בדידים, הפחתת התעריפים במסגרת האסדרה הנשקלת בשימוע צפויה להשפיע על הכנסות בזק מעסקים אלה. מאחר ואותם עסקים שייכים דה-פקטו למגזר העסקי הבינוני-גדול, שם שוקל המשרד לבטל את הפיקוח על

משרד התקשורת אגף כלכלה

תעריפי השיחות של המנויים בצירי הקווים (צירי ה-PRI), נכון יהיה להרחיב ביטול זה כך שיחול גם על עסקים בינוניים וגדולים שעושים שימוש בקווים בדידים.

מענה: טענה זו מתקבלת. באמצעות שימוש במספר קווים בדידים ובציוד מתאים אכן ניתן לספק שירות טלפוניה לעשרות שלוחות ויותר באופן שיכול לספק מענה לבתי עסק רבים באמצעות שימוש בקווים בדידים. בהמשך לנתונים שהתקבלו מבזק, עולה כי קיימים עשרות אלפי עסקים הרלוונטיים לעניין זה, אותם ניתן לסווג לפי מספר הקווים שרוכש בית העסק. בהתאם למאפייני המגזר העסקי בישראל, עסקים בינוניים מוגדרים על ידי משרד הכלכלה והתעשייה ככאלה המעסיקים 20-99 עובדים.¹¹ בהינתן העובדה שבכל קו ניתן לעשות שימוש במספר רב של שלוחות (לכל הפחות ביחס מוערך של 5:1); ביחס זה, על מנת לאפשר ל-20 עובדים לעשות שימוש בשירות הטלפוניה של החברה, נדרש בית העסק לרכוש 4 קווי טלפון מהחברה. לפיכך, שימוש ב-4 קווים בדידים ומעלה עשויה לאפיין עסק בינוני-גדול. בנוסף, נתוני כמות העסקים הבינוניים בישראל (העומדת על כ-17.5 אלף), לצד סך מנויי בזק העושים שימוש ב-4 קווים בדידים ומעלה (כ-...) מנויים, מתיישבים עם מספר המנויים הצפוי בבזק בהתאם לנתח השוק שלה. [...] מבדיקת הנתונים עולה כאמור שלבזק יש [...] לקוחות עסקיים אשר עושים שימוש ב-4 קווים ומעלה, וזאת לצד [...] לקוחות עסקיים להם 3 קווים בדידים ומעלה, ו- [...] לקוחות עסקיים להם 5 קווים ומעלה. נתונים אלה תומכים במסקנתנו שלקוחות להם 4 קווים בדידים ומעלה משתייכים למגזר העסקי הבינוני, ושכך ניתן להפריד בין לקוח פרטי או עסק קטן ללקוח עסקי בינוני בהתייחס לשימוש בקווים בדידים. על כן, מקבל המשרד את הטענה, והסרת הפיקוח שנשקלה בשימוע ביחס למגזר העסקי הבינוני גדול העושה שימוש בצירי PRI תתוקן כך שהיא תחול גם על לקוחות הרוכשים מבזק 4 קווים בדידים ומעלה. שכן, לקוחות אלה משתייכים למגזר העסקי הבינוני. הטעמים להסרת הפיקוח מהמגזר העסקי הבינוני גדול מפורטים במענה לטענה 4.1.

בברכה,

ד"ר עופר רז-דרור

סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה

¹¹ מתוך "דו"ח תקופתי על מצב העסקים הקטנים והבינוניים בישראל, 2020",
https://www.sba.org.il/hb/PolicyAndInformation/Researches/Documents/Doch_Asakim_2020.pdf

תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד שירותי בזק) (תיקון), התשפ"ב-2021

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 15(א)(1) ו-59 לחוק התקשורת (בזק ושידורים),
התשמ"ב-1982¹, ובהסכמת שר האוצר, אני מתקין תקנות אלה:

תיקון תקנה 1 1. בתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד שירותי בזק), התשס"ז-
2007² (להלן – התקנות העיקריות), בתקנה 1 –

(1) ההגדרה "קו מנוי" תימחק; במקום "שירות מידע" ו- "שירות רדיו
טלפון נייד" יבוא "שירות מידע" ובמקום "בתקנות הבזק" (התקנה תפעול
ותחזוקה), התשמ"ה-1985³ (להלן – תקנות התפעול) "יבוא" תקנות התקשורת
(בזק ושידורים) (התקנה, תפעול ותחזוקה), התשמ"ה-1985⁴ (להלן – תקנות
התפעול);

(2) בהגדרה "מנוי נקרא", בכל מקום, במקום "בעל רישיון לשירותי רט"ן"
יבוא "מפעיל רט"ן (רדיו טלפון נייד)";

(3) בהגדרה "מנוי קורא", במקום "בעל רישיון לשירותי רט"ן" יבוא "מפעיל
רט"ן (רדיו טלפון נייד)";

(4) במקום ההגדרה "מפ"א (מפעיל פנים-ארצי)", יבוא:

"מפ"א (מפעיל פנים-ארצי)" - מי שנותן שירותי בזק פנים-ארציים
נייחים מכוח רישיון כללי לפי החוק, למעט החברה;";

(5) ההגדרה "מפ"א ייחודי" - תימחק;

(6) אחרי ההגדרה "מפ"א (מפעיל פנים-ארצי)" יבוא:

"מפעיל רט"ן (רדיו טלפון נייד)" - מי שנותן שירותי רדיו טלפון נייד
מכוח רישיון כללי לפי החוק;";

(7) אחרי ההגדרה "קו בלעדי" יבוא:

"קו מנוי" - עד שלושה קווים המתברים ציוד קצה לרשת החברה,
ובלבד שציוד הקצה אינו מחובר לשלוחה במרכזת פרטית, למעט אם
ציוד הקצה מחובר לשלוחה במרכזת פרטית שאינה מחוברת לרשת
החברה באמצעות שירות חי"פ;";

¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218; התשע"ג, עמ' 136.

² ק"ת התשס"ז, עמ' 886; התשע"ג, עמ' 1374.

³ ק"ת התשמ"ה, עמ' 1006.

⁴ ק"ת התשמ"ה, עמ' 1006; התשפ"ב, עמ' 1001.

(8) בהגדרה "שיחה", במקום "שני מנויים" יבוא "מנוי בעל קו מנוי למנוי של החברה או של בעל רישיון אחר";

(9) אחרי ההגדרה "שיחה" יבוא:

"שירות חי"פ (שירות חיוג ישיר פנימה)" – שירות המאפשר מתן שירות בזק באמצעות קבוצה אחת או יותר של מספרי טלפון המוקצים במרכזת הציבורית למרכזת פרטית";

(10) ההגדרה "תקנות החישוב" – תימחק.

2. החלפת תקנה 2 במקום תקנה 2 לתקנות העיקריות יבוא:

"שירותי בזק פנים-2. התשלומים המרביים לחברה בעד שירותי בזק ארציים פנים-ארציים יהיו כמפורט בתוספות הראשונה והשנייה."

3. ביטול תקנה 7 תקנה 7 לתקנות העיקריות – בטלה.

4. הוראת שעה אחרי תקנה 8 לתקנות העיקריות יבוא:

5. תיקון התוספת בתוספת הראשונה לתקנות העיקריות – הראשונה

(1) בחלק א' –

(א) בפרט 1, ההגדרה "אזור חיוג" – תימחק;

(ב) במקום פרט 2 יבוא:

"שיחה בין מנויים 2. התשלום המרבי בעד דקת שיחה בין מנויים של החברה יהיה לפי אות ההיכר כ שבלוח א'."

(ג) בפרט 3 –

(1) לאחר "התשלום" יבוא "המרבי";

(2) המילים "המחובר למרכזת באחד מאזורי החיוג המפורטים בלוח ג'" – יימחקו;

(ד) במקום פרט 4 יבוא:

"שיחה אל מספרי 4. התשלום המרבי בעד דקת שיחה מאת מנוי אל
מבואות חיוג של מספרי מבואות חיוג של בעל רישיון למתן שירותי
בעל רישיון למתן אינטרנט לרבות מי שנותן שירותים כאמור מכוח
שירותי אינטרנט היתר כללי, יהיה לפי אות ההיכר כ שבלוח א'."

(ה) פרט 5 – בטל;

(ו) במקום פרט 6 יבוא:

"שיחה לשירותי 6. התשלום המרבי בעד דקת שיחה מאת מנוי אל
שירותי מידע (פרימיום) לפי הקידומות 1-900, 1-
901 ו-1-902, יהיה לפי אות ההיכר כ שבלוח א',
בתוספת חיוב מיוחד כהגדרתו בתקנה 44 לתקנות
התפעול שהחברה גובה, לבקשתו של ספק שירות,
מאת המנוי בעד שירותי מידע שקיבל מהספק לפי
תקנה 44 לתקנות האמורות;

(ז) אחרי פרט 6 יבוא:

6א. "שיחה לשירות
 בידור
 התשלום המרבי בעד דקת שיחה מאת מנוי אל
 שירותי בידור לפי הקידומת 1-919 שברשת מפעיל
 רט"ן (רדיו טלפון נייד) יהיה לפי אות ההיכר ד
 שבלוח א', בתוספת חיוב בעד התשלום אשר משולם
 למפעיל רט"ן (רדיו טלפון נייד), לפי תקנות
 התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור-
 גומלין), התש"ס-2000⁵ (להלן – תקנות קש"ג),
 בתוספת חיוב מיוחד כהגדרתו בתקנה 44א לתקנות
 התפעול שהחברה גובה, לבקשתו של ספק שירות,
 מאת המנוי בעד שירותי בידור שקיבל מהספק לפי
 תקנה 44ד לתקנות האמורות; התשלום המרבי בעד
 דקת שיחה מאת מנוי אל שירותי בידור לפי
 הקידומת 1-919 בשיחה ברשת החברה או ברשת
 מפ"א תשלום לפי אות ההיכר כ שבלוח א' בתוספת
 חיוב מיוחד כהגדרתו בתקנה 44א לתקנות התפעול
 שהחברה גובה, לבקשתו של ספק שירות, מאת
 המנוי בעד שירותי בידור שקיבל מהספק לפי תקנה
 44ד לתקנות האמורות".

(ח) במקום פרט 7 יבוא:

"שיחה אל מנוי רדיו.7.
 טלפון נייד
 "התשלום המרבי בעד דקת שיחה מאת מנוי אל
 מנוי של מפעיל רט"ן (רדיו טלפון נייד) יהיה לפי אות
 ההיכר ד שבלוח א', בתוספת חיוב בעד התשלום
 אשר משולם למפעיל רט"ן (רדיו טלפון נייד) לפי
 תקנות קש"ג.";

(ט) בפרט 8, במקום פרט משנה (א) יבוא:

"(א) התשלום המרבי בעד שיחה מאת מנוי לפי הקידומת 1-705
 יהיה לפי אות ההיכר כ שבלוח א', בתוספת חיוב מיוחד בעד
 הפניה.";

(י) במקום פרט 9 יבוא:

⁵ ק"ת התש"ס, עמ' 472; התשע"ו, עמ' 172.

9. "שיחה אל מנוי התשלום המרבי בעד שיחה מאת מנוי אל מי שהוקצה לו מספר שהוקצה לו מספר מנוי מקוצר בין בתוספת כוכבית ובין בלעדיה, והוא מנוי של החברה או מנוי של מפ"א (להלן - מספר מנוי מקוצר), יהיה לפי אות ההיכר כ שבלוח א'."

(יא) במקום פרט 10 יבוא :

10. "שיחה לשירותי התשלום המרבי בעד שיחה אל מי שהוקצה לו מספר בעל קידומת 1212 והוא מנוי, או מנוי של מפ"א (שירותי משאלי טלפון פומביים) יהיה לפי אות ההיכר כ שבלוח א'."

(יב) במקום פרט 11 יבוא :

11. "שיחה לשירותי התשלום המרבי בעד שיחה מאת מנוי אל מי שהוקצה לו מספר בעל קידומת 1255 והוא מנוי, או מנוי של מפ"א (שירותי מידע בעיתות חירום) יהיה לפי אות ההיכר כ שבלוח א'."

(יג) בפרט 12-

- (1) בפרט משנה (א), ברישה, אחרי "התשלום" יבוא "המרבי", והמילים "המחובר למרכזות באחד מאזורי החיוג המפורטים בלוח ג'" - יימחקו ;
- (2) בפרט משנה (ב), אחרי "התשלום" יבוא "המרבי" ;
- (3) בפרט משנה (ג), במקום "בעל רישיון לשירות רט"ן" יבוא "מפעיל רט"ן(רדיו טלפון נייד)" ;

(יד) בפרט 13-

(1) בפרט משנה (א)-

- (א) ברישה, אחרי "התשלום" יבוא "המרבי" והמילים "המחובר למרכזות באחד מאזורי החיוג המפורטים בלוח ג'" - יימחקו ;
- (ב) בפסקה (2), המילים ובהתאם לקבוע בפרט 3 שבחלק ג'" - יימחקו ;

(3) בפרט משנה (ב), אחרי "התשלום" יבוא "המרבית",
והסיפה המתחילה במילים "ובהתאם לקבוע בפרט 3 שבחלק ג'"
– יימחקו ;

(4) במקום פרט משנה (ג) יבוא :

"(ג) התשלום המרבי בעד שיחה מאת מנז קורא שהוא
מנז של מפעיל רט"ן אל מנז נקרא שהוא מנז של
החברה, בשירות שיחת חנים למתקשר, יהיה, לעניין
המנז הנקרא – לפי אות ההיכר ד שבלוח א', בתוספת
חיוב בעד התשלום אשר משולם למפעיל רט"ן לפי תקנות
קש"ג; לצורך חיוב, יחושב הסכום הנוסף כשהוא מחולק
ב-60 ומוכפל במשך השיחה בשניות שלמות וכל חלק של
שניה יחשב כשניה שלמה." ;

(טו) בפרט 14 במקום הרישה יבוא :

"שיחה מאת מנז אל מוקד שירות של מי שנותן שירותי בוק בין-
לאומיים מכוח רישיון כללי, לפי מספרי המנז המפורטים להלן,
תהיה בלא תשלום:" ;

(טז) בפרט 15, המילים "המחובר למרכזת באחד מאזורי החיג
המפורטים בלוח ג'" – יימחקו ;

(יז) בפרט 16 –

(1) בפרט משנה (א) –

(א) ברישה, אחרי "התשלום" יבוא "המרבית" ;

(ב) בפסקה (1), המילים "המחובר למרכזת באחד
מאזורי החיג המפורטים בלוח ג' או בלוח ד'" – יימחקו ;

(ג) במקום פסקה (5) במקום פסקת משנה (ב) יבוא :

"(ב) לעניין המנז הנקרא שהוא מנז של החברה,
בעד דקות השיחה שעד שלוש וחצי דקות השיחה
הראשונות- בלא תשלום, ובעד כל דקת שיחה
נוספת מעבר לשלוש וחצי דקות השיחה הראשונות
– לפי אות ההיכר כ שבלוח א'." ;

(ד) בפסקה (7), במקום "בעל רישיון לשירותי רט"ן" יבוא "מפעיל רט"ן (רדיו טלפון נייד)";

(2) בפרט משנה (ב), אחרי "התשלום" יבוא "המרבית".

(יח) במקום לוח א' יבוא:

"לוח א'

לוח תשלומים מרביים בעד שיחות

החיוב בעד שיחה, למעט שיחה מטצ"ג ולמעט שיחה המשולמת באמצעות כרטיס תשלום בזכר, יחושב לפי שיעור התשלום בעד דקת שיחה המצוין להלן לצד כל אות היכר, כשהוא מחולק ב-60 ומוכפל במשך השיחה בשניות שלמות; כל חלק של שניה ייחשב כשניה שלמה לצורך חיוב:

התשלום בשקלים חדשים בלא מע"מ

אות ההיכר	תשלום בעד דקת שיחה
כ	0.0142
ד	0.0125"

(יט) בלוח ב', המילים "המחובר למרכזת באחד מאזורי החיוג כמפורט בלוח ג' או בלוח ד" – יימחקו;

(כ) לוחות ג' ו-ד' – בטלים;

(2) במקום חלק ב' יבוא:

(מצורף לתקנות אלה בקובץ נפרד).

(3) במקום חלק ג' יבוא:

(מצורף לתקנות אלה בקובץ נפרד).

6. במקום התוספת השנייה יבוא:

(מצורף לתקנות אלה בקובץ נפרד)

7. אחרי התוספת השנייה יבוא:

" תוספת שלישית

(תקנה 9)

- (1) סל תשלומים חלופי - "הכל כלול בחבילה – 300 דקות"
- (2) סל תשלומים חלופי - "הכל כלול בחבילה - 600 דקות"
- (3) סל תשלומים חלופי - "הכל כלול בחבילה - 750 דקות"
- (4) סל תשלומים חלופי - "הכל כלול קלאסי - 100 דקות"
- (5) סל תשלומים חלופי - "הכל כלול קלאסי - 300 דקות"
- (6) סל תשלומים חלופי - "הכל כלול קלאסי – 600 דקות"
- (7) סל תשלומים חלופי - "הכל כלול קלאסי – 750 דקות"
- (8) סל תשלומים חלופי - "מדברים 100 דקות"
- (9) סל תשלומים חלופי - "מדברים 300 דקות"
- (10) סל תשלומים חלופי - "מדברים 600 דקות"
- (11) סל תשלומים חלופי - "מדברים 750 דקות"
- (12) סל תשלומים חלופי - "מדברים 1,000 דקות"
- (13) סל תשלומים חלופי - "מדברים 1,500 דקות"
- (14) סל תשלומים חלופי - "דו קו 1,100 דקות הכל כלול"
- (15) סל תשלומים חלופי - "דו קו 2,000 דקות הכל כלול"
- (16) סל תשלומים חלופי - "דו קו 1,500 דקות הכל כלול"
- (17) סל תשלומים חלופי - "תלת קו 2,000 דקות הכל כלול"
- (18) סל תשלומים חלופי - "מדברים בבית- 200 דקות"
- (19) סל תשלומים חלופי - "חופשי בבית – 400 דקות"
- (20) סל תשלומים חלופי - "קו במסלול 500 דקות"
- (21) סל תשלומים חלופי - "משפחה וחברים"
- (22) סל תשלומים חלופי - "קו אחיד"
- (23) סל תשלומים חלופי - "קו מוזל"
- (24) סל תשלומים חלופי - "קו קל"
- (25) סל תשלומים חלופי - "קו+50 דקות"
- (26) סל תשלומים חלופי - "3,000 דקות לנייח ונייד"
- (27) סל תשלומים חלופי - "5,000 דקות לנייח ונייד"

- (28) סל תשלומים חלופי - "8,000 דקות לנייח ונייד"
(29) סל תשלומים חלופי - "12,000 דקות לנייח ונייד"
(30) סל תשלומים חלופי - "3,000 דקות לנייח בלבד"
(31) סל תשלומים חלופי - "5,000 דקות לנייח בלבד"

תחילה 6. תחילתן של תקנות אלה ביום כ"ט באדר ב' התשפ"ב (1 באפריל 2022) (להלן- יום התחילה).

הוראת שעה 7. בתקופה שמיום התחילה עד יום י"ב בסיוון התשפ"ג (1 ביולי 2023) -

(1) על אף האמור בתקנה 2, התשלומים בעד מקבץ שירותים של מנוי ששילם ערב יום התחילה בעד מקבץ השירותים לפי סל תשלומים חלופי המפורט בתוספת השלישית, יהיו לפי התנאים שנקבעו באותו סל תשלומים חלופי או כמפורט בתוספת הראשונה כתיקונה בפסקה (2) ובתוספת השנייה, לפי הנמוך.;"

(2) יראו כאילו בתקנות העיקריות-

(א) בתוספת הראשונה-

(1) במקום פרט 4 בא :

"שיחה אל מספרי 4. התשלום המרבי בעד דקת שיחה מאת מנוי אל מבואות חיוג של מספרי מבואות חיוג של בעל רישיון למתן שירותי בעל רישיון למתן שירותי אינטרנט לרבות מי שנותן שירותים כאמור מכוח שירותי אינטרנט היתר כללי, יהיה לפי אות ההיכר א שבלוח א'.";

(2) במקום לוח א' בא :

”לוח א’

לוח תשלומים מרביים בעד שיחות

החיוב בעד שיחה, למעט שיחה מטצ"ג ולמעט שיחה המשולמת באמצעות כרטיס תשלום בזקכרט, יחושב לפי שיעור התשלום בעד דקת שיחה המצוין להלן לצד כל אות היכר, כשהוא מחולק ב-60 ומוכפל במשך השיחה בשניות שלמות; כל חלק של שניה ייחשב כשניה שלמה לצורך חיוב:

התשלום בשקלים חדשים בלא מע"מ

אות ההיכר	בימים א' עד ה' בין השעות 19:00-07:00 ובערבי שבת וערבי חג בין השעות 13:00-07:00 (תשלום שיא)	בימים א' עד ה' בין השעות 07:00-19:00 ובערבי שבת וערבי חג משעה 13:00 עד למחרת השבת או החג בשעה 07:00 (תשלום מוזל)
	תשלום בעד דקת שיחה	תשלום בעד דקת שיחה
כ	0.0857	0.0035
ד	0.0048	0.0048
א	0.0577	0.0159 ;

(3) בחלק ב' -

(א) בפרט 1-

(1) בפרט משנה (א), בטור "התשלום בשקלים חדשים ללא מע"מ תשלום הקבוע מרבי לחודש אחד" במקום האמור בו בא "29.91";

(2) בפרט משנה (ב), בטור "התשלום בשקלים חדשים ללא מע"מ תשלום הקבוע מרבי לחודש אחד" במקום האמור בו בא "14.96";

(ב) בפרט 3-

(1) בפרט משנה (א), בטור "התשלום בשקלים חדשים ללא מע"מ תשלום הקבוע מרבי לחודש אחד" במקום האמור בו בא "59.82";

(2) בפרט משנה (ב), בטור "התשלום בשקלים
חדשים ללא מע"מ תשלום הקבוע מרבי לחודש
אחד" במקום האמור בו בא "59.82".

ד"ר יועז הנדל
שר התקשורת

כ"ו בטבת התשפ"ב (30 במרץ 2021)
(חמ 2726-3)

חלק ב': תשלום מרבי בעד התקנה ותשלום קבוע של קו-מנוי טלפון

פרטי השירות	התקנה	התשלום בשקלים חדשים ללא מע"מ תשלום קבוע מרבי לחודש אחד
1. קו מנוי-טלפון (ללא מכשיר טלפון ראשון) (א) למעט מנוי זכאי (ב) למנוי זכאי	(א) בתשלום חד פעמי- 134.00 (ב) 3 תשלומים דו-חודשיים, לכל תשלום- ## 44.90 (ג) 6 תשלומים דו-חודשיים, לכל תשלום- ## 22.54	20.82 10.41

1.60%

מחושב לפי ריבית שנתית בשיעור של

התשלום בשקלים חדשים ללא מע"מ	התקנה	פרטי השירות
תשלום קבוע מרבי לחודש אחד		
		2. נמחק 3. קו מנוי - טלפון בשירות רסל"ש בסיסי (ISDN - BRA), לכל קו (ללא מכשיר טלפון ראשון) - ## - (א) עם נקודת סיום רגילה (1) בתשלום חד-פעמי (2) 3 תשלומים דו-חודשיים, לכל תשלום- (3) 6 תשלומים דו-חודשיים, לכל תשלום- (ב) עם נקודת סיום משולבת (1) בתשלום חד-פעמי (2) 3 תשלומים דו-חודשיים, לכל תשלום- (3) 6 תשלומים דו-חודשיים, לכל תשלום-
נמחק	134	
41.64	44.90	
	22.54	
נמחק		
41.64	134	
	44.90	
	22.54	

חלק ג' : שונות

פרטי השירות	התשלום המרבי בשקלים חדשים ללא מע"מ
1. שיחה מסלפון ציבורי גובה (טצ"ג) המופעל באמצעות כרטיס שיחות טלכרט #	
(א) כרטיס המכיל 20 יחידות חיוב	* 10.50
(ב) כרטיס המכיל 50 יחידות חיוב	* 23.50
(ג) כרטיס המכיל 120 יחידות חיוב	* 49.50
(ד) כרטיס המכיל 240 יחידות חיוב	* 96.50
2. שיחה המשולמת באמצעות כרטיס תשלום בזקכרט, בעד כל דקת שיחה או חלק ממנה -	
(א) שיחה מאת מנוי המחובר למרכזת	0.11
(ב) שיחה מאת מנוי המחובר למרכזת באחד מאזורי	0.11
(ג) שיחה מאת מנוי המחובר למרכזת באחד מאזורי	0.11
3.	

* כולל מע"מ

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ	פרטי השירות
כאמור בתקנה 13(א)(2) ועוד 0.2891 ש"ח בעד השיחה	4. שיחה מטצ"ג אל שירות 800 - 1 חיוב המנוי הנקרא בעד שיחת טלפון

תוספת שניה
(תקנה 1, 2 (2))

חלק א': התקנה, תשלום קבוע והעתקה

פרטי השירות		התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ	
	התקנה	תשלום קבוע לחודש אחד	העתקה- כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - אינו עולה על 100 מטרים בקו אוירי
		עולה על 100 מטרים בקו אוירי	
1. העתקת קו מנוי טלפון מכל הסוגים -	*	*	14.80
2. נמחק			-----
3. נמחק			
4. נמחק			

* התשלומים בעד שירות זה קבועים בתוספת הראשונה.
** השירות ניתן בשלב זה רק במעונות הסטודנטים בקמפוסים של מוסדות להשכלה גבוהה כלהלן:
(1) אוניברסיטת בר-אילן;
(2) אוניברסיטת חיפה;
(3) אוניברסיטת תל-אביב;
(4) האוניברסיטה העברית בירושלים - בגבעת רם, בהר הצופים ובפקולטה לחקלאות ברחובות;
(5) הסכניון.
נמחק
נמחק
נמחק
נמחק
נמחק
נמחק

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				
פרטי השירות	התקנה	תשלום קבוע לחדש אחד	העתקה- כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש -	
			עולה על 100 מטרים בקו אווירי	אינו עולה על 100 מטרים בקו אווירי
5. כל שלוחה המקשרת בין מקלטים כהגדרתם בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 ⁽⁶⁾ , כאשר הרשת מופעלת בשעת חרום בלבד (א) שלוחה "א" (ללא מכשיר טלפון) (ב) שלוחה "ב" (ללא מכשיר טלפון) (ג) שלוחה "ג" (ללא מכשיר טלפון)	89.00	ללא תשלום	*** 1. אם היא נשארת שלוחה "א" - 52.00 2. אם היא הופכת לשלוחה "ב" - 56.00 לכל 100 מטרים או חלק מהם 3. אם היא הופכת לשלוחה "ג" - 1,660.00 *** 1. אם היא נשארת שלוחה "ב" - 56.00 לכל 100 מטרים או חלק מהם 2. אם היא הופכת לשלוחה "ג" - 1,660.00 *** 289.00	*** 1. אם היא נשארת שלוחה "א" - 52.00 2. אם היא הופכת לשלוחה "ב" - 52.00 לכל 100 מטרים או חלק מהם 3. אם היא הופכת לשלוחה "ג" - 1,660.00 *** 1. אם היא נשארת שלוחה "ב" - 52.00 2. אם היא הופכת לשלוחה "ג" - 1,660.00 *** 52.00
	1,660.00	ללא תשלום	***	***

*** לרבות שינוי תוואי השלוחה כתוצאה מהעתקת ציוד הקצה הראשי או המרכזת הפרטית.
⁽⁶⁾ ס"ח התשי"א, עמ' 78; התשנ"ח עמ' 42.

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				פרטי השירות
העתקה- כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש -		תשלום קבוע לחדש אחד	התקנה	
עולה על 100 מטרים בקו אירי	אינו עולה על 100 מטרים בקו אירי			
				6. נמחק 7. נמחק 8. נמחק 9. נמחק 10. נמחק 11. שפופרת טלפון לכבד שמיעה
-----	-----	-----	80.10	

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				
פרטי השירות	התקנה	תשלום קבוע לחדש אחד	העתקה- כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש -	
			אינו עולה על 100 מטרים בקו אוירי	עולה על 100 מטרים בקו אוירי
12. מכשיר למניית מיתקפי מנייה בקו מנוי טלפון (כולל שירות מיתקפי מנייה כאמור בפרט 13)	106.00	7.89	52.00	52.00
13. שירות מיתקפי מניה בתדר של 16,000 הרץ, כאשר משך הזמן בין מיתקפי המניה יהיה כמפורט בלוח ב' בתוספת הראשונה לעניין יחידת חיוב	101.00	ללא תשלום	----	----
14. שירותים מיוחדים במרכז ציבורית סיפרתית:				
(א) " עקוב אחרי " באמצעות פעולת חיוג שמבצע המנוי	----	ללא תשלום	----	----
(ב) שירות קו מדומה	14.80	7.82	----	----
(ג) שיחה ממתינה	----	ללא תשלום	----	----
(ד) חיוג מקוצר 2 קודים	----	1.71	----	----
(ה) חיוג מקוצר 8 קודים	----	6.42	----	----
(ו) חיוג מקוצר 30 קודים	----	19.10	----	----

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				פרטי השירות
העתקה- כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש -		תשלום קבוע לחודש אחד	התקנה	
עולה על 100 מטרים בקו אירי	אינו עולה על 100 מטרים בקו אירי			
-----	-----	-----	7.38	(ז) אל-חיוג- ביצוע חיוג אוטומטי ע"י הרמת שפופרת בלבד- (1) למספר טלפון קבוע לאחר המתנה של 12 שניות*
-----	-----	-----	7.38	(2) למוקד בזקכרט ללא המתנה ממכשיר טלפון המיועד לשיחות נכנסות בלבד -
-----	-----	3.71	-----	(ח) שיחה מזוהה
-----	-----	3.71	-----	(ט) שיחה שמורה
-----	-----	3.71	-----	(י) שיחת ועידה
-----	-----	3.71	-----	(יא) שניים או שלושה מבין השירותים שבפרטי משנה (ח), (ט), (י) -
-----	-----	6.63	-----	(יב) נמחק

* מספר המנייים לשירות זה מוגבל לפי היכולת הטכנית בכל מרכזת.

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				פרטי השירות
העתקה - כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - אינו עולה על 100 מטרים בקו אווירי	העתקה - כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - עולה על 100 מטרים בקו אווירי	תשלום קבוע לחודש אחד	התקנה	
267.00 לכל קצה מועתק	1,080.00 לכל קצה מועתק	687.00	2,130.00	18. שירותי טיפונת בקצב העברה עד 19,200 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק (ד) נמחק (ה) נמחק
--	--	11.70 בתוספת התשלום הקבוע לחודש אחד שנקבע לצד אחת החלופות של פרטי המשונה שבפרט 18.	2,130.00	19. שירות כאמור בפרט 18 כאשר לכל זוג של קווים בעלי נקודת התחלה או נקודת סיום משותפת מותקן מודם תקשורת בקצב בינוני (DATA TRANSMISSION UNIT-DTU) נוסף, לכל קו החל בקו הראשון -

התשלום המרבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				פרטי השירות
העתקה- כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש -		תשלום קבוע לחודש אחד	התקנה	
עולה על 100 מטרים בקו אירי	אינו עולה על 100 מטרים בקו אירי			
1,080.00 לכל קצה מועתק	267.00 לכל קצה מועתק	916.00	2,130.00	.20 שירות סיפירת בקצב העברה עד 64,000 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק (ד) נמחק (ה) נמחק .21 שירות כאמור בפרט 20 כאשר לכל זוג של קווים בעלי נקודת התחלה או נקודת סיום משותפת מותקן מודם תקשורת בקצב בינוני DATA TRANSMISSION) UNIT-DTU) נוסף, לכל קו החל בקו הראשון -
--	--	12.80 בתוספת התשלום הקבוע לחודש אחד שנקבע לצד אחת החלופות של פרטי המשנה שבפרט 20.	2,130.00	

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				
פרטי השירות	התקנה	תשלום קבוע לחדש אחד	העתקה - כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - אינו עולה על 100 מטרים בקו אווירי	
			עולה על 100 מטרים בקו אווירי	לכל קצה מועתק
.22 שירות סיפרת בקצב העברה עד 128,000 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק (ד) נמחק (ה) נמחק	2,130.00	1,160.00	267.00	1,080.00
.23 שירות סיפרת בקצב העברה עד 192,000 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק (ד) נמחק (ה) נמחק	3,290.00	1,870.00	312.00	1,240.00
.24 שירות סיפרת בקצב העברה עד 256,000 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק	4,400.00	2,050.00	312.00	1,240.00

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				
פרטי השירות		התקנה	תשלום קבוע לחודש אחד	העתקה - כאשר המדחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - אינו עולה על 100 מטרים בקו אורכי
(ד) נמחק				
(ה) נמחק				
.25 שירות סיפונת בקצב העברה עד 384,000 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק (ד) נמחק (ה) נמחק		6,600.00	2,550.00	312.00 לכל קצה מועתק
.26 שירות סיפונת בקצב העברה עד 512,000 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק (ד) נמחק (ה) נמחק		7,680.00	3,130.00	312.00 לכל קצה מועתק
				1,240.00 לכל קצה מועתק
				1,240.00 לכל קצה מועתק

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				
פרטי השירות	התקנה	תשלום קבוע לחדש אחד	העתקה - כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - אינו עולה על 100 מטרים בקו אווירי	
			עולה על 100 מטרים בקו אווירי	לכל קצה מועתק
.27 שירות סיפרות בקצב העברה עד 768,000 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק (ד) נמחק (ה) נמחק	8,480.00	3,610.00	312.00	1,240.00
.28 שירות סיפרות בקצב העברה עד 1,024,000 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק (ד) נמחק (ה) נמחק	9,460.00	3,780.00	312.00	1,240.00
.29 שירות סיפרות בקצב העברה עד 1,536,000 סיביות לשניה, לכל קו ספרתי החל בקו הראשון - (א) נמחק (ב) נמחק (ג) נמחק	10,410.00	4,210.00	312.00	1,240.00

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				פרטי השירות
העתקה - כאשר המדחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - אינו עולה על 100 מטרים בקו אוירי	תשלום קבוע לחדש אחד	התקנה	עולה על 100 מטרים בקו אוירי	
				(ד) נמחק
				(ה) נמחק
				שירותי טיפונת בקצב העברה עד 1,920,000 סיביות לשניה, לכל קו טפונתי, החל בקו הראשון -
				(א) נמחק
				(ב) נמחק
				(ג) נמחק
				(ד) נמחק
				(ה) נמחק
				נמחק .31
1,240.00	312.00	4,430.00	11,270.00	.30
לכל קצה מועתק	לכל קצה מועתק			העברה עד 1,920,000 סיביות לשניה, לכל קו טפונתי, החל בקו הראשון -

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				פרטי השירות
העתקה- כאשר המדחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - אינו עולה על 100 מטרים בקו אוירי	תשלום קבוע לחודש אחד	התקנה		
				.32 נמחק
				.33 נמחק

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				פרטי השירות
העתקה - כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - אינו עולה על 100 מטרים בקו אווירי	העתקה - כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - עולה על 100 מטרים בקו אווירי	תשלום קבוע לחודש אחד	התקנה	
----	----	463.00	908.00	37. טל נוסף לצומת בשירות סיפרנת ברשת בה מותקנת מערכת בקרה מרכזית *
----	----	581.00	826.00	38. כרטיס בקרה נוסף לצורך גיבוי בצומת בשירות ספרנת, כל כרטיס
----	----	34.70	357.00	39. (א) התחברות לשירות "800-1" לחיוב המנוי הנקרא בעד שיחות טלפון -
		42.00		(ב) הנפקה קבועה ** של דו"חות למנוי שירות 800-1-
		42.00		(1) דו"ח פירוש שיחות
		42.00		(2) דו"ח התפלגות שיחות לפי אזורי חיוג
		42.00		(3) דו"ח התפלגות שיחות לפי יום ושעה
----	----	10.60	----	"800-1" (ג) חסימת אפשרות החיוג אל מנוי שירות "800-1" מאזורי חיוג מטויימים ***

* השירות ניתן רק בצומת שמספר המבואות המדבי בה הוא 36.
 # בתוספת התשלומים בעד קו מנוי טלפון ושיחות טלפון, הכל כמפורט בתוספת הראשונה.
 ** התשלום בעד דו"ח חד פעמי קבוע בחלק ד' לתוספת זו.
 *** שירות זה ניתן רק למנוי שירות "800-1" בעל מוקד אחד בלבד.

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				
פרטי השירות	התקנה	תשלום קבוע לחדש אחד	העמקה - כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש -	
			מינו עולה על 100 מטרים בקו אירי	עולה על 100 מטרים בקו אירי
41. שינוי קצב העברה בערוץ לוגי בשירות ממסור מסגרות, לכל שינוי -	*24.80	- -	----	----
42. שינוי BURST EXCEED (BE) בשירות ממסור מסגרות - הורדת קצב ההעברה הבסיסי בערוץ לוגי מתחת לקצב ההעברה בקו הגישה הנמוך מבין שני קצות הקו, לכל שינוי -	*24.80	- -	----	----
43. הגדלת גודל המסגרת בשירות ממסור מסגרות מעל 1700 סיביות, לכל הגדלה -	*24.80	- -	----	----
44. שינוי פרוטוקול האיתות בשירות מסגרות בין T617 Annex D לבין Q922 Annex A ולהיפך לכל שינוי -	*24.80	- -	----	----
45. שינוי זיהוי קישור לוגי (Data Link) (Connection Identifier - DLCI) התחלתי בשירות ממסור מסגרות - שינוי מספר הערוץ הלוגי ההתחלתי, התקני לכל שינוי -	*24.80	- -	----	----

* ובלבד שהתשלום המירבי בעד מגוון שירותים מן המפורטים בפרטים 41 עד 45 ובפרט 40 (ב) בסור "העמקה" לא יעלה על 1,842 שקלים חדשים.

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				
פרטי השירות	התקנה	תשלום קבוע לחודש אחד	הערתה - כאשר המדחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - עולה על 100 מטרים בקו אוירי	
			אינו עולה על 100 מטרים בקו אוירי	עולה על 100 מטרים בקו אוירי
46. (א) קו בלעדי או קו מקשר להעברת נתונים עד לקצב העברה של 2,000,000 סיביות לשניה - "א"	6,880.00	1,630.00 בתוספת 41.30 לכל 500 מטרים או חלק מהם.	(א) אם הוא נשאר קו בלעדי "א" או קו מקשר - "א" * 299.00	(א) כאשר הרשת מותקנת בידי החברה ועל חשבונה: 1. אם הוא נשאר קו בלעדי "א" או קו מקשר - "א" * 1,190.00 2. אם הוא הופך לקו בלעדי "ב" או קו מקשר - "ב" * 1,190.00 (ב) כאשר הרשת מותקנת בידי המנוי בהסכמת החברה או בידי החברה על חשבון המנוי - * 52.00
"ב"	13,760.00	2,390.00 בתוספת 45.60 לכל ק"מ אוירי נוסף על 3 ק"מ הראשונים או חלק ממנו	* 299.00	(א) כאשר הרשת מותקנת בידי החברה ועל חשבונה - * 1,190.00 (ב) כאשר הרשת מותקנת בידי המנוי בהסכמת החברה או בידי החברה על חשבון המנוי - * 52.00

* לכל קצה מועתק של הקו

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ				פרטי השירות
העתקה- כאשר המרחק בין המקום בו מותקן המיתקן לבין המקום החדש - אינו עולה על 100 מטרים בקו אוירי*	העתקה- כאשר הרשת מותקנת בידי החברה ועל חשבונה- * 1,190.00	תשלום קבוע לחודש אחד	התקנה	
(א) כאשר הרשת מותקנת בידי החברה ועל חשבונה- * 1,190.00	299.00 *	10,500.00	13,760.00	47. קו בלעדי או קו מקשר להעברת נתונים עד לקצב העברה של 34,000,000 סיביות לשניה - "א" או "ב"
(ב) כאשר הרשת מותקנת בידי המנוי בהסכמת החברה או בידי החברה על חשבון המנוי - * 52.00		351.00		

* לכל קצה מועתק של הקו

חלק ב' : שירות זמני

התשלום המדויק בשקלים חדשים ללא מע"מ		פרטי השירות
תשלום קבוע	התקנה	
		1. נמחק

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ		פרטי השירות
תשלום קבוע	התקנה	
		1 א נמחק

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ		פרטי השירות
תשלום קבוע	התקנה	
		2. נמחק
		א2 . נמחק

התשלום המדויק בשקלים חדשים ללא מע"מ		פרטי השירות
תשלום קבוע	התקנה	
		22. נמחק
		3. נמחק

חלק ג' : המרות - שירות טלפון קבוע או זמני

השירות	התשלום המרבי בשקלים חדשים ללא מע"מ
1. נמחק	
2. נמחק	
3. נמחק	
4. נמחק	
5. נמחק	
6. נמחק	

התשלום המרבי בשקלים חדשים ללא מע"מ	השירות
	7. נמחק
	8. נמחק
	8א. נמחק
	9. נמחק
	10. נמחק
	11. נמחק

התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ	השירות
	.12 נמחק
	.13 נמחק
	.14 נמחק
	.15 נמחק
	.16 נמחק

חלק ד': שונות

השירות	התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ
1. נמחק 2. (א) חסימה או הסרת חסימה למנוי לשירותי בידור "1-956"-לפי בקשת המנוי או לפי בקשת ספק השירות - (1) הסרת חסימה ראשונה (2) כל הסרה נוספת של חסימה או כל חסימה (ב) חסימה או הסרת חסימה למנוי לשירותי מידע "1-957" לפי בקשת המנוי או לפי בקשת ספק השירות - (1) חסימה ראשונה או כל הסרת חסימה (2) כל חסימה נוספת (ג) גביית חשבון ממנוי עבור ספק שירותי בידור או שירותי מידע לכל שיחה - על חשבון ספק השירות - 3. חסימה או הסרת חסימה לשירות אירועי הניתן באמצעות קידומת החיוג 1919, לפי בקשת המנוי - (1) הסרת חסימה ראשונה (2) כל הסרה נוספת של חסימה או כל חסימה - 4. חסימת האות המאפשר זיהוי מספר טלפון בידי המנוי הנקרא*- (א) חסימה קשיחה - (1) חסימה ראשונה- לכל מנוי בעל מספר טלפון חסוי, ולכל מנוי אחר לפי בקשת המנוי - או כל הסרת חסימה (2) כל חסימה נוספת לפי בקשת המנוי - (ב) חסימה גמישה - לענין פרט זה - "חסימה קשיחה" - חסימה קבועה לקו מנוי שמבצעת החברה "חסימה גמישה" - חסימה לפי שיחה, באמצעות חיוג (43*) שמבצע המנוי 5. חסימה לשיחות גוביינא, למעט לשיחות גוביינא מחוץ לישראל 6. חסימה מלאה או הסרת חסימה לשיחות אל מחוץ לישראל המתבצעות באמצעות חיוג של קודי החיוג אל מחוץ לישראל, לפי בקשת המנוי (1) חסימה ראשונה או כל הסרת חסימה (2) כל חסימה נוספת 7. הנפקה של דפי חשבון טלפון מפורטים - לפי בקשת מנוי, בעד שיחות לשירות אירועי הניתן באמצעות קידומת החיוג 1919 - 8. הנפקה של דפי חשבון טלפון מפורטים - לפי בקשת מנוי, בעד שיחות לשירותי זימון "1-705", שיחות לשירותי רט"ן, או שיחות לפי אותיות ההיכר כ, נמחק ו- ד שבלוח א' לתוספת הראשונה, לכל הנפקה -	ללא תשלום 14.80 ללא תשלום 14.80 0.2065 ללא תשלום 14.80 ללא תשלום 14.80 ללא תשלום 14.80 ללא תשלום 14.80 3.58 3.58

* השירות ניתן כיום במספר מוגבל של מרכזות ; כל מנוי יכול לקבל פרטים אודות חיבורו לשירות באמצעות חיוג 199 ובסניפי החברה

השירות	התשלום המדבי בשקלים חדשים ללא מע"מ
9. העתק חשבון סלפון - לפי בקשת המנוי	3.58
10. שינוי מספר סלפון - לפי בקשת המנוי	22.20
11. רישום שינוי שם של מנוי	ללא תשלום
12. (א) העברת קו-מנוי סלפון למבקש לאחר ויתור בכתב של המנוי על זכותו (ב) העברת קו-מנוי סלפון למבקש שהוא קרוב** לאחר ויתור בכתב של המנוי על זכותו	14.80
13. (א) העברת קו-מנוי סלפון ממנוי שנפטר ליורשו (ב) העברת קו-מנוי סלפון ממנוי שנפטר ליורש שהוא קרוב**	14.80
14. נמחק	ללא תשלום
15. נמחק	
16. העברת קו מסוגי הקוים המפורטים בחלק א' בתוספת זו בפרטים 30- ו- 46 ממנוי למבקש, לאחר ויתור בכתב של המנוי על זכותו	14.80
17. ניתוק שירות סלפון - לפי בקשת המנוי (א) אם המנוי הודיע על ויתור על מספר הסלפון הרשום על שמו - (1) כאשר התשלום מתבצע במועד החיבור מחדש (2) למעט לעניין קו מנוי סלפון בשירות רסל"ש בסיסי או קו מנוי סלפון בשירות חי"פ, כאשר התשלום מתבצע במועד הגשת בקשת המנוי - בין אם הקו חובר מחדש ובין אם לאו - (ב) אם המנוי לא הודיע על ויתור על מספר הסלפון הרשום על שמו	52.00
18. (א) נמחק (ב) נמחק	14.50
19. חידוש קשר לאחר ניתוק בשל אי סילוק חשבון	9.61
	22.80

** בחלק זה, "קרוב"-בן זוג,בת זוג,בן,בת,הורה,אח,אחות,נכד,נכדה,סב,סבתא או בן זוגו של כל אחד מאלה.

התשלום המדויק בשקלים חדשים ללא מע"מ	השירות
106.00	20. בדיקה וחידוש הקשר לאחר ניתוק בשל חיבור לרשת החברה שלא כדין, או פגיעה ברשת החברה או בשל מעשה העלול לפגוע בה
0.8602	21. שירות יקיצה
נמחק	22. נמחק
1.30	23. בירור מספר טלפון באמצעות שירות מודיעין "144" - (א) בירור למעט בירור כאמור בפרט משנה (ב) - (1) בכפוף למפורט בפרט משנה (2), אם ניתן מספר הטלפון המבוקש - (2) אם המספר המבוקש נועד לפרסום במדריך הטלפון של החברה וטרם פורסם, או אם הוא מספר חסוי, או לא ניתן מספר - (ב) בירור מסצ"ג המופעל באמצעות כרטיס שיחות טלכרט (1) בכפוף למפורט בפסקת משנה (2), אם ניתן מספר טלפון מבוקש - (2) אם המספר המבוקש נועד לפרסום במדריך הטלפון של החברה וטרם פורסם, או אם הוא מספר חסוי, או לא ניתן מספר - (3) בירור על ידי מנ"י שהוא בעל תעודת עיוור שהנפיק משרד הרווחה והשירותים החברתיים
0.4559	24. השלמת שיחה באמצעות שירות מודיעין "144" - (א) אם ההתקשרות מומשה (ב) אם ההתקשרות לא מומשה
0.3871	25. פניה לשירות שעון דובר חדש "155" או "1545" 26. נמחק

התשלום המדויק בשקלים חדשים ללא מע"מ	השירות
	27. (א) הנפקה חד פעמית של דו"ח למנוי שירות "1-800" לחיוב המנוי הנקרא, לפי בקשת המנוי
42.00	(1) דו"ח פירוס שיחות
42.00	(2) דו"ח התפלגות שיחות לפי איזורי חיוג
42.00	(3) דו"ח התפלגות שיחות לפי יום ושעה
58.90	(ב) שינוי תוכנה בשירות "1-800" לחיוב המנוי הנקרא
0.2065	28. גביית חשבון ממנוי עבור ספק שירותי זימון "1-705", או עבור בעל רישיון לאספקת שירותי אינטרנט בקוד גישה "135", לכל שיחה, על חשבון ספק השירות -
	29. הקצאת מספר טלפון חסוי, לפי בקשת המנוי
ללא תשלום	(1) הקצאה ראשונה או כל ביטול הקצאה
52.00	(2) כל הקצאה נוספת
10.80	30. רישום מנוי החברה כמנוי של בעל רישיון למתן שירותי בזק בין-לאומיים, לבקשת המנוי, או כל שינוי רישום כאמור -
	31. שירות גוביינא לענין שיחה בין מנויים המחוברים למרכז נמחק בעד כל דקת שיחה או חלק ממנה -
0.57	(א) למעט שיחה כאמור בפרט משנה (ב) -
0.79	(ב) שיחה מסצ"ג -
	32. שירות גוביינא לענין שיחה מאת מנוי של בעל רישיון רדיו טלפון נייד אל נמחק הראשונה לעניין המנוי הנקרא -
0.57	בתוספת חיוב שיקבע בהסכמה בין החברה לבין בעל רישיון הרש"ן, אשר תובא לידיעת המנוי הנקרא בהודעה שתושמע בטרם מימוש כל התקשרות.

יועז הנדל
שר התקשרות

התשפ"ב _____
(2021_____)

(חמ- 2497-3)

טיוטת תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור-גומלין) (תיקון), התשפ"ב - 2021

- בתוקף סמכותי לפי סעיפים 5(ב)(2) ו-59 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982¹ (להלן - החוק), ובהסכמת שר האוצר, אני מתקין תקנות אלה:
1. תיקון תקנה 1 בתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור-גומלין), התש"ס-2000² (להלן - התקנות העיקריות), בתקנה 1 ההגדרה "חג" - תמחק.
2. תיקון תקנה 3 בתקנה 3 לתקנות העיקריות -
- (1) בכל מקום, במקום "לפי אות ההיכר פ שבלוח א"י" יבוא "כמפורט בתקנת משנה (א)";
- (2) בתקנת משנה (א1), אחרי "התשלום" יבוא "המרב"י";
- (3) בתקנת משנה (א2)(2), במקום "0.0643 שקלים חדשים" יבוא "כמפורט בתקנה ג3(א)(1)(ד)".
3. תיקון תקנה ג3 בתקנת ג3 לתקנות העיקריות -
- (1) בתקנת משנה (א1), אחרי "התשלום" יבוא "המרב"י".
- (2) בתקנת משנה (א2)(1)(2), במקום "0.0643 שקלים חדשים" יבוא "כמפורט בתקנת משנה (א)(1)(ד)".
4. ביטול התוספת לתקנות העיקריות - בטלה.
5. תחילתו של תיקון זה ביום כ"ט באדר ב' התשפ"ב (1 באפריל 2022).
- תחילה

ד"ר יועז הנדל
שר התקשורת

כ"ב טבת התשפ"ב (30 ב-33 נמר 2021)
(חמ 2726-3)

¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218; התשע"ג, עמ' 136.
² ק"ת התש"ס, עמ' 472; התשע"ו, עמ' 178.

תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (חישוב תשלומים בעד שירותי בזק והצמדתם) (ביטול), התשפ"ב-2021

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 15(א)(2) ו-(ד), ו-59 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982¹, ובהסכמת שר האוצר אני מתקין תקנות אלה:

1.	תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (חישוב תשלומים בעד שירותי בזק והצמדתם), התשס"ג-2003 ² - בטלות.	ביטול
2.	תחילתו של תיקון זה ביום כ"ט באדר ב' התשפ"ב (1 באפריל 2022).	תחילה

ד"ר יועז הנדל
שר התקשורת

כ"ו ב 67ת התשפ"ב (30 ב 33מקב 2021)
(חמ 2726-3)

¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218; התשס"א, עמ' 395; התשע"ג, עמ' 136.
² ק"ת התשס"ג, עמ' 1063; התשפ"א, עמ' 3252.

משרד התקשורת המנהלת הכללית

רישיון כללי בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים

תיקון מס' 86

בתוקף סמכות שר התקשורת לפי סעיף 4 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב – 1982, שהוצאה לי ויתר סמכויותי על-פי כל דין, ולאחר ששקלתי את טענותיה של חברת **בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ** (להלן – "**בזק**") אני מתקנת בזה את הרישיון הכללי שהוענק ל**בזק** ביום 1 למרץ 1994, כדלקמן:

1. **תיקון סעיף 37**
אחרי הכותרת "**בפרק זה**" יבוא:
"**חבילת טלפוניה**" – שירות קו טלפון ושירות טלפון בסיסי אשר התשלומים בעדם נקבעו על פי הוראות סעיף 17 לחוק, המשווקים למנוי כחבילה."
2. במקום הגדרת "תקנות התשלומים" יבוא:
"**תקנות התשלומים**" – תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד שירותי בזק), תשס"ז-2007, כתוקפן מעת לעת או כל תקנות שיבואו במקומן;"
3. **תיקון סעיף 38**
בכותרת סעיף 38, אחרי "מפוקח" יבוא "מרב".
4. בסעיף 38.1 אחרי: "לקבוע לשירות החדש תעריף" יבוא: "מרב" ואחרי: "לפי סעיף 15 לחוק" יבוא: "(להלן – **תעריף מרב**)".
5. בסעיפים: 38.2 ו-38.3, בכל מקום, במקום: "לפי סעיף 15 לחוק" יבוא: "מרב".
6. **תיקון סעיף 39**
בכותרת הסעיף, אחרי "מפוקח" יבוא: ", ותשלומים שלא לפי תעריף מפוקח מרב".
7. בסעיף 39.1 במקום הקטע "לפי סעיף 15 לחוק" יבוא: "מרב", כאמור בסעיף 38; אחרי "תודיע למנהל" יבוא: "בכתב ומראש" ואחרי: "שנקבע כאמור", יבוא: "ארבעה עשר (14) ימים לפחות"

משרד התקשורת המנהלת הכללית

8. אחרי סעיף 39.3 יבוא :

" 39.3 א החברה לא תתקשר עם מנוי בהסכם למתן שירותים, אלא במחירים אשר נקבעים מעת לעת לפי סעיף 15, סעיף 15א וסעיף 17 לחוק, ומפורסמים באתר האינטרנט של החברה, בהתאם לסעיף 43 לרישיון."

9. בסעיף 39.12 במקום "רשאי" יבוא "רשאית".

10. בסעיף 39.14(ה) בהגדרת תכנית המספור במקום "פרק ג'" יבוא "פרק ד'".

11. בסעיף 39.16 במקום הקטע החל מ"בכתב, לפני מועד", ועד "התעריף החדש" יבוא : "לפי הכללים המפורטים בסעיף 39.1."

12. אחרי סעיף 39 יבוא :
**הוספת
סעיף 39א**

" 39א. **חבילת טלפוניה**
39.1 א החברה רשאית לקבוע חבילות טלפוניה לפי מכסת דקות שכלולה בחבילות.

39.2 א הייתה החברה רשאית לספק חבילת טלפוניה אשר לא נקבע לה תעריף לפי סעיפים 15 או 15א לחוק, תדרוש החברה בעדם מחיר סביר לפי סעיף 17 לחוק, ותציע אותם לכל דורש, ללא אפליה, בתנאים שווים ובתעריף אחיד, לפי סוג השירותים. המחיר עבור חבילת הטלפוניה כאמור, לא יעלה על התשלום המרבי לפי תקנות התשלומים בעד קו טלפון, בתוספת התשלום המרבי עבור דקות שיחה לפי תקנות התשלומים.

39.3 א על אף האמור בסעיף 39.2, על חבילת טלפוניה יחולו הוראות סעיף 9.7 לרישיון.

39.4 א הוראות סעיף 39 יחולו על חבילת טלפוניה בשינויים המחויבים."

14. סעיף קטן 42.1(ב) בוטל.
**תיקון
סעיף 42**

משרד התקשורת המנהלת הכללית

- בסעיף 42.2 במקום: "מתכונות" יבוא "מתכונות".
15. **תיקון סעיף 43**
בסעיף 43.1 במקום "האינטרנט" יבוא: "אתר האינטרנט של החברה"; אחר: "לכל שירותיה", יבוא: "לרבות מבצעים תקופתיים והנחות אחרות, "
16. **תיקון סעיף 44**
בסעיף 44.2 אחרי 39.10 יבוא, " 39.2 א "
17. **תיקון נספח א'**
פרט 45 בסעיף 3 לנספח, "שירות טלקמפוס" - יבוטל
18. פרט 16 בסעיף 4 לנספח "המרת קווים וסוגי שירותים" - יבוטל
19. **תיקון נספח ב'**
בסעיף 1 בהגדרת "תשלום רגיל" במקום הכתוב בסעיפים (א) ועד (ד) יבוא:
- (א) בשיחה בתוך רשת החברה – תשלום שלא יעלה על הקבוע באות ההיכר כ' שבלוח א' בתוספת הראשונה לתקנות התשלומים.
- (ב) בשיחה מרשת החברה לרשת רט"ן – תשלום שלא יעלה על הקבוע באות ההיכר ד' שבלוח א' בתוספת הראשונה לתקנות התשלומים, בתוספת חיוב בעד התשלום אשר שולם למפעיל רט"ן בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור גומלין) התש"ס 2000 (להלן **"תקנות קש"ג"**).
- (ג) בשיחה מרשת רט"ן לרשת החברה – תשלום שלא יעלה על התשלום הקבוע על-פי הסדר התעריפים שבין מנוי לבין בעל רישיון רט"ן לגבי שיחה למספר מנוי אחר באותה רשת, בתוספת התשלום אשר משולם לחברה בהתאם לתקנות קש"ג.
- (ד) בשיחה מרשת מפ"א לרשת החברה – תשלום שלא יעלה על התשלום הקבוע על-פי הסדר התעריפים שבין המנוי של מפ"א לבין המפ"א לגבי שיחה למספר מנוי אחר באותה רשת, בתוספת התשלום אשר משולם לחברה בהתאם לתקנות קש"ג.
20. **תחילה**
תחילתו של תיקון זה ביום כ"ט באדר ב' התשפ"ב (1 באפריל 2022).

משרד התקשורת המנהלת הכללית

לירן אבישר בן-חורין
המנהלת הכללית

כ"ו בטבת ה'תשפ"ב
(30 במרץ 2021)

**מדינת ישראל
משרד התקשורת**

תיק שירות: "שיחה בחיוב מפוצל" ("שירות 1-700")

1. הגדרות	
1.1 בתיק זה:	
- "בעל הרישיון"	בעל רישיון מפ"א שהגיע להסכם עם מנוי נקרא, והקצה לו מספר שירות;
- "בעל רישיון מפ"א"	בעל רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים, לרבות בעל רישיון כללי ייחודי;
- "הסדרי חיוב"	בהתאם לקבוע בנספח;
- "מנוי נקרא"	מנוי של בעל הרישיון, אשר התקשר עימו בהסכם לעניין שירות זה, ויכול שיחה נושא בעלות חלק מהשיחה;
- "מספר שירות"	מספר ספרות, אשר הוקצו למנוי נקרא בידי בעל הרישיון, בכפוף להוראות תוכנית המספור ולהוראות מינהל לעניין זה, ואשר חיוגן לאחר קוד הגישה מאפשר למתקשר גישה למנוי נקרא;
- "מפעיל רט"ן"	בעל רישיון כללי למתן שירותי רדיו טלפון נייד;
- "מתקשר"	יוזם השיחה אל מספר שירות;
- "קוד הגישה"	קידומת חיוג ארצית בתבנית 1-700 עבור השירות;
- "תעריף השלמת שיחה"	לעניין מפ"א – בהתאם לקבוע בתקנה 3 לתקנות קש"ג.
לעניין רט"ן – בהתאם לקבוע בתקנה 3(א) לתקנות קש"ג.
- "תעריף עבור שיחה פנים ארצית"	תעריף מרבי לפי אותו ההיכר כ' שבלוח א' – לוח תשלומים בעד שיחות בתקנות התשלומים.
- "תקנות תשלומים"	תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (חישוב תשלומים בעד שירותי בזק), התשס"ז-2007, או כל תקנות שיחליפו אותן;
- "תקנות קש"ג"	תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור-גומלין), תש"ס-2000.

**מדינת ישראל
משרד התקשורת**

2. **תאור השירות**
- 2.1 שירות "שיחה בחיוב מפוצל" ("השירות") מאפשר לבצע שיחה שבה המתקשר מחויב בתשלום חלקי או מלא, בהתאם לרשת המתקשר ולמשך השיחה, ויכול שמנוי נקרא יחויב בתשלום חלקי בהתאם להסדרי החיוב.
3. **גישה לשירות**
- 3.1 בכפוף לאמור בסעיף 5, הגישה לרשת בעל הרישיון תתאפשר לכל מנוי של בעל רישיון מפ"א ומפעיל רט"ן, המתקשר באמצעות חיוג קוד הגישה ומספר שירות.
4. **הסדרי חיוב**
- 4.1 **שיחה מרשת מפ"א אל מנוי נקרא - שיחה בחיוב מפוצל כדלקמן:**
- א. **חיוב המתקשר:**
- עד 3.5 דקות ראשונות של השיחה - חיוב המתקשר לרשת מפ"א (על-ידי בעל הרשת של המתקשר) בהתאם למפורט בנספח - הסדרי חיובים; לאחר 3.5 הדקות הראשונות - המתקשר אינו מחויב.
- ב. **חיוב מנוי נקרא:**
- עד 3.5 דקות ראשונות - מנוי נקרא אינו מחויב. לאחר 3.5 הדקות הראשונות - חיוב מנוי נקרא ע"י בעל הרישיון בהתאם למפורט בנספח - הסדרי חיובים;
- 4.2 **שיחה מרשת רט"ן אל מנוי נקרא - חיוב המתקשר מרשת רט"ן בהתאם למפורט בנספח, במשך כל השיחה.**
- 4.3 התחשבות בין בעלי רישיון כמפורט בנספח - הסדרי חיובים.
5. **חסימת הגישה לשירות**
- 5.1 למרות האמור בסעיף 3.1, בעל הרישיון רשאי לבקשת מנוי נקרא, לחסום את הגישה לשירות בכל אחד או יותר מהמצבים הבאים:
- א. שיחות של כל מתקשר שהינו מנוי של בעל רישיון מפ"א, המחייג מאזור חיוג¹ גיאוגרפי מסוים;
- ב. שיחות של כל מתקשר שהינו מנוי של בעל רישיון מפ"א, המחייג מאזור חיוג ארצי;
- ג. שיחות של כל מתקשר בזמנים מסוימים (ימי השבוע, שעות וכו').
6. **חובת הכרזה**

¹ אזור חיוג גיאוגרפי כמוגדר בתכנית מספור, כגון 02, 03, 04, 08 או 09.

מדינת ישראל
משרד התקשורת

- 6.1 נחסמה הגישה לשירות כאמור בסעיף 5.1, ישמיע בעל הרישיון, בעצמו או באמצעות מנוי נקרא, מסר מוקלט, המבהיר למתקשר כי לא ניתן לקבל שירות מהיעד המבוקש, כגון "המנוי אליו חייגת ביקש לחסום את השיחה".
- 6.2 המסר המוקלט יושמע בשפה בה ניתן השירות, בדיבור רהוט ומובן, בקצב סביר וללא שיבושי הקלטה.
7. יחסי בעל הרישיון עם מנוי נקרא
- 7.1 בעל הרישיון יכלול הוראות תיק שירות זה, בשינויים המחויבים, בהסכם שבינו לבין מנוי נקרא, באופן שמנוי נקרא יחויב למלא אחר הוראות אלה.
- 7.2 בעל הרישיון יעביר למנהל, על פי דרישתו, כל הסכם בינו לבין מנוי נקרא בתוך חמישה ימי עבודה לכל היותר.
8. כללי
- 8.1 תחילת תוקפו של תיק זה החל מיום 1 באפריל 2022.

לירן אבישר בן-חורין
המנהלת הכללית

כ"ט בטבת תשפ"ב
2021 30

מדינת ישראל
משרד התקשורת

נספח - שירות 1-700 - הסדרי חיובים מרביים

1. הסדר מוצע כדלקמן:

רשת מתקשר	רשת מנוי נקרא	חיוב המתקשר	חיוב מנוי נקרא (מנוי ה- 1-700)	התחשבות בין מפעילים
בזק	בזק	<u>עד 3.5 דקות</u> : מחויב לפי אות ההיכר כי בתקנות תשלומים. <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : ללא תשלום.	<u>עד 3.5 דקות</u> : ללא תשלום. <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : מחויב לפי אות ההיכר כי בתקנות תשלומים.	אין
מפ"א	בזק	<u>עד 3.5 דקות</u> : על פי הסכם מסחרי בין מפ"א לבין המתקשר <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : ללא תשלום.	<u>עד 3.5 דקות</u> : ללא תשלום. <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : מחויב לפי אות ההיכר כי בתקנות תשלומים.	<u>עד 3.5 דקות</u> : מפ"א יעביר לבזק תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : בזק תעביר למפ"א תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א
רט"ן	למפ"א לרבות בזק	על פי הסכם מסחרי בין רט"ן לבין המתקשר במשך כל השיחה.	ללא תשלום.	רט"ן מעביר למפ"א תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א
בזק	מפ"א	<u>עד 3.5 דקות</u> : מחויב לפי אות ההיכר כי בתקנות התשלומים. <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : ללא תשלום.	<u>עד 3.5 דקות</u> : ללא תשלום. <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : על פי הסכם מסחרי בין מנוי נקרא לבין מפ"א.	<u>עד 3.5 דקות</u> : בזק תעביר למפ"א תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : מפ"א יעביר לבזק תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א
מפ"א 1	מפ"א 2	<u>עד 3.5 דקות</u> : על פי הסכם מסחרי בין מפ"א 1 לבין המתקשר. <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : ללא תשלום	<u>עד 3.5 דקות</u> : ללא תשלום. <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : על פי הסכם מסחרי בין המנוי הנקרא לבין מפ"א 2.	<u>עד 3.5 דקות</u> : מפ"א 1 יעביר למפ"א 2 תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א <u>מעבר ל-3.5 דקות</u> : מפ"א 2 יעביר למפ"א 1 תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א

**מדינת ישראל
משרד התקשורת**

2. נקודות נוספות:

2.1 חיוב המנוי המתקשר לשירות 1-700 יהיה לעניין מקטע השיחה בו מחויב המנוי על פי תעריפי שיחה רגילה לרשת מפ"א בהתאם לתוכנית התעריפים אליה הצטרף המנוי. בעל רישיון לא יקבע תעריף נפרד לשיחות כאמור, לרבות כאשר דקות שיחה נמכרות במסגרת חבילות, מבצעים, וכו'.

**מדינת ישראל
משרד התקשורת**

תיק שירות: שירות שיחת חינם למתקשר ("שירות 1-800")

1. הגדרות

1.1 בתיק זה:

- **"בעל רישיון"** - בעל רישיון מפ"א נייד לרבות מפ"א ייחודי ובעל רישיון רט"ן;
- **"בעל הרישיון"** - בעל רישיון שהגיע להסכם עם מנוי נקרא, והקצה לו מספר שירות;
- **"הסדרי חיוב"** - בהתאם לקבוע בנספח;
- **"מנוי נקרא"** - מנוי של בעל הרישיון, אשר התקשר עימו בהסכם לעניין שירות זה, ונושא בעלות השיחה;
- **"מספר שירות"** - מספר ספרות, אשר הוקצו למנוי נקרא בידי בעל רישיון, בכפוף להוראות תוכנית המספור ולהוראות מינהל לעניין זה, ואשר חיוגן לאחר קוד הגישה מאפשר למתקשר גישה למנוי נקרא;
- **"מתקשר"** - יוזם השיחה אל מספר שירות אשר אינו משלם בעד השיחה;
- **"קוד הגישה"** - קידומת חיוג ארצית בתבנית 1-80x עבור השירות, כאשר x יכול להיות 0 או 1, או כל ספרה אחרת שקבע המנהל;
- **"תעריף השלמת שיחה"** - לעניין מפ"א – בהתאם לקבוע בתקנה 3 לתקנות קש"ג. לעניין רט"ן – בהתאם לקבוע בתקנה 3(א) בתקנות קש"ג.
- **"תעריף יצירת שיחה"** - לעניין רט"ן- תעריף מרבי לפי אות ההיכר ד' שבלוח א' – לוח תשלומים בעד שיחות בתקנות התשלומים.
- **"תעריף עבור שיחה פנים ארצית"** - תעריף מרבי לפי אות ההיכר כ' שבלוח א' – לוח תשלומים בעד שיחות בתקנות התשלומים;
- **"תקנות תשלומים"** - תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (חישוב תשלומים בעד שירותי בזק), התשס"ז-2007, או כל תקנות שיחליפו אותן;
- **"תקנות קש"ג"** - תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור-גומלין), תש"ס-2000, או כל תקנות שיחליפו אותן.

**מדינת ישראל
משרד התקשורת**

- 2. תאור השירות**
- 2.1 שירות שיחת חניס ("השירות") מאפשר לבצע שיחה שבה המתקשר אינו מחויב בתשלום כלשהו, ומנוי נקרא מחויב בתשלום בהתאם להסדרי החיוב.
- 3. גישה לשירות**
- 3.1 בכפוף לאמור בסעיף 5, הגישה לרשת בעל הרישיון תתאפשר לכל מנוי של בעל רישיון, המתקשר באמצעות חיוג קוד הגישה ומספר שירות.
- 4. הסדרי חיוב**
- 4.1 שיחת חניס למתקשר מכל רשת ואל כל רשת.
- 4.2 בגין שיחה באמצעות קוד הגישה יהיה חיוב של מנוי נקרא על-ידי בעל הרישיון בלבד, בהתאם למפורט בנספח – הסדרי חיובים.
- 4.3 התחשבות בין בעלי רישיון כמפורט בנספח - הסדרי חיובים.
- 5. חסימת הגישה לשירות**
- 5.1 למרות האמור בסעיף 3.1, בעל הרישיון רשאי לבקשת מנוי נקרא, לחסום את הגישה לשירות בכל אחד או יותר מהמצבים הבאים:
- א. שיחות של כל מתקשר שהינו מנוי של בעל רישיון רט"ן;
- ב. שיחות של כל מתקשר שהינו מנוי של בעל רישיון מפ"א ניח, המחייג מאזור חיוג¹ גיאוגרפי מסוים;
- ג. שיחות של כל מתקשר שהינו מנוי של בעל רישיון מפ"א ניח, המחייג מאזור חיוג ארצי;
- ד. שיחות של כל מתקשר בזמנים מסוימים.
- 6. חובת הכרזה**

¹ אזור חיוג גיאוגרפי כמוגדר בתכנית מספור, כגון 02, 03, 04, 08 או 09.

מדינת ישראל
משרד התקשורת

6.1 נחסמה הגישה לשירות כאמור בסעיף 5.1, ישמיע בעל הרישיון, בעצמו או באמצעות מנוי נקרא, מסר מוקלט, המבהיר למתקשר כי לא ניתן לקבל שירות מהיעד המבוקש, כגון "המנוי אליו חייגת ביקש לחסום את השיחה".

6.2 המסר המוקלט יושמע בשפה בה ניתן השירות, בדיבור רהוט ומובן, בקצב סביר וללא שיבושי הקלטה.

7. יחסי בעל הרישיון עם מנוי נקרא

7.1 בעל הרישיון יכלול הוראות תיק שירות זה, בשינויים המחויבים, בהסכם שבינו לבין מנוי נקרא, באופן שמנוי נקרא יחויב למלא אחר הוראות אלה.

7.2 בעל הרישיון יעביר למנהל, על פי דרישתו, כל הסכם בינו לבין מנוי נקרא בתוך חמישה ימי עבודה לכל היותר.

8. תחולה

8.1 תחילת תוקפו של תיק שירות זה החל מיום 1 באפריל 2022.

לירן אבישר בן-חורין
המנהלת הכללית

כ" בטמו תשפ"ב
30 בצמבר 2021

**מדינת ישראל
משרד התקשורת**

נספח - שירות 1-800 - הסדרי חיובים מרביים

1. לגבי המנוי המתקשר יתקיים: כל שיחה לשירות 1-800 תהיה ללא תשלום, ללא תלות ברשת המנוי הנקרא.

מקור השיחה	יעד השיחה	תשלום ²		
		מתקשר	מנוי נקרא (בעל המספר)	התחשבות בין מפעילים ³
מפ"א	בזק	ללא תשלום	לפי אות ההיכר כ' בתקנות תשלומים	תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א
בזק	בזק	ללא תשלום	לפי אות ההיכר כ' בתקנות תשלומים	----
רט"ן	בזק	ללא תשלום	לפי אות ההיכר ד' בתקנות תשלומים + תעריף השלמת שיחה לעניין רט"ן	תעריף השלמת שיחה לעניין רט"ן
מפ"א 1	מפ"א 2	ללא תשלום	לפי הסכם בין מנוי נקרא לבין מפ"א 2	תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א
בזק	מפ"א	ללא תשלום	לפי הסכם בין מנוי נקרא לבין מפ"א	תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א
רט"ן	מפ"א	ללא תשלום	לפי הסכם בין מנוי נקרא לבין מפ"א	תעריף השלמת שיחה לעניין רט"ן
מפ"א 1	מפ"א 1	ללא תשלום	לפי הסכם בין מנוי נקרא לבין מפ"א 1	----
מפ"א	רט"ן	ללא תשלום	לפי הסכם בין מנוי נקרא לבין רט"ן	לפי אות ההיכר כ' בתקנות תשלומים
בזק	רט"ן	ללא תשלום	לפי הסכם בין מנוי נקרא לבין רט"ן	לפי אות ההיכר כ' בתקנות תשלומים
רט"ן 1	רט"ן 2	ללא תשלום	לפי הסכם בין מנוי נקרא לבין רט"ן 2	תעריף השלמת שיחה לעניין רט"ן
רט"ן 1	רט"ן 1	ללא תשלום	לפי הסכם בין מנוי נקרא לבין רט"ן 1	----

פירוט חיובים מרביים עבור שיחות

² כל התעריפים בתיק השירות אינם כוללים מע"מ והם יעודכנו בהתאם לאמור בתקנות הקשי"ג ותקנות התשלומים.
³ תשלום שמקבל המפעיל שברשתו נוצרת השיחה מהמפעיל שברשתו מסתיימת השיחה עבור דקת שיחה; למען הסר ספק – ההתחשבות בין המפעילים תתבצע על פי היקף התנועה בפועל.

מדינת ישראל
משרד התקשורת

2.1 חיוג מספר שירות שהוקצה למנוי נקרא על ידי חברת "בזק"

א. שיחה **מרשת מפ"א** שאינה רשת "בזק" לרשת "בזק":

אופן ההסדרה:

- (1) המתקשר אינו מחויב כלל (כקבוע בתקנה 13(א)(1) לתקנות התשלומים).
- (2) המנוי הנקרא יחויב על פי תעריף עבור שיחה פנים ארצית, בהתאם לתקנה 13(ב) לתקנות התשלומים - "תעריף כ"י".
- (3) חברת "בזק" תעביר לרשת המתקשר תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א.

ב. שיחה בתוך **רשת "בזק"** (כאשר הן המתקשר והן מנוי נקרא הינם מנויים של "בזק"):

אופן ההסדרה:

- (1) המתקשר אינו מחויב כלל (כקבוע בתקנה 13(א)(1) לתקנות התשלומים).
- (2) המנוי הנקרא יחויב על פי תעריף עבור שיחה פנים ארצית, בהתאם לתקנה 13 (א)(2) לתקנות התשלומים - "תעריף כ"י".

ג. שיחה **מרשת רט"ן** לרשת "בזק":

אופן ההסדרה:

- (1) המתקשר אינו מחויב כלל.
- (2) המנוי הנקרא יחויב על פי תעריף יצירת שיחה בתוספת תעריף השלמת שיחה לעניין רט"ן.
- (3) חברת "בזק" תעביר לרשת הרט"ן של המתקשר תעריף השלמת שיחה לעניין רט"ן.

2.2 חיוג למספר שירות שהוקצה למנוי נקרא על ידי מפ"א שאינו "בזק" ("המפ"א")

א. שיחה **מרשת מפ"א** 1 לרשת של המפ"א:

אופן ההסדרה:

- (1) המתקשר אינו מחויב כלל.
- (2) המנוי הנקרא יחויב על פי התעריף שיקבע בינו ובין המפ"א, בהסכם מסחרי, לעניין שירות זה.
- (3) המפ"א יעביר למפ"א 1 (רשת המתקשר) תעריף השלמת שיחה לעניין מפ"א.

ב. שיחה **מרשת "בזק"** לרשת של המפ"א:

אופן ההסדרה:

- (1) המתקשר אינו מחויב כלל.

⁴ הסדר זה, למעט סעיף 3) שמתייחס נכון גם לשיחה בתוך אותה רשת מפ"א (כאשר המנוי הנקרא והמתקשר הינם מנויים של אותו מפ"א).

מדינת ישראל
משרד התקשורת

(2) המנוי הנקרא יחויב על פי התעריף שיקבע בינו ובין המפ"א, בהסכם מסחרי, לעניין שירות זה.

(3) המפ"א יעביר ל"בזק" תעריף השלמות שיחה לעניין מפ"א.

ג. שיחה **מרשת רט"ן** לרשת של המפ"א:

אופן ההסדרה:

(1) המתקשר אינו מחויב כלל.

(2) המנוי הנקרא יחויב על פי התעריפים שיקבעו בינו ובין המפ"א, בהסכם מסחרי, לעניין שירות זה.

(3) המפ"א יעביר לרשת הרט"ן של המתקשר תעריף השלמות שיחה לעניין רט"ן.

2.3 חיוג למספר שירות שהוקצה למנוי נקרא על ידי מפעיל רט"ן ("מפעיל הרט"ן")

א. שיחה מרשת המפ"א (**שאינה "בזק"**) לרשת של מפעיל רט"ן:

אופן ההסדרה:

(1) המתקשר אינו מחויב כלל.

(2) המנוי הנקרא יחויב על פי התעריף שיקבע בינו ובין מפעיל הרט"ן, בהסכם מסחרי, לעניין שירות זה.

(3) מפעיל הרט"ן יעביר למפ"א (רשת המתקשר) תעריף כ'.

ב. שיחה **מרשת "בזק"** לרשת של מפעיל רט"ן:

אופן ההסדרה:

(1) המתקשר אינו מחויב כלל.

(2) המנוי הנקרא יחויב על פי התעריף שיקבע בינו ובין מפעיל הרט"ן, בהסכם מסחרי, לעניין שירות זה.

(3) מפעיל הרט"ן יעביר ל"בזק" תעריף כ'.

ג. שיחה **מרשת מפעיל רט"ן** לרשת של מפעיל הרט"ן⁵.

אופן ההסדרה:

(1) המתקשר אינו מחויב כלל.

(2) המנוי הנקרא יחויב על פי התעריף שיקבע בינו ובין מפעיל הרט"ן, בהסכם מסחרי, לעניין שירות זה.

(3) מפעיל הרט"ן יעביר למפעיל רט"ן (רשת המתקשר) תעריף השלמות שיחה לעניין רט"ן.

⁵ הסדר זה נכון, למעט סעיף 3) שמתיתר, גם לשיחה בתוך אותה רשת מפעיל רט"ן (כאשר המנוי הנקרא והמתקשר הינם מנויים של אותו מפעיל רט"ן).